Issued on 23-12-1964

30th July, 1964
(Friday)

Volume IX

No. 5

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

DEBATES

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

The
Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Thirteenth day of the Fourth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 10th July, 1964

The House met at Half past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

HOUSE SITES TO THE VILLAGERS OF BESTAGUDEM

221—

*773 (2813) Q.— *Sarvasri N. Prasada Rao* (*Khammam*) *and K. Butchayya* (*Burgampahad*):—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the villages of Annavaram (Bestagudem), hamlet of Manugur, Burgampad taluk, Khammam District have submitted petitions to the District Collector for grant of house site in Get No. 67 of Manugur village

(b) whether the Government is aware of the fact that the local revenue officials in consultation with Forest department officials have sanctioned the above house site in 1953 in view of the most devastating Godavari floods in that year which had washed away the above village;

(c) whether it is also a fact that the village patwari is causing hindrance to the villagers in occupying the house site and he has removed by force some huts already constructed; and

(d) whether the Government propose to sanction the plot without delay?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy):- (a) There is no Get No. 67 in Manugur village. But there is land bearing Get No. 67 (Mazi) in Annaram village. The villagers of Besthagudem h/o Annaram submitted petition to the Tahsildar Burgampad on 24-12-54 for house site in that land.

(b) The Collector has reported that there is no record to show that the local revenue officials had sanctioned house sites in Get No. 67 in 1953 in consultation with Forest Department.

(c) The answer is in the negative.

(d) At present there are no proposals before the Government. The Collector is examining the question as to whether the villagers still require the site in question.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:— 1953 లోనే Revenue Officials sanction చేశారు. వారిదగ్గర letters కూడ ఉన్నాయి. ఆ తరువాత occupation కు అనేకరకాల ఆటంకాలు వచ్చినాయి. ఇప్పుడైనా సరే వారియొక్క అవసరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని మంజూరు చేసే విషయం ఆలోచిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:— Government have no information. Anyway, the hon. Member provides that information now. I will take the information and see whether the sites are necessary at present.

శ్రీ కె. బుచ్చయ్య:— బెస్తగూడెం విషయంలో మేము మీతో కలిసి ప్రాతపూర్వకంగా యివ్వడం జరిగింది. బెస్తగూడెం, రాయగూడెం ఈ రెండుచోట్ల యిల్లు కట్టుకోవడం కోసం orders పంపిస్తాను అని చెప్పారు. అది ఏమైనదో వివరిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:— I do not exactly remember. Anyway, I will take the information and look into the matter.

శ్రీ మహమ్మద్ తహవీల్ (భద్రాచలం):— గోదావరి ప్రక్కన ఉండే గ్రామాలలో వరదలు వచ్చినప్పుడు యిండ్లు కొట్టుకొని పోవడం, వాళ్ళు అసేక

బాధలు పడడం, గవర్నమెంటువారు 30, 50 రూపాయల చొప్పున నష్టపరిహారం యివ్వడం యిదంతా ప్రతిసంవత్సరం జరిగి రైతులు యిబ్బందిపడే పరిస్థితి ఉన్నది. అందు గురించి మెట్టప్రాంతాలలో ఇళ్ళు కట్టుకుంటామని ముందుకు వచ్చినప్పుడు వాళ్ళకు యిళ్ళ స్థలాలు యివ్వకుండా 1953 నుంచి యిప్పటివరకు జాప్యం చేయడం సరైనదా? తక్షణమే యిప్పించేదానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— Uniform గా అట్లా జరుగుతుందని కాదు. అక్కడక్కడ జరిగితే జరగవచ్చు. వీలు ఉన్నంతవరదు floods వచ్చినప్పుడు ఎక్కడెక్కడ rehabilitate చేయాలో అక్కడ చేస్తూనే ఉన్నారు.

శ్రీ మహమ్మద్ తహనీల్ :— Floods వచ్చినప్పుడు ఆ గ్రామములను విడిచిపెట్టి మెట్టప్రాంతాలలో స్థలం యిస్తాము అక్కడకు వెళ్ళమని ప్రభుత్వోద్యోగులు చెప్పినప్పటికి ఆ గ్రామాలను విడిచిపెట్టి వెళ్ళకుండా అనేకమంది ఉంటున్నారు. ఈగ్రామాలలో వున్నవారు మేము వెడతాము మాకు స్థలం కావాలి అన్నప్పుడు వాళ్ళకు ప్రోత్సాహకరంగా మనం స్థలం యివ్వడం బాధ్యత కాబట్టి పునరాలోచించి తక్షణం యిచ్చేదానికోసం ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— చూస్తాము.

శ్రీ కె. బుచ్చయ్య :—మంత్రిగారు బెస్తగూడెమునకు permission యివ్వలేదు అని చెబుతున్నారు. 67 వ సర్వేనెంబరులో అన్నారం అనే గ్రామం రైతుల యిళ్ళు గోదావరి ఒడ్డునే వున్నది. 53 వ సంవత్సరంలో కొన్ని యిళ్ళు విరుచుకు పోవడం కూడ జరిగింది. మీరు పైన యిళ్లు కట్టుకోండి అని తాసిల్దారు చెప్పాడు. దానిపైన ఆ రైతులందరు 67 వ సర్వేనంబరులో యిళ్లు కట్టుకోవడం జరిగింది. అక్కడ మంచినీళ్ళ బావులు కూడ తీశారు. ఒక భూస్వామి అడ్డంవచ్చి యిది నా పట్టా lands, Government land కాదు అని ఆ యిళ్లను ఒక రాత్రిలో పీకివేయడం, ఆ బావులు పూడ్చడం జరిగింది. ఈ విషయం అక్కడ వున్న ప్రజలు అంతా కలెక్టరు గారికి రిపోర్టు యిచ్చుకోవడం జరిగింది. వెంటనే విచారిస్తాము అని చెప్పారు. కాని యిప్పటివరకు ఆ విచారణ ఏమైనదో తేల్చలేదు. అది కూడ ఆలోచిస్తారా?

Sri N. Ramachandrareddy:—Collector's report is with me and he has not said anything about this matter. Anyway, I will ask the Collector to re-examine the whole matter and settle it.

FLOOD BANK IN KRISHNA LANKA

222—

*75 (2287) Q.—*V. Visweswara Rao* (*Mylavaram*):— Will the hon. Minister for Public works be pleased to state:

(a) whether any suggestion was made by the Government to the Municipality of Vijayawada for the construction of flood bank in krishna Kanka;

(b) whether the Municipality has communicated its acceptance of the suggestion made by the Government; and if so, when; and

(c) the steps taken by the Government for the construction of the said flood bank in Krishna Lanka?

The Minister for Public Works (*Sri A. C. Subba Reddy*):— (a) & (b) As the Municipality was not in a position to bear the entire cost of the flood tank it was suggested by the Government to apportion the cost of the scheme between the P. W. D. and the Municipality at 50 : 50. However the Municipality has expressed on 4-3-63, its inability to accept the suggestion of Government to bear the cost of the scheme either as a full construction work or even at half the cost.

(c) The estimate is under finalisation with the Chief Engineer (Irrigation) and it will be sanctioned by Government after it is approved by the State Technical Advisory Committee and the State Flood Control Board.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— మునిసిపాలిటివారు భరించలేమని వ్రాసినట్లుగా మంత్రిగారు చెపుతున్నారు. Subsequent గా మునిసిపాలిటివారు మేము భరించ లేము కొంత డబ్బు అప్పుగా యివ్వమని తీర్మానం చేసినట్లుగా తెలుస్తున్నది. అది నిజమేనా? ప్రభుత్వానికి వచ్చినదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— ప్రభుత్వానికి అలాంటిది ఏమీ రాలేదు.

శ్రీ వీ. [illegible] (తవసంవెల్లి) :— Estimate prepare చేసి వారు. Finalise చేయవలసిన stage లో ఉన్నది అన్నారు. Estimate కు ఎంత? మునిసిపాలిటి ఎంత అచ్చుకోవలసి యుంటుంది?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— మొత్తం రు. 10 లక్షలు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— విజయవాడలో కృష్ణలంక ఎప్పుడూ వరద మయం అవుతున్నది. ఆ దృష్ట్యా State Flood Control fund నుంచి ఆ డబ్బు యిచ్చి వరద నివారణకు పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— ఇప్పుడు అక్కడ యిళ్ళు అన్నీ కాలిపోయినాయి కాబోలు, అప్పటికి కూడ కావలెనా?

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— అక్కడ యిళ్లు అన్నీ కాలిపోలేదు. కొన్ని యిళ్లు మాత్రం కాలిపోయినాయి. ఇంకా చాలా యిళ్లు ఉన్నాయి. 20 వేలు ఉన్నాయి. అందులో సుమారు 900 యిళ్లు కాలిపొయినాయి అనుకుంటాను. 1100 యిళ్లు ఉన్నాయి. వాటి విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— కృష్ణానదికి యిప్పుడు వరదలులేవు. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు వచ్చిన తరువాత యిది అవసరమా కాదా అనే విషయం ఆలోచనలో ఉన్నది. State flood control sanction చేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు):— వరదలు ఒకసారి వచ్చినా కూడ ప్రమాదమేకదా! ఇళ్లు అన్నీ కాలిపోలేదు అన్నారు. కాలిపోయినవి పోగా మిగతావి కొట్టుకుపోయినా ఫరవాలేదని అభిప్రాయమా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— ఇళ్ళు ఉన్నాయా లేదా అనే సందేహం వచ్చింది. ఒక సంవత్సరం వచ్చినా యిబ్బందే. ప్రతి సంవత్సరం వచ్చే floods ఉన్నాయి. వాటికి first priority.

శ్రీ వి. కోటయ్య (తిరువూరు):— మునిసిపాలిటివారు సగం భరిస్తాము అని తీర్మానం చేసి ప్రభుత్వాన్ని అప్పు యివ్వమన్నట్లయితే అప్పు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుతదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— అది ఆలోచిస్తుంది.

శ్రీ టి. బాలకృష్ణ (సత్యవీడు):— Flood control కు గాను Government of India వారు ఏదైనా funds యిచ్చి ఉన్నారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— Extra funds యివ్వలేదు. Plan లో కొంత కేటాయించినారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):- Plan లో కేటాయించబడి ఉన్నది. Flood control విషయం వచ్చినప్పుడు జాగ్రత్తగా సూచనలు చేయడం policy ఒకటి take up చేశారు. అట్లాగే గోదావరి flood control కృష్ణలంక మునిగి పోకుండా గట్టు వేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. ని సుబ్బారెడ్డి:—వరద కంట్రోలుకు సంబంధించి, రెండవ ప్రణాళికలో సెపరేట్‌గా మన సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఫండ్సు యిస్తూ వచ్చింది. అప్పుడు గోదావరి కట్ట పనిని చేశారు. దానిలో కొంత యింకా యివ్వలేదు. రెండవ ప్రణాళికలో చేసినది. ఇది కూడా చేయకూడదని కాదు. డబ్బు ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ కె. రాఘవులు (జనగాం) :- ఇప్పుడు డబ్బులేదు కాబట్టి వరదలు ఆపే పరిస్థితి లేదు అన్నారు. కృష్ణలంక ఎప్పుడూ మునిగిపోతున్నది కాబట్టి వారికి వేరేచోట ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చేందుకైనా ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:- ఎప్పుడూ మునిగిపోదు. అంతా సుఖంగానే వుంటున్నారు. చాల సంవత్సరాలక్రితం ఒక దఫా జరిగింది అన్నారు. ఇప్పుడు అంత యిబ్బందిలేదు. అక్కడనుండి లేచిపోవలసినంత యిబ్బందేమీలేదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— మంత్రిగారు కొత్త విషయాలు కూడా తీసుకు వస్తున్నారు. నాగార్జున సాగర్ వచ్చిన తర్వాత కూడా కృష్ణలంకలో వరదలు రావని మంత్రిగారు అభిప్రాయపడుతున్నారా, తర్వాత అక్కడ యిబ్బందేమీ లేదు అంటున్నారు. ప్రతిసారీ కృష్ణలంక మునిగిపోవడం జరుగుతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం వారు అక్కడనుండి ఖాళీ చేస్తున్నారు. ఆ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:— నాకు తెలియదు. ప్రతి సంవత్సరం మునిగిపోతున్నదనే విషయం తెలియదు. అయితే దాని ప్రయారిటినిబట్టి, డబ్బునుబట్టి ఏది ముందు, ఏది తర్వాత అనేదానినిబట్టి తప్పకుండా చేయబడుతుంది. ముందులాగా వరదలవల్ల దెబ్బతినే ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యం యివ్వబడుతుంది. ఉదాహరణకు వైజాగ్ జిల్లాలో చాలా చిన్న నదులతో దెబ్బతినే ప్రాంతాలు అనేకం వున్నాయి. అవన్నీ ముందు చేస్తూ వస్తున్నాం, ఇదికూడా తరుణం వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా చేస్తాం.

PENNAR ANICUT

223—

*175 (3583) Q.— *Sri S. Vemayya* (*Buchireddipalem*):— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is leakage of water in Pennar anicut of Nellore District now; and

(b) if so, the action taken thereon ?

Sri A.C. Subba Reddy:— (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:— ఈ ఆనకట్ట ఎప్పుడు కట్టారు? దాని life ఎంత? Remodel చేయడానికి shutters పెట్టే పథక మేదైనా వున్నదా?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— షట్టర్సు పెట్టేవున్నవి. దాని life యింకా చాలా వున్నది. షట్టర్సు కూడా పెట్టి వున్నవి.

MINOR PORT AT BHEEMUNIPATNAM

224—

* 186 (3646) Q.—*Sri B. Srirama Murthy* (*Vizianagaram*)—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to develop the Minor Port at Bheemunipatnam;

(b) if so, what are the details thereof; and

(c) whether any amounts are proposed to be spent during Third Plan on the development of Minor Ports and if so, what are the Minor Ports covered by the above programme?

Sri A.C. Subba Reddy:— (a) No, Sir.

(b) In view of (a) above this does not arise.

(c) During the III Five Year period, the following are the amounts proposed to be spent against the Ports mentioned below:

Kakinada Port.	Rs. 25,00,000/-
Machilipatnam Port	Rs. 15,00,000/-
Krishnapatnam Port.	Rs. 5,00,000/-

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:— భీమునిపట్నం పోర్టు చాలా ప్రధానమైనది. చాలా కాలంక్రిందటనుండి డిస్మిసల్ వున్నది కాబట్టి దానిని గురించి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుని పునరుద్ధరించడానికి ప్రయత్నిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:— భీమునిపట్నం పోర్ట్ వైజాగ్‌కు 30 మైళ్ళ దూరంలో వున్నది. పాతకాలములో చాలా అభివృద్ధిగా వున్నట్టిది. వైజాగ్ పోర్ట్స్ వచ్చిన తర్వాత అక్కడ ఎగుమతులుగాని, దిగుమతులుగాని బొత్తిగా తగ్గిపోయినవి. అందువల్ల, ఇప్పుడు ఎగుమతులు, దిగుమతులుగనుక వస్తే, తప్పకుండా ప్రయత్నం చేసి అభివృద్ధి చేయడానికి ఆక్షేపణలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:— కొద్దికాలం క్రిందట జపాన్ ప్రభుత్వం ఆ పోర్ట్‌ను అభివృద్ధి చేసేందుకు ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. దాని అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని గనుక తలపెట్టినట్లయితే, అక్కడ తప్పకుండా ఎగుమతులు దిగుమతులు ఉంటాయి. కాబట్టి దానిని గురించి ప్రభుత్వం కనీసం యోచన చేస్తుందా తిరిగి ?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:— 30 మైళ్ళలో ఒక పెద్ద పోర్ట్ వుండగా యింకొక దానిని చేయడం అవసరం లేదేమో అనే విషయం కూడా ఆలోచనలో ఉన్నది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):— ఇంతకుముందు ఈ శాఖను నిర్వహించిన సందర్భంలో ఒక మంత్రిగారు స్వయంగా భీమునిపట్నం వెళ్ళి చూసి, తప్పనిసరిగా ఈ రేవు స్థలాన్ని అభివృద్ధి చేయడం అవసరమని, తప్పకుండా అభివృద్ధి చేస్తామని అన్నారు. ఇప్పుడు ఆ Stand మార్చుకోడానికిగల కారణాలేమిటో చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:— వారు ఏమి హామీ యిచ్చారో గాని, రిపోర్టులో మాత్రం ఏమీలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం (మాడుగుల):— వైజాగ్ పోర్ట్‌కు దగ్గరగా వున్నది అన్నారు నిజమే. 20 మైళ్ళ దూరంలోనే వున్నది, 30 మైళ్ళు కాదు. కాని కోస్టల్ ట్రాఫిక్‌కు వైజాగ్ useful కాదు. కోస్టల్ ట్రాఫిక్‌ను డెవలప్ చేయడం యిప్పుడు చాల అవసరం, అక్కడ కొంత ట్రాఫిక్ వున్నది. లేనిదే ఓపెన్ చేయమని అడగడం లేదు. అక్కడ చాలా అసౌకర్యంగా వున్నది కాబట్టి యీ ప్రశ్న అడగడం జరుగుతున్నది. దాని improvement కు ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:— కోస్టల్ ట్రాఫిక్ improve అయితే తప్పకుండా చేయవలసిందే. కాని అక్కడ రైల్వేస్టేషను కూడా లేదు. 20 మైళ్ళలో పెద్ద పోర్ట్ వున్నది. ఇది చేయగూడదనేమీకాదు. వీలుమబట్టి చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. సత్యరాయణ :— ఈ పోర్టిఫోలియో మారినప్పుడల్లా ప్రతి మంత్రి గారు వేరువేరు జవాబులిస్తూ వస్తున్నారు. గత మంత్రిగారు యీ భీమునిపట్నం, నరసాపట్నం రేవులను డెవలప్ చేయడం కోరకు కేటాయింపు చేస్తున్నాం, ఇది చాలా అవసరం, చిన్న ఎరువులను అభివృద్ధి చేయాలనే పాలసీ take up చేయాలని అనాడు కేటగారిగా House లో చెప్పడం జరిగింది. నోటిమాట చెప్పారేమో గాని, కార్యరూపం లేదు అంటున్నారు ఇప్పుడు. ఆ మంత్రిగారు చెప్పిన మాటలకు విలువ యింతేనా? కనీసం యీ రెండింటినైనా వెంటనే డెవలప్ చేయుటకు ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి :— ఈ రెండే కాదు. మొత్తం ఎనిమిది మైనర్ పోర్టును మన రాష్ట్రంలో వున్నవి. కాకినాడ, మచిలీపట్నం, కృష్ణపట్నం, ఓడ రేవు, నర్సీపట్నం, భీమునిపట్నం, కళింగపట్నం, యివన్నీ వున్నాయి. ఇవన్నీ కూడా కొద్దికొద్దిగా చేస్తూ పోవాలి. అందులో యీ particular రేవుకు దగ్గర గానే వున్నది వైజాగ్ పోర్టు. మిగతావన్నీ చేసిన తర్వాత దీనిని చూడవలసి వస్తుందేమో!

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:—మంత్రిగారు అనలు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పలేదు. పూర్వపు మంత్రిగారు యీ House లో సమాధానం చెబుతూ తప్పకుండా యీ పోర్టును డెవలప్ చేయడం ఒక పాలసీగా ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నదని, దీనిని డెవెలప్ చేయడం చాలా అవసరమని కూడా వారు వాగ్దానం చేయడం జరిగింది. ఆ రకంగా వారు చెప్పిన తర్వాత ప్రభుత్వం తన పాలసీని మార్చుకోవడం జరిగిందా? తిరిగి అవసరం లేదనే నిర్ణయానికి ప్రభుత్వం వచ్చిందా? ఎందుకంటే మంత్రిగారు చాలా స్పష్టంగా యీ విషయం చెబుతున్నారు. ఆ అభిప్రాయం ఎప్పుడు మార్చుకున్నారో చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:— నేను చెప్పాను. పోయిన మంత్రిగారు ఏమి చెప్పారో నా ముందున్న రికార్డులో ఏమీలేదు. ఏది ఏమైనా, యీ పోర్టును డెవలప్ చేయాలనే వున్నది. అయితే ప్రతిసంవత్సరం, ప్లానులో కొంత డబ్బు యిస్తూ వుంటారు కాబట్టి, దానినిబట్టి ప్రయారిటీ ఫిక్స్ చేయడం జరుగుతూ వుంటుంది ఇక్కడ వున్నదల్లా, దేనిని ముందు డెవలప్ చేయాలి? అనేది. నేను యింతకుముందు చదివినట్లు ఎనిమిది మైనర్ పోర్టును వున్నవి. ఇందులో ఏది ముందు చేయాలి, ఏది వెనక చేయాలి అనే. ఇకటి చెయ్యాలి, యింకోకటి చెయ్యకూడ దని ఏమీలేదు. అన్నింటినీ తప్పకుండా అభివృద్ధి చేయాలనే ప్రయత్నం.

శ్రీ వి. బాపయ్య :—ఈ చిన్న రేవుల అభివృద్ధి గూర్చి మన ప్రభుత్వంలోగడ ఒక కమిటీనికూడా నియమించినట్లుగా వున్నది. ఆ కమిటీ భీమునిపట్నం పోర్ట్

విషయంలో ఏమైనా అభిప్రాయం యిచ్చిందా, ఇస్తే, అది ఏమిటో మంత్రిగారు చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—వేరే ప్రశ్న వేయ్యాలి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ):—ఈ పోర్ట్ డెవలప్ చేయడానికి ఎంతడబ్బు ఖర్చు అవుతుందో చెబుతారా; దీనికి కూడా ఏదయినా ప్రయారిటీ నిర్ణయించారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—ఆసలు దీనికి ఎస్టిమేట్సులేవు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ప్రయారిటి నిర్ణయించారా?

శ్రీ ఎ.ని సుబ్బారెడ్డి:—ప్రయారిటీవుంటే తప్పకుండా ఎస్టిమేంట్సుతయారై వుండేవి. ఎస్టిమేట్సు లేవు కాబట్టి ప్రయారిటీకూడాలేదు.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:—ఏ పోర్టుముందు తీసుకుంటారో చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—చెప్పాను. నా answerలోనే వున్నది. కాకినాడ, మచిలిపట్నం, కృష్ణపట్నం, ఈ మూడింటికోసం మూడవ ప్రణాళికలో 25 లక్షలు, యింకోదానికి 15 లక్షలు, మరొకదానికి 5 లక్షలు కేటాయింపబడి, ఖర్చు పెడుతున్నారు.

శ్రీ యం. వీరభద్రయ్య (పాయకారావుపేట):— గుంటూరు జిల్లాలో నిజాంపట్నం ఓడరేవులు వున్నవి. అక్కడ టొబాకో పెద్దఎత్తున export అవుతున్నది. ఈరెంటి విషయంలోను ప్రభుత్వం శీతకన్ను వేసినట్లు కనబడుతున్నది. ఈ రెండింటిలో ఏ ఒకటియినా తీసుకుని త్వరగా పూర్తిచేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—ఓడరేవు విషయమున్నది. దీనిలో కొంతఖరు పెట్టాలని, improve చేయాలని వాలుగవ ప్రణాళికలో దీనిని improve చేస్తారు.

శ్రీ ఎ. విశ్వేశ్వరరావు:—మచిలీపట్టణానికి 11 లక్షలు కేటాయించినట్లుగా మంత్రిగారు చెప్పారు. దీనికి యిది ఎంత మాత్రం సరిపోదు. కృష్ణాజిల్లాలో దగ్గరగా యింకో పోర్టులేదు. ఖమ్మం జిల్లానుండి కాకినాడనుండి ఎంతో ఎగుమతి అవుతున్నది. ఈ ఎగుమతులకు యిది సరిపోవడం లేదని, దీనిని అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం యింకా ఎక్కువ శ్రద్ధతో పోనుకుంటుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. 15 లక్షలవరకు యీ Planలో చేయాలని వుద్దేశం, Next Planలో జాస్తిగా పెడతాం. Improve చేయాలనే వుద్దేశం.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, యీ సమాధానంవల్ల ఒక విచిత్ర పరిస్థితి వచ్చింది మైనరు పోర్టులన్నీ మూడవ ప్లానులో ఆరంభిస్తాము, డబ్బు కేటాయించాము అవి ఆయా పోర్టులకు వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పారు, తరువాత యీ హౌస్‌లో కూడ వాగ్దానం చేశారు. ఇప్పుడు కేవలం 3 పోర్టులు తీసుకుంటున్నాము, తరువాత, 4వ ప్లానులో ఆలోచిస్తాము అంటున్నారు. కనీసం, నాలుగవ ప్లానులోనైనా పరియారిటీ ఫిక్స్ చేసి మైనర్ పోర్టులు డెవలప్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—నాలుగవ ప్లాను యింకా తయారుకాలేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):—వెనుకటి సమావేశంలో ఇదివరకు మంత్రిగారు చెప్పినది నిజమే అయితే పర్యుత మంత్రిగారు తెలుసుకొని దానిని గురించి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఇది హైపొథిటికల్ క్వశ్చను. నిజమైతే అంటే—ఇన్ కోర్స్ ఆఫ్ టైమ్ అన్నీ డెవలప్ చేయవలసిందే ధనాభావంవల్ల నిలిచిపోవలసిందే కాని ధనంవుంటే తప్పకుండా చేస్తాము.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఏయే పోర్టులకింద ఎంత ఖర్చు చేశారో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి:—ఫలానదానికి యింతింత అవివుంది, కాకినాడ పోర్టులో development of loading, hard area, handling of grains and fertilizers ... 3 lakhs.

Extension of grants ... 8 lakhs.

Acquisition of new tools etc... 10 lakhs.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:-Is it allotment or money spent?

Sri A. C. Subba Reddy :- This is allotment.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఎంత ఖర్చు చేశారు?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఆ ఇన్‌ఫర్ మేషను లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:—అసెంబ్లీ వేదికనుంచి మంత్రిగారు పూర్వం యిచ్చిన జవాబు రికార్డులో ఎంటర్ అవుతుందో అవ్వదో, ఏమూపంలో ఎక్కుతుందో మాకు తెలియదు కాని ఆ మంత్రిగారుకూడ వారి ప్రక్కనే వున్నారు కాబట్టి వారు హామీ యిచ్చిన విషయం తెలుసుకొని అమలుచేయడానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:—హామీలు యివ్వవచ్చు, రికార్డులో వుంటుంది. కాని ఎలాట్ మెంట్ లేకుండా హామీ అంటే ఎట్లా వుంటుంది? వారు యిచ్చి వుండరని నా అభిప్రాయం. వారు యిచ్చివుంటే-కనుక్కుంటాను.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:—వారు ప్రక్కనే వున్నారుకదా. కనుక్కుంటే తెలుస్తుంది.

శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి:—వారు జ్ఞాపకం లేదంటున్నారు.

Mr. Speaker:—Very convenient excuse.

Sri Tenneti Viswanatham:- The Home Minister has not understood it.

Sri A. C. Subba Reddy:- He has understood it. He said in Telugu.

Sri Tenneti Viswanatham:— What did he say in Telugu?

Sri A. C. Subba Reddy:—He said in Telugu.

శ్రీ టి కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు):—ఒక మంత్రిగారు అసెంబ్లీ హామీ యివ్వడం, రికార్డులో లేదనే విషయం వచ్చినట్లయితే యిక్కడ యిచ్చే హామీలు ఏమవుతాయి? దానిమీద ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్య ఏమిటి? ఇటువంటివాటి గురించి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:—హామీ యిచ్చారో లేదో నాకు తెలియదు నాదగ్గర వుండే దానివిబట్టి-కాంక్షమ అయిన దానికి హామీ యివ్వగలమేగాని, డబ్బు కేటాయించి-మూడవ ప్లానులో కేటాయించనిదానికి హామీ యిచ్చారంటే..ఇంతమంది గౌరవసభ్యులు చెబుతుంటే నేను దానిని డిస్పూట్ చేయడంలేదు. అయినా, వారు ఎట్లా యిచ్చారో కనుక్కుంటాము.

Mr. Speaker :-Have you got a copy of the answer which the then hon. Minister for Highways gave?

Sri B. Srirama Murthy:—I would be able to produce it here, Sir, in course of time, because it was I that raised the point here on the floor of the House the other day, and the hon. Minister has given a categorical assurance that he would be pleased to reconsider the whole matter and see that some steps are taken for the development of the minor port of Bhimunipatnam. It is a definite assurance Sir. I can also pick out the relevant files and records. I can produce a copy of it in due course. He might have said, but not in the III Plan.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—డెవలప్ మెంటు చేయవలసిందేనని నేనుకూడ చెబుతున్నాను. కాని, మూడవ ప్లానులోమాత్రం లేదు. మూడవ ప్లానులో డెవలప్ చేస్తున్నామని వారు కూడ చెప్పి వుండరేమోనని నా అభిప్రాయం. because there is no money provided in the Third Plan for any minor port except these three.

Mr. Speaker:—When was it that you put the question: I will get the answer.

Sri B. Srirama Murthy:- The point is this. It is not with reference to anytime factor that I am putting forth this question. The Minister at present has given a categorical reply stating that it was not at all necessary to improve the minor port here because it was only 20 miles distant from Visakhapatnam; whereas the reply given by the previous Minister was—I am not referring to the time factor—that it was liable to be improved and that steps would be liable to be taken in course of time.

Mr. Speaker:—I would get the answer from the records.

Sri B. Srirama Murthy:—Thank you, Sir.

Mr. Speaker:—When was this question put by you?

Sri B. Srirama Murthy :—I just exactly do not remember the date ; but it was on one of the days in the previous session. I can pick out the correct date.

Mr. Speaker :— I will instruct the office to take it out, the necessary information. Let us get the information first.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—భీమునిపట్టణం పోర్టుగురించి ఇంతపరకు ఏమిజరిగినా—ఇప్పుడైనా ఎస్టిమేటు తయారుచేయించి, క్రమబద్ధంగా చేసి లిస్టులో చేర్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:-బిజినెస్ ఇంటరెస్ట్—బిజినెస్ ఇంప్రూవ్ చేస్తున్నాము చేస్తాము అని ముందుకువస్తే ఆక్షేపణలేదు. డెవలప్ మెంట్ చేయాలంటే వెంటనే పర్యాటిటీ వస్తుందని నేననుకోను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):—అధ్యక్షా, అస్యూరెన్సెస్ కమిటీ వున్నది. వారు లిస్ట్ అవుట్ చేస్తారు. కాబట్టి అందులోవుంటే బయట పడుతుంది, వేరే వెతకవలసిన పనిలేదు.

AYACUT LAND UNDER KANIGIRI RESERVOIR

225—

* 210 (3801) Q.-*Sri S. Vemayya*:-Will the hon. Minister for Public works be pleased to state:

(a) the registered ayacut of land under the Kanigiri Reservoir, in Nellore district now;

(b) whether the existing ayacut under the command of Vavveru New Channel, Yelamanchipad new Channel, Paderu higher and lower Channels are included under the Clause (a) above; and

(c) if not; the reasons therefor?

Sri A.C. Subba Reddy:—(a) 98,000 acres, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Does not arise.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—ఆయకట్టులో చేర్చేటప్పుడు 5 సంవత్సరాలకు అంతా చేరుస్తామన్నారు. ఆయకట్టులో చేర్చి, ఇతరకాలవలతో—ఎక్లీగా నీటిసప్లయి చేయడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఆయకట్టులో చేరివున్నది. రెండవ ప్రశ్నకు కొంత ఆలోచించవలసివుంటుంది.

KANUPUR CANAL SCHEME

226—

* 318(4305) Q.— *Sri P. Raja Gopal Naidu*:— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the work so far completed in Kanupur canal scheme ; and

(b) the work proposed to be undertaken during 1964-65 ?

Sri A.C. Subba Reddy:— (a) The work in Mile 1/0 to 2/7 plus 330, 2/7 plus 330 to 4/0, 4/0 to 5/0 and 5/0 to 6/0 were completed. A bridge at M/607-110 and Quarters for the office and the staff have also been completed.

(b) The balance of works in Mile 0/0 to 9/- are proposed to be taken up in this year 64-65 at a cost of Rs. 15 lakhs, for which tenders have been invited.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:—సంవత్సరంలో వర్క్స్ పూర్తి చేస్తారని మంత్రిగారు చెప్పగలరా?

Sri A. C. Subba Reddy.—This costs so many crores. A portion of the work పదిహేను లక్షల రూపాయలవరకు పూర్తి చేస్తారు.

SRISAILAM PROJECT

227—

* 194 (3693) Q.— *Sarvasri S. Vemayya and M. Pitchayya* :—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

whether this Government represented to the Government of U.S.S.R. through the Government of India for assistance regarding the excution of Srisailam Project during 1964-1965?

Sri A.C. Subba Reddy :— No, Sir.

శ్రీ ఎం. వీచ్చయ్య:—64 65 సంవత్సరాని కైనా యీ ప్రాజెక్టును ఎక్జిక్యూట్ చేయడానికి కావలసిన సాంకేతిక సహాయంగాని ఇతరసహాయంగాని అంద చేయడానికి ముందుకు వచ్చిందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—శ్రీశైలం విషయంలో రష్యన్ ఇంజనీర్స్ వచ్చి చూచివెళ్లారు. ఏ ఐ డి. లోన్ ఇంజనీర్లుకూడ వచ్చిచూచారు స్టైసల్ గా ఏ యిడ్‌కు అటాచ్ చేస్తారు అనేది సెంట్రలు గవర్న మెంటుమీద ఆధారపడి వుంటుంది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—సెంట్రలు గవర్న మెంటుకు మన ప్రభుత్వం సూచనలు యిచ్చిందా? దీనిని ఏదేశాలనుంచి ఎంత ఎయిడ్ తీసుకొని తొందరగా చేయడానికి కావలసిన మెషినరీ, ఫారిన్ ఎయిడ్ అవన్నీ...

శ్రీ ఎ సి. సుబ్బారెడ్డి:—సెంట్రల్ ఎయిడ్ సాధారణంగా—ఇటువంటి పెద్ద స్కీమ్ను విషయంలో సెంట్రలు గవర్న మెంటు రష్యన్ ఎయిడ్ గాని, కెనడియన్ ఎయిడ్ గాని—ఏదో ఒక ఎయిడ్‌కు అటాచ్ చేస్తున్నారు. ఎక్కడ ఫారిన్ ఎక్స్ ఛేంజి వుంటే వారికి అటాచ్ చేస్తుంటారు. ఎ.ఐ.డి తరపు ఇంజనీర్లు, యు.ఎస్. ఎస్ ఆర్. తరపు ఇంజనీర్లు కూడ వచ్చి తనికీచేసి కొంత ఇన్‌ఫర్మేషను మన ఇంజనీర్లనుకూడ అడిగి తీసుకువెళ్లారు

శ్రీ టి.కె.ఆర్. శర్మ:—ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో మనకు ఇతర దేశాల నుంచి కావలసిన సహాయానికి సంబంధించిన ప్రపోజల్స్‌ద్వారా మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగిందా? కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా విదేశాలను అడిగామా?

శ్రీ ఎ.సి సుబ్బారెడ్డి:—ఒక ప్రాజెక్టు ఎస్టిమేట్ తయారయి, పి. డబ్లు. పి.సి. నుంచి శాంక్షనై రాగానే ఫారిన్ ఎక్స్‌ఛేంజి ఎంతకావాలనేది అప్పుడే డిసైడ్ చేసి వుంటారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—ఈ ముంపువల్ల సంగమేశ్వరంలోవున్న దేవాలయం మునుగుతుందన్నారు. దాని ప్రాజెక్షనుకు, రిప్లేస్ మెంటుకు, రినావేషనుకుగాని ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ ఎ.సి సుబ్బారెడ్డి:—ఏ దేవాలయం మునిగినా రిప్లేస్ చేస్తారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం: ప్రత్యేకంగా పేరు అడిగాను.

Sri A. C. Subba Reddy:-All temples, even if there is a small temple in the village, will be replaced.

శ్రీ వి.ల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు:—మన ప్రాజెక్టులకు ఫారెన్ ఎక్స్‌చేంజి లేక వర్క్ ఎక్కువగా సాగడంలేదు. రష్యన్ ఇంజనీర్లు వచ్చిచూచినప్పుడు మిగిలిన రాష్ట్రప్రభుత్వాలుకూడ వారి వారి రాష్ట్రాలకు సంబంధించి—ఇతరదేశాల డిప్లమేటిక్ వారితో సంబంధాలు పెట్టుకొని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు; వారివారి ప్రాజెక్టుల విషయంలో. ముఖ్యంగా మదరాసు ప్రభుత్వం అదేపద్ధతి అవలంబిస్తున్నది. యు.ఎస్.ఎస్. ఆర్. నుంచి ఎయిడ్ అయితే రూపీ ఎక్స్‌చేంజిలో వస్తుంది కాబట్టి ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజి డిఫికల్టీవుండదు. అందువల్ల, వారితో సంబంధాలు పెట్టుకొని వారిదగ్గరనుంచి సహాయం పడ్డేటట్లు కేంద్రప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి చేస్తారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:—నేనుకూడా U.S.S.R. టెక్నికల్ వారితో ఢిల్లీలో మాట్లాడాను. అందువల్లనే వారు ఇక్కడకు వచ్చారు, చూచారు, మనం ఏమి చేసినా ఈ మాదిరిస్కీము ఉన్నదని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగాలి, అందుకే వారి చేత inspect చేయించి తగిన data ఇచ్చాము. U.S.S.R. కాని కెనడాకాని or some other foreign countrys కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును attach చేస్తారని అనుకొంటున్నాను.

SRISAILAM HYDRO-ELECTRIC PROJECT

228—

* 399 (4664) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao*: Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether the State Government had requested the Agency for international Aid of the U.S. to bear the entire expenditure of the Srisailam Hydro-Electric Project and sought its help in the construction of the Pochampad Project; and

(b) whether the said team inspected the Project areas : and

(c) what are the conditions and nature of help?

Sri A. C. Subba Reddy:— (a) No, Sir.

(b) Some Engineers of the A. I. D. visited the Srisailam Project site on the 14th & 15th of May 1964.

(c) Does not arise in view of the answer to clause (a)

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:-ఈ ప్రాజెక్టుకు ఎంత foreign exchange కావలసి ఉంటుంది?

Sri A. C. Subba Reddy.-I have no idea, Sir.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:-ఈ foreign Engineers ఇక్కడికు వచ్చి పోయినపుడు మన ప్రాజెక్టులు గురించి ఏమైనా సహాయం చేయడానికి సంసిద్ధత వెల్లడి చేసారా?

శ్రీ ఎ సి సుబ్బారెడ్డి:-ఇటువంటి స్కీములసందర్భంలో ప్రతిదేశం సహాయం చేయడానికి అభిప్రాయం వెల్లడి చేస్తూనే ఉంటుంది అందులో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు గురించి ప్రతి వారికి కొంత interest ఉంది, ఇందులో engineering skill కొంత కావాలి. ఇటీవల Global tenders పిలుస్తున్నాం not only in our country అక్కడ Important Engineering skill ఉంది. River is very small there Riverbed చాలా తక్కువ, చాలా quickగా కట్టాలి Engineering skill ఉంచని foreign countriesలో tenders పిలుస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. విచ్చయ్య:-శ్రీశైలం, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులను విదేశాలకు సంబంధించిన ఇంజనీర్లు చూచిపోవడం జరిగిందని చెప్పారు. ఆ ప్రాజెక్టు పరియా చూచినపుడు దానికి సంబంధించిన మంచి చెడ్డలను సలహాలను ఒక రిపోర్టుద్వారా మనకు ఏదైనా తెలియజేసారా?

శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి:-మనకు ఏమీ రిపోర్టు ఇవ్వలేదు. మన ఇంజనీర్లు వారితో discuss చేసారు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:-A I D వారితో మంత్రిగారు మాట్లాడము అన్నారు, వారంతటవారే వచ్చి మాట్లాడారా? లేక మీరు పిలిచారా మంత్రిగారు చెప్ప గలరా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:-A I D వారిని మనం పిలువలేదు U.S.S.R. వారు ఢిల్లీలో నన్ను చూచారు, ఒకటికాదు, అనేకం ఉన్నాయి; లోయర్ సీలేరు, పోచెంపాడు, శ్రీశైలం ఇట్లాగ ఏదో ఒక స్కీము మీరు తీసుకునేపక్షంలో మేము welcome చేస్తామని చెప్పాను. దానినిబట్టి శ్రీశైలం చూచిపోయారు.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:-ఇది రాష్ట్రీప్రభుత్వ స్కీము, దీనికి మనకు సహాయం కావాలి. గ్లోబల్ టెండర్లు కావాలా లేదా అనే విషయం అటుంచి మనకు సహాయం ఇంకా ఎక్కడాలేదు, మనడబ్బునే పెట్టుకుని కట్టుకోవలసి ఉం ట

ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి కావలసిన ధన సహాయం, సాంకేతిక సహాయం పొందడానికి మన రాష్ట్రప్రభుత్వమే ఏదైనా చొరవ తీసుకుని డైరెక్టుగా సంప్రదింపులు జరుపుతుందా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఇతర దేశాలతో సంప్రదింపులు జరపడానికి వీలులేదు. కేంద్రప్రభుత్వం ద్వారానే ఇటువంటివి జరగాలి.

శ్రీ వీర్లంమల్లి వెంకటేశ్వర్లు:— కేంద్రప్రభుత్వమే ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపవలసి ఉన్నప్పటికీ రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఆ రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టులనుగురించి ఇతర దేశాల embassies తో సంబంధాలు పెట్టుకొని ప్రాజెక్టులు చూచి వెళ్ళాలని, టెక్నికల్ సహాయం కావాలని రిపోర్టులు submit చేయాలని ఆవ్వానిస్తున్నాయి. ఆ రకంగా వారు చేస్తున్నపుడు అదేవిధంగా మన రాష్ట్రం కూడా ఇతర దేశాల embassies తో సంప్రదించి వారి technical experts కు పిలిపించి ఎక్కడనుంచి సహాయం పొందితే తొందరగా పనులు పూర్తిఅవుతాయో ఆలోచించి రాష్ట్రప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—ప్రతి ప్రాజెక్టుకు ప్రతి దేశానికి సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ఉంటుంది. వారి machinery మొదలైనవి ఖర్చు అవుతాయి,అందుచేత ప్రతి దేశం చేయవలసిన ప్రయత్నం చేస్తూంటుంది. ఏ దేశంనుంచి credit తీసుకోవాలి, A I D నుంచియా లేక U.S.S.R. నుంచియా, లేక మరొక దేశం నుంచియా అనేది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నిర్ణయిస్తుంది. చాలా దేశాలు మనకు loans ఇస్తున్నాయి. ఎవరు loans ఇవ్వగలుగుతారో వారికి attach చేస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఈ ప్రాజెక్టుకు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి clearance వచ్చిందా? దిగువ సీలేరుకు కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి clearance వచ్చిందని పత్రికలలో వార్త వచ్చింది. అది ఎంతవరకు యథార్థం? ఇతర దేశాలతో మనం స్వంతంగా వ్యవహరించడానికి లేదు, అని మంత్రిగారు అన్నారు. గతంలో కుందా ప్రాజెక్టు విషయంలో సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఇతర దేశాలకు వెళ్ళి వచ్చారు. మయూరాక్షి ప్రాజెక్టు విషయమై బి.సి. రాయ్‌గారు ఇతర దేశాలకు వెళ్ళారు. కొయినా ప్రాజెక్టు విషయంలో మహారాష్ట్రీవారు వెళ్ళారు. అట్లా వెళ్ళివచ్చిన తరువాత కేంద్రప్రభుత్వం finalise చేసిన precedents ఉన్నాయి, ఆ రకంగా చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—వారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఎప్పుడు విదేశాలకు పోయింది తెలియదు. పోయిఉండవచ్చును. నేనుకూడా పోవచ్చును కేవు వీలుంటే సులభంగా పోవచ్చు. అయితే బి.సి. రాయ్‌గారితో మనం పోల్చుకుంటే లాభం

లేదు దానిని తెచ్చుకోడానికి మన రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టునకు clearance వచ్చింది. దిగువ సీలేరు విషయమై—it is on the way, ఇచ్చినారని నాకు తెలుసు; ఇంకా చేతికిరాలేదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—పత్రికలలో వచ్చింది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—శాంక్షన్ అయినదని నేనే చెప్పాను. Communicate కాలేదు ఇంకా.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్):—ఇంకా విన్న తరువాత ప్రాజెక్టు పని ప్రారంభమైనట్లా, కానట్లా—చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి.—ఏ ప్రాజక్టు?

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి :—పోచెంపాడు, శ్రీశైలం.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—బహుశా వారికి తెలిసిఉండాలి. రెండూ ప్రారంభమైనాయి. నిన్ననే ప్రశ్నకు answer చేసాను. ఎంత ఖర్చు అయినది చెప్పాను. ప్రారంభమైనట్లే.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ఎస్టిమేటు ఎంత? ఎప్పటికి పూర్తవుతుంది?

Sri A. C. Subba Reddy :- The estimate is Rs. 45.75 Crores. Seven years పడుతుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, ఎన్ని ఉప ప్రశ్నలు వేసినా సమాధానం దాటవేస్తున్నారు. శ్రీశైలం సంపాదించడానికి ఎన్ని కష్టాలు పడిఉన్నామో మంత్రిగారికి తెలుసును. నిర్మాణం చేసుకునే సందర్భంలో నిన్ననే బొగ్గు గనులలో oreign exchange కొరతవల్ల 20 లక్షల టన్నులు తగ్గించుకోవలసి వచ్చింది. Foreign exchange involve అయినది కాబట్టి పని ప్రారంభంకాకుండా ఉండే ప్రమాదం సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుంచి రాబోతున్నది. అది రాకుండా ఉండడం కోసం alternative మార్గం కనిపిస్తున్నది. Rupee exchange మీద U.S.S.R. కూడా inquisitiveness చూపించారు. ఇది కట్టగలుగుతామని నిశ్చయం చూపించారు. అటువంటి సందర్భంలో మన ప్రభుత్వం initiative తీసుకుని రాబోతున్న ప్రమాదాన్ని తట్టుకోడానికి సోవియట్ గవర్నమెంటుతో direct సంబంధాలు పెట్టుకొని ప్రాజెక్టు కట్టడానికి serious గా ప్రయత్నం చేయడం గురించి ఆలోచించారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—డైరెక్టు సంబంధాలు పెట్టుకొనడానికి వీలులేదు. మనం పెట్టుకుందాం అనుకున్నా ఇతర దేశాలవారు మనతో పెట్టుకోరు. అందువల్ల direct సంబంధంకాదు. తప్పకుండా కేంద్రప్రభుత్వంమీద ఒత్తిడితెచ్చి ఏదో credits attach చేసుకొంటే మంచిదనే ఉద్దేశ్యముతో ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

శ్రీ బి. వై. ఆర్. శర్మ:—దీనికి అవసరమైన foreign exchange 45 కోట్ల రూపాయలని ఎస్టిమేటు చెప్పారు. దానిలో foreign exchange మీద ఆధారపడిన works ఏమిటి? ఎంత మొత్తం ఉంటుందో వివరాలు తెలియజేస్తారా?

Sri A. C. Subba Reddy :- A separate question may be put.

శ్రీ ఎ. నర్సోళ్ళరరావు:—ఇప్పుడు రాష్ట్రాలు యితర దేశాలతో direct సంబంధం పెట్టుకోడంకాదని అంటున్నారు. Direct సంబంధం పెట్టుకోవాలని చెప్పడంలేదు. డైరెక్టుతోపాటు ఇన్ డైరెక్టుగా సంబంధం ఉంటే ప్రాజెక్టుల విషయంలో సౌలభ్యం ఏర్పడి సహాయం వస్తుంది. Good offices of not only the Government but also the person ఉపయోగించాల్సి వస్తుంది. ఇతర రాష్ట్రాలు చేస్తున్నారు. ఇదివరకు సంవత్సరంక్రితం చెప్పినదానికి యిప్పటికి ఏమీ improvement కనిపించడంలేదు. ఇక్కడ పులులులాగ ఉంటారు. సెంటరుకి పోయేసరికి పిల్లులు అయిపోతారు. ఇతర రాష్ట్రాలమాదిరి dash, push చూపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—ఎప్పుడైనా ఏ దేశము Experts అయినా వచ్చి వప్పుడు వీలయినంతవరకు వారిని request చేసి మన ఇంజనీర్లు వారితో discuss చేసుకుని కొంత జరుగుతున్న విషయం, అది యేమీ తక్కువలేదు. అయితే aid యిచ్చే సమయానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఏదో ఒక దానికి ప్రాజెక్టు attach చేస్తే గాని ఏ దేశంకూడా మనకు aid యివ్వదు. దానికోసం ఏ దేశంనుంచి అయినా aid తెచ్చుకొనడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉన్నది.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని డైరెక్టుగా యితర దేశాలతో diplomatic relations పెట్టుకోవాలనే అర్థం మా ప్రశ్నలో లేదు. మేము ఆడిగేది స్టేటు గవర్నమెంటు ప్రాజెక్టు అయిన శ్రీశైలంను పూర్తి చేసుకొనడానికి మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ఏదయినా చొరవ తీసుకుని యితరప్రభుత్వాలతోగాని ఇతర సంస్థలతోగాని సంప్రదించి సహాయం తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా అని అడిగితే సమాధానం చెబుతూ మవర్నమెంటు ఏమి చొరవ తీసుకున్నామని చెప్పకుండా ఇతరులు ఎవరైనావస్తే అడిగితే మేము చేయవలసినది చేస్తూనే ఉన్నాం

అని చెప్పారు. మన రాష్ట్రప్రభుత్వం చొరవ తీసుకొని ఏమి చేస్తుంచనే దానికి సమాధానం రాలేదు. పైగా ఇప్పుడున్న సమస్య ఏమిటంటే మామూలు వ్యాపారస్థులు కూడా ఇతర దేశాలతో సంబంధం పెట్టుకొని వ్యాపారం చేస్తున్నారు పరిశ్రమలను తెచ్చుకుంటున్నారు, factory లను పెట్టుకుంటున్నారు, అనేకం చేస్తున్నారు. అయినప్పుడు అదేవిధముగా రామగుండంగాని కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషను world bank తో సంబంధం పెట్టుకొని అగ్రిమెంటు చేసుకున్నారు. అందువల్ల ఆటువంటి సందర్భంలో స్టేటు గవర్నమెంటు ప్రపోజల్ అయినప్పుడు దీనికి చొరవ తీసుకుని సంప్రదిస్తే లేపు కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించడం అనేది ఆటంకం ఉండదు. ఆ చొరవ రాష్ట్రప్రభుత్వం వహిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఇప్పుడే చెప్పాను. ఢిల్లీకి పోయినప్పుడు U.S.S.R. టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్సుతో మాట్లాడాము, పిలిచాము. Request చేశాము, వచ్చినారు చూసిపోయినారు అని చెప్పాను. అందువల్ల చొరవ తీసుకోలేదని చెప్పడానికి అస్కారం లేదు.

శ్రీవిల్లంమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—Global tenders పిలుస్తామన్నారు. అప్పుడు ఈ foreign exchange issue వస్తుంది. అందువల్ల గ్లోబల్ టెండర్సు ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజిమీద కాకుండా రుపీ ఎక్స్‌చేంజిమీద వచ్చేటట్లు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—గ్లోబలు టెండర్సు వచ్చిన తరువాత C.W.P.C.కి పంపిస్తే వారి ఏ country కి యివ్వాలనేది decide చేస్తారు. మనం ultimate గా ఒప్పుకోవాలి. మనం కావాలంటే తిరస్కరించవచ్చు. అట్లా అయితే గ్లోబల్ టెండర్సువచ్చిన తరువాత cheapest ఏది, దేనికి యివ్వాలని వారు advice చేస్తారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు foreign countries కి మనం సరాసరి చేయడానికి వీలులేదు. పట్నాయక్ బలిమెల ప్రాజెక్టుకి కావలసిన విషయాలు మొట్టమొదట రష్యాకు వెళ్ళి తరువాత అమెరికాకు వెళ్ళి అక్కడ వారితో సంప్రదించిన తరువాత సెంట్రలు గవర్నమెంటు పర్మిషను తీసుకుని యిప్పుడు సోవియటు యూనియను ఆ పని చేయడానికి ఒప్పుకుంది. మన అందరికి తెలుసును. అందువల్ల మనం initiative తీసుకుని ముందు వెళ్ళి సంప్రదించి పరిస్థితులు చెబితే యితర దేశాలనుంచి aid వస్తుందేమో మనం ఇప్పటికే ధరించ లేకుండా ఉన్నాం. సెంట్రలు గవర్నమెంటుకూడా ఏమీ చెప్పకుండా ఉంది. ఈ పరిస్థితులలో relief రావడానికి వీలున్నంతవరకు initiative తీసుకుంటారా? ఆటువంటి States గురించి చెప్పాను. మహారాష్ట్ర చేసినది, మదరాసు చేసినది, బెంగాలు చేసినది, ఒరిస్సాకూడా చేసినది. ఆ విధముగా ఎందుకు చేయదు?

(శ్రీ ఎ. ని సుబ్బారెడ్డి:—అందరూ తిరిగివారేమో, రష్యాకు పోయి ఉండవచ్చు. అమెరికాకు పోయిఉండవచ్చు. ఎక్కడికిపోయినా ఆ machinery ఒకలే వారు యిచ్చింది. అది రుపీ కరెన్సీలో ఉండింది. మాకుకూడా offer చేసినారు. రుపీ కరెన్సీలో ఉంది. అన్ని ఒకలే రకంకాదు. కొంత రవ్యన్ మెషినరీ తీసుకోమంటున్నారు. కొంత ఇది తీసుకోమంటున్నారు. కొంత అది తీసుకోమంటున్నారు. అందువల్ల పోయిన తరువాత ఊరికినే తిరిగిన తరువాత వచ్చింది అనుకోవడం పొరపాటు.

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:—శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు మాత్రమే కాకుండా ఇంకా ఇతర ప్రాజెక్టులుకూడా పరిశీలన చేసి సహాయపడే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయా?

(శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి:—A. I. D. వారు పోచంపాడు చూశారు, రష్యా వారు పోచంపాడు చూశారు చూచిపోవడం ఎందుకంటే ఏది మంచిదో చూసుకుని సెంట్రలు గవర్నమెంటుకి వారు ప్రపోసుకుంటారు. సప్లయి చేస్తాం, మా దగ్గర మెషినరీ ఉందని చెబుతూంటారు. అందువల్ల కేంద్రప్రభుత్వం వారి loan position చూసుకుని ప్రతి ప్రాజెక్టుకి apply చేస్తుంటారు.

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:—వారి అభిప్రాయం ఎంతకాలంలో తెలియడానికి సావకాశం ఉందో ఉజ్జాయింపుగా అంచనా చెబుతారా?

(శ్రీ ఎ ని. సుబ్బారెడ్డి:—త్వరలో నే. గ్లోబల్ కొండర్సువచ్చేలోపల దేనికి aid యిస్తారో తీర్మానం అవుతుంది.

POLICE RAID IN ERRABALLI VILLAGE

229—

* 538 (3468) Q.—*Sri A.P. Vajravelu Chetty* (*Put by Sri S. Vemayya*) :—Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that recently the police raided all the houses in Erraballi Village in Cuddapah District;

(b) if so, whether any unlicensed guns were recovered ; and

(c) what action has the Government taken in the matter?

The Minister for Home (*Sri Mir Ahmed Ail Khan*):—(a) No, Sir, the District Superintendent of Police, Proddatu

assisted by the local police, visited Erraballi Village in Cuddapah District and on information that factionists of that village were designing to the commit rioting with firearms had searched one particular house on 7-4-1962.

(b) The Police has seized an unlicensed D.B.B.L., gun with 9 live cartridges in that search.

(c) Sri Varikutti Rami Reddy, the owner of that unlicensed gun, and his wife, were prosecuted U/s. 19 (f) Arms Act, but they were discharged due to a lapse on the part of the local police.

Sri M. Pitchaiah: Certain anti-social elements e.g. feudal and land-lord elements are having licence for guns and they are making use of the guns to threaten people in the villages. Will the Government cancel those licences?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: Cancelling of licence? It was unlicensed gun, Sir.

Sri V.K. Audinarayana Reddy : In view of the fact that murders in Cuddapah and Anantapur are too many and a number of them are done because of unlicensed revolvers and guns, will the hon. Minister see that these are caught and punished as early as possible? If that is not done, murders in Cuddapah and Anantapur districts will increase. Does the hon. Minister realise it?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:I do not know that there are any unlicensed guns in that district. If a separate question is put, I shall gather the information and give.

PAKISTANI NATIONALS

230—

* 593 (4147) Q.—*Sri B. Ramdev (High Court)*:—Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) the number of Pakistani Nationals, at present residing n Andhra Pradesh who had overstayed their period of visas;

(b) the number of such persons in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad ; and

(c) the action taken by the Government against such persons who had over-stayed?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— (a) 257.

(b) 118.

(c) Necessary action is being taken against them to ensure that they leave the Country.

Sri B. Ramdev : What is the nature of the action that is being taken by Government?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: There are three or four categories of such persons. There are certain persons whose cases are in the court and there are others whose nationality has to be decided by the Government of India. And there are some others who applied for extension of stay and their cases are under consideration.

شری رام ریڈی ۔ جو پاکستانی باشندے یہاں پر ہیں کیا وہ پہلے کے حیدرآبادی لوگ ہیں یا دوسرے علاقوں کے لوگ ہیں۔

شری میر احمد علی خاں ۔ وہ حیدرآباد کے ہیں یا باہر کے ہیں لیکن وہ اس وقت حیدرآباد میں ہیں۔ ضلع واری فہرست بھی ان کی موجود ہے کہ کونسے کونسے اضلاع سے ان کا تعلق ہے۔

Sri M. Pitchiah : May I know in which places these people are residing?

Sri Mir Ahmed Ali Khan : They are in the city and in the districts also, Sir. In the city their number is 118 and in the districts their number is 139.

Sri B. Ramdev: Are there any cases in which even after taking action they continued their stay and how many such cases are there and what action has the Government taken?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: As I said, there are some cases which are pending in the court and there are some whose nationality has to be decided by the Government of India.

When there is a dispute about nationality—whether they are Indian or Pakistanis—the matter has to be decided by the Government of India. And some have applied for extension and their cases are under consideration.

شری کے۔ راگھولو (جنگاؤں) پاکستان سے جو لوگ آئے ہیں وہ لوگ اتنے سال یہاں کس کام پر رہ گئے۔

شری میر احمد علی خاں۔ وہ تو پاسپورٹ اور ویزا کے ساتھ آتے ہیں لیکن یہ سوال ان سے متعلق ہے جنکو پولیس ان اتھارائزڈ (Unauthorised) سمجھتی ہے۔ غیر مجاز طور پر یہاں ہیں۔ اجازت تو لیکر آئے ہیں لیکن زیادہ مدت تک ٹھیر گئے ہیں۔ اون ہی سے متعلق یہ سوال ہے اور ان ہی کے متعلق میں فیگرس دیا ہوں۔

Sri T.V.S. Chalapathi Rao (Vijayawada South): May I know if the Government are watching their activities? What profession are they pursuing here during their sojourn in our country?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: They are kept on the watch and when the period expires they are asked to go back. But in some cases they apply for extension of stay on some reasons such as when they are ill etc., and we consider.

Sri T.V.S. Chalapathi Rao: How are they eking their life? Have they brought any funds There?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: Some may earn and for some their relatives are there. They are residing with their relatives.

श्री रामचन्द्रराव देशपांडे :— अभी जनाब ने कहा कि "They may earn also" इसका अर्थ यह हुआ कि वे यहां रहकर कमा भी रहे है। वह अपने अजीज अकारिब से मिलने के लिये नहीं आते बल्कि यहां रहने के लिये आते है। ऐसी सूरत में उनको क्यों एक्सटेनशन दिया जाता है। इसकी क्या वजूहात है; क्या यह बयान किया जासकता है।

شری میر احمد علی خاں۔ کوئی اپنے عزیز اقارب سے ملنے کیلئے آتے ہیں اور کوئی مختلف وجوہات سے۔ اجازت لیکر آتے ہیں لیکن اضافہ ٹھیر جاتے ہیں۔ جو اضافہ ٹھیر جانے کی کوشش کرتے ہیں ان ہی کے متعلق یہ کیسس ہیں۔

Sri Ramachandra Rao Deshpande: I am asking, Sir, the reasons for their over-staying here. No doubt they come here to see their relatives. But after coming here, why is extension allowed for their over-stay.

Sri Mir Ahmed Ali Khan: Sir, due to their illness and in some cases due to the illness of their relatives, they apply to the Government for extension of stay and their cases are considered. And if they are found genuine their period is extended. If they are not found correct, they are asked to go away.

Sri T. Balakrishnaiah: In view of the differences between India and Pakistan, whether the activities of these Pakistan nationals who are residing now in India, are being watched by the Government?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: Yes, Sir.

Sri G.C. Venkanna : May I know whether all the people who are over-staying here are due to their illness?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: No, Sir. There may be some different reasons. But if they are not found genuine they are removed from here.

Sri S. Vemiah : May I know, Sir, the length of the over-stay period?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: The details are not available just now Sir, about over-stay.

شری کے۔ بل۔ نرسمہاراؤ (یلندو) ان میں سے زیادہ لوگ حیدرآبادی ہیں شاید۔ ان کو یہاں پر رہنے کا موقع دینے کیلئے گورنمنٹ کیوں نہیں سوچتی۔

شری میر احمد علی خاں۔ اگر وہ پھر نیشنالیٹی حاصل کرنے کیلئے درخواست دیں تو اس پر غور کیا جاتا ہے۔ لیکن وہ گورنمنٹ آف انڈیا کا کنسرن (Concern) ہے۔ اسٹیٹ گورنمنٹ انکو دوبارہ نیشنالیٹی دینے کی مجاز نہیں ہے۔

شری کے۔ بل۔ نرسمہاراؤ۔ ایسی درخواستیں کچھ پیش ہوئی ہیں اسکے سلسلہ میں حکومت آندھرا پردیش نے کیا سفارش کی ہے۔

شری میر احمد علی خاں۔ ایسی درخواستیں پیش ہوئی ہیں۔ بعض کو خود ہماری گورنمنٹ نے ریجکٹ کر دیا ہے کہ ان کو نیشنالیٹی دینا مناسب نہیں ہے۔ بعض جن کے متعلق یقین تھا کہ ٹھیک ڈھنگ سے یہاں رہنا چاہتے ہیں ان کے متعلق سفارش کی گئی ہے۔

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Are they given extension of their pass-ports because they are relatives of Government officials who are in the Government Secretariat or Directorates?

Sri Mir Ahmed Ali Khan : No, Sir, it is done on the merits of the cases. People come and go. There are a large number of people coming and when they apply for extension it is examined a When they are found true, their period is extended; otherwise they are asked to leave in time.

شری جے۔ ملاریڈی (سلطان آباد) ۔ کیا عالیجناب یہ فرما سکتے ہیں کہ یہ بال بچوں کے ساتھ آئے ہیں یا الگ آئے ہیں۔

شری میر احمد علی خاں ۔ بعض لوگ تنہا آتے ہیں اور بعض لوگ بال بچوں کے ساتھ آتے ہیں۔

Sri T. Balakrishnayya : May I request that the particulars of these Pakistan Nationals who are residing in the City and mofussil-with all their relatives and other particulars—be placed on the Table of the House for the information of the hon. Members?

Sri Mir Ahmed Ali Khan : It is a continuous thing. People come and go and some people overstay for certain period. It is not a definite thing to say that these are the only persons. The position may change by the time I place the details.

Sri K. Govinda Rao : May I know, Sir, whether there are cases where they over-stayed for more than one year?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: About the actual period, it is not before me whether it is one month or two months or three months.

Sri T.V.S. Chalapathi Rao: Among the relations of these Pakistani people here, are there any high government officials?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: Those details are not before me Sir, just now.

PRIMARY HEALTH CENTRES IN POLAVARAM AND BUTTAIGUDEM PANCHAYAT SAMITHIS

231—

* 529 (3166) Q.— *Sri K. Babu Rao (Polavaram)*:—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that contributions for the construction of the buildings for Primary Health Centres in Polavaram and Buttaigudem Panchayat Samithis Polavaram taluk, West Godavari District have been paid during 1961 ; and

(b) if so, the reasons for not taking up the construction work of the said buildings ?

The Minister for Panchayati Raj (Sri M. N. Lakhsminarasayya):—(a) Yes, Sir.

(b) In the case of Buttaigudem Block, funds could not be sanctioned due to meagre provision available in the Budget under "Medical plan" for construction of Primary Health Centre building. The Collector of West Godavari however instructed the Panchayat Samithi to take up the construction of the Primary Health Centre building with the available funds. As regards Polavaram Block, an amount of Rs. 18,000/ was released and the work has since been entrusted to the sponsor for execution.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:— బొట్టాయగూడెం పని ప్రారంభం కాలేదన్నారు అది షెడ్యూల్ ఏరియాలో వుంది. అక్కడ కోయవాళ్ళు ఎక్కువగా వున్నారు ఫండ్సు తక్కువగా వుండడం వల్ల ఆలోచిస్తున్నామన్నారు. దానికి ప్రైయారిటి ఇచ్చి పని పూర్తి అయ్యేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— అది ఏజన్సి బ్లాకు. ఏరియా. అక్కడ కంట్రిబ్యూషన్ తక్కువగా ఉంటుంది. స్టేజి టు బ్లాక్ కావటంవల్ల కమ్యూనిటి డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ లాప్స్ అయినది; అండర్ మెడికల్ ప్లాన్. అయినప్పటికి 18 వేలు శాంక్షన్ అయింది. పని ప్రారంభించాలని వెస్ట్ గోదావరి కలెక్టరుకు, ఇంకా, పోలకు ఆర్డర్సు పంపించాము.

NO CONFIDENCE MOTION AGAINST THE SARPANCH OF DHARMASAGAR

232—

*534 (3307)Q.—*Sri M. Ramagopal Reddy (Maidaram)*:- Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether any no-confidence motion was moved against the Sarpanch of Dharmasagar, Warangal Taluk during 1962 and 1963 ; and

(b) whether any stay was granted by Government for not moving the motion?

Sri M.N. Lakshminarasayya (a) Yes, Sir.

(b) No, Sir.

AGRICULTURAL CREDIT SOCIETY LINGAGIRI

223—

* 992 (4792) Q.— *Sri A. Venkateswara Rao (Narasampet)*:—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Secretary, Agricultural Credit Society, Lingagiri, Narasampet Taluk, Warangal District has misappropriated Rs. 4,000 about two years ago ; and

(b) if so, the action taken in the matter?

The Minister for Co-operation (Sri T. Ramaswamy):—(a) Yes Sir.

(b) The Regional Joint Registrar of Co-operative Societies, Secunderabad had since sanctioned prosecution of the Ex Secretary of the Society after completion of the enquiry by the Deputy Registrar, Warangal (East) and on the opinion of the public Prosecutor. The Deputy Registrar, Warangal, (East) has been instructed to file a complaint with the police for further investigation.

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వరరావు:— గత మూడు సంవత్సరాలనుండి pursue చేయగా చేయగా ఈ పరిస్థితికి వచ్చింది. ఇప్పుడు ఆ ఆఫీసర్‌ను ప్రాసిక్యూట్

చేసి డబ్బును రికవర్ చేస్తారనే నమ్మకం లేదు. అందువల్ల ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని రికవర్ చేయటానికి అర్బిట్రేషన్ ప్రొసీడింగ్స్ చేయటానికి, ప్రొసిక్యూట్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— తప్పక శ్రద్ధ తీసుకుంటాము.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:— ఇన్స్ట్రక్షన్స్ పంపించామన్నారు. ప్రొసిక్యూషన్ లాన్ చేశారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—పోలీసు వారికి హాండోవర్ చేశారు. ప్రొసిక్యూషన్ పోలీసువారు లాన్ చేయాలి.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:— ప్రొసిక్యూషన్ చేశారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఇంకా లేదండి.

శ్రీటి. కె. ఆర్. శర్మ:— Investigation ఏ స్టేజిలో వుంది?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— పోలీసువారు investigate చేస్తున్నారు. అంతకన్న ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు.

శ్రీ యం. వీరభద్రయ్య:— కార్యదర్శి నాలుగువేలు అపహరించారని చెబుతున్నారు. వారికి వున్న చిర చర ఆస్థులు నాలుగు వేలకు సరిపోతుందా లేక ఐ. పి. కూడతా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ నా వద్ద లేదు.

Sri. T. Balakrishnayya :—Mr. Speaker, Sir, may I know whether the Police investigation is over in this case; if it is not over what are the reasons for such delay? Will the Government expedite investigation quickly and instruct the Police to file a charge-sheet?

Sri T. Ramaswamy.— I have already told you that we have requested the Joint Registrar to expedite the matter.

శ్రీ కె. రామయ్య :— పోలీసువారు ఎంక్వయిరీ చేసే లోపు ఆయనకు ఆస్థి ఏదైనా వుంటే అది ఎవరి పేరనా వ్రాయకుండా వుండటానికి కండిషనల్ అటాచ్‌మెంట్ జారీ చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— జారీ చేయమని ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం: — Investigation జర్గుతూవుంటే లోకల్ ఇన్‌ప్లూయన్స్ వుందని పోలీసువారి రిపోర్టులో వున్నదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— అటువంటిది ఏమీలేదు. ఇది రెండు సంవత్సరాల క్రితం జరిగింది. డెప్యూటీ రిజిస్ట్రారు నోటీసులోకి వచ్చి సంవత్సరం అయింది. ఈ సంవత్సరం ఎంక్వయిరీ కావటం, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ ఒపీనియన్ తీసుకోవటం, ఇప్పుడు పోలీసువారికి రిఫర్ చేయటం జరిగింది.

శ్రీ యం. రాంగోపాలరెడ్డి:— మర్డర్ కేసెస్‌లో మాదిరి మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ కేసులలో కూడా తొందరగా ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తే బాగుంటుంది. ఇంత లైమ్ పడుతున్నదంటే రాజకీయ శక్తులు వచ్చి ఆపుతున్నాయా, ఎందుకు ఇంత ఆలస్యం అవుతున్నది?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— దీనికి ఎవరూ అడ్డంరాలేదు. అనవసరంగా ఆలస్యం జరగలేదు. ఎక్కువ ఆలస్యం జరగలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— డెప్యూటి రిజిస్ట్రారు విచారణ చేసి మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ చేశాడని చార్జి లెవెల్ చేశాడు. విచారణ పూర్తి అయినది. ఇట్ హాజ్ బీన్ ప్రూవ్డ్. వెంటనే పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ చేత క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్ లాన్ చేయించక తిరిగి ఇన్వెస్టిగేట్ చేయవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— పోలీసువారు ప్రాసిక్యూషన్ పడేయాలి.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: — Why should they again investigate when the Deputy Registrar had already done that?

శ్రీ టి. రామస్వామి — పోలీసువారి మెథడ్ ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ వుంది. రికార్డు వుంది కాబట్టి త్వరగా చేస్తారు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:— అసలు ప్రొసీచర్ ఏమిటంటే డిప్యూటి రిజిస్ట్రార్ విచారణ చేసిన తరువాత చార్జి అయితే రికార్డును అంతా కన్‌సర్వేషన్‌కు పంపిస్తారు కాని పోలీసులకు ఎంక్వయిరీ చేయాలని లేదు. కన్‌విక్ట్ చేసి ప్రాసిక్యూషన్ లాన్ చేయాలి. ఈ కేసును పోలీసువారు ఇన్వెస్టిగేట్ చేయాలని ఎందుకు చెబుతున్నారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— పోలీసువారు ప్రాసిక్యూషన్ పడేయాలి. అందువల్ల పోలీసువారికి పంపించారు.

(శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:— పోలీసువారికి ఈ కేస్ ఎప్పుడు అప్పగించారు?

(శ్రీ బి. రామస్వామి:— ఈ ప్రశ్న వేసిన తరువాత అప్పగించారు.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌కు సంబంధించి దుర్వినియోగం జరుగుతున్న కేసులు గత సంవత్సరం నేను ఈ హౌస్‌కు తీసుకువచ్చాను. ఒకటి లక్ష రూపాయలకు సంబంధించింది, మరొకటి 25 వేలకు సంబంధించింది. అప్పుడు కూడా ఎసెంబ్లీలో అడిగిన తరువాతనే గవర్నమెంటు కదిలి పోలీసు వారికి రిపోర్టు పంపించారు. ఇప్పుడు కూడా అట్లాగే చేస్తున్నారు కోఆపరేటివ్ డబ్బు తినేసేవారికి ఇది ఎన్‌కరేజ్‌మెంటుగా కన్పిస్తోంది. ఇటువంటి ప్రజాహిత కార్యాలకు సంబంధించిన వాటికి అయినా వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. అందువల్ల రిపోర్టు రాగానే ప్రభుత్వం వెంటనే కేసు పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తుందా?

(శ్రీ బి. రామస్వామి:— ప్రశ్న వేయటం వల్ల పంపించలేదు. ప్రశ్న వేసిన తరువాత పంపించారు. The Joint Registrar by himself has since referred the matter to the Police.

(శ్రీ విజ్జలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— పోలీసువారికి పంపి ఎంత కాలం అయింది? How many months back was it referred?

(శ్రీ బి. రామస్వామి.— మాసం లోపు అయింది.

(శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— మెంబర్స్‌కు మూడు సంవత్సరాల నుండి అప్పు దొరకటంలేదు. అప్పు ఇప్పించటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

(శ్రీ బి. రామస్వామి:— ఆ విషయం నా దగ్గర లేదు. I will enquire.

(శ్రీ కె. రాఘవులు:— సొసైటీ ఎన్నికలు ప్రతి సంవత్సరం జరగాలి కదా మరి ఎన్నికలు జరిగాయా?

(శ్రీ బి. రామస్వామి:— ఆ వివరం నా వద్ద లేదు.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ప్రశ్న వేసిన తరువాత పోలీసువారికి పంపించాము అని అన్నారు. జవాబు చెప్పిన తరువాత కేసు విత్‌డ్రా చేస్తారా?

(శ్రీ టి. రామస్వామి:— పోలీసువారు చేయాలి.

Sri. T Balakrishnayya:—May I know whether the person concerned in this case is an official or non-official; if he is an official is he under suspension or not?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— నాన్ అఫిషియల్స్ అనుకుంటాను. ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ నా వద్దలేదు

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— డిప్యూటి రిజిష్ట్రారు చేసిన ఎంక్వయిరీ ఎప్పుడు పూర్తి అయింది, పోలీసువారికి ఎప్పుడు రిఫర్ చేశారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— పూర్తి అయిన తరువాత రిజిష్ట్రారు పోలీసువారికి పంపించారు, మాసమో. రెండు మాసాలో అయివుంటుంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— యాన్యుల్ తీసుకొన్న తరువాత ఎన్నికలు జరపాలి కదా. ఎన్నికలు జరిపి మామూలుగా ఫంక్షన్ జరపవచ్చు కదా. మరి అవన్ని జరుపకుండా ఆ వివరాలేవి మంత్రిగారిదగ్గర లేవంటే ఎలా? అప్పులు ఇస్తున్నారా అని అడిగితే ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు. పర్సన్ ఎవరు అంటే ఇన్ఫర్మేషన్ లేదని సమాధానం చెబుతున్నారు. మరి...

శ్రీ టి. రామస్వామి:— సెపరేట్ ప్రశ్న వేయాలి. మిస్ ఎప్రొప్రియేషన్ గురించి అడిగారు. ఆ వివరం మాత్రం నా దగ్గర వుంది.

MADANNAPET CO-OPERATIVE CREDIT SOCIETY

234—

*994 (1794) Q.—*Sri A. Venkateswara Rao*:— Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a). whether the president of the Madannapet Co-operative Credit Society, Narasampet Taluk, Warangal District has disbursed the loan amount to the members during the years 1962 and 1963;

(b) if not, the reasons therefor;

(c) whether an enquiry under section 42 of Hyderabad Co-operative Societies Act of 1952 was conducted in the matter; and

(d) if so, the result of the enquiry?

Sri T. Rama Swamy : (a) Yes, Sir, during the Co-operative year 1961-62. No fresh loans were disbursed during 1962-63 Co-operative year.

(b) Does not arise.

(c) & (d) Yes. An enquiry has been instituted and it is in progress. The Registrar of Co-operative Societies has been instructed to complete the enquiry soon.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరావు:— మెంబర్స్ దగ్గర నుండి అప్పులు వసూలు చేసి సెంట్రల్ బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయలేదు అప్పుడు 42 క్రింద ఎంక్వయిరీ వేశారు. ఆ ఆఫీసరు వెడితే పుస్తకాలు ఇవ్వరు. ఎకౌంట్సు తెలియవు. సెంట్రల్ బ్యాంకులో డిపాజిట్ కాదు. మెంబర్స్‌కు అప్పులు దొరకిపు గత రెండు సంవత్సరాలనుండి ఇలా సదుస్తున్నది. ఇంకా ఎంతకాలం ఉంటుంది?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— రెండు సంవత్సరాలనుండి జరుగుతున్నది. గత సంవత్సరం-63 లో 15 వేలు కట్టాలి. అది కట్టలేదు. ఓవర్ డ్యూ అయింది కాబట్టి సొసైటికి అప్పు దొరకలేదు.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:—ఆఫీసరుకు పుస్తకాలు ఇవ్వకపోతే రెండు సంవత్సరాలే కాదు, వాలుగు సంవత్సరాలు కూడా పడుతుంది పుస్తకాలు సీజ్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేశారా?

శ్రీ టి రామస్వామి:—ఆ అధికారం కొత్తయాక్టులో ఉంది అది అమలులోనికి వచ్చిన తరువాత అప్పుడు పుస్తకాలు ఇవ్వకపోతే ప్రాసిక్యూట్ చేయటానికి అధికారం ఉంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— కొత్త యాక్టు అమలులోనికి వచ్చి నాలుగు మూసాలు అయింది కదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— రూల్స్ ఫైనలైజ్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇంకో మూసంలో కొత్త యాక్టు అమలులోనికి తీసుకువస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:— కొత్త యాక్టు ఇంకా ఎందుకు ఇంప్లిమెంట్ కాలేదు?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఇంకా రూల్స్ పూర్తి కాలేదు.

Sri. T. Balakrishnayya:— Mr. Speaker, Sir, there are so many cases of misappropriation and irregularities in all these cooperative societies. what is the action that the Government propose to take to put an end to this kind of misappropriation and irregularities?

Sri T. Ramaswamy:— By taking appropriate action according to the Act.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— ప్రెసిడెంటుగారు ఎన్నికలు జరుపరు. వసూలు చేసిన డబ్బు డిపాజిట్ చేయరు. అక్కడ లోకల్ వాలిటిక్సులో వారు ప్రముఖులు కాబట్టి వారిని పోలీస్ వారు ముట్టుకోరు. లేకపోతే ఇంక ఆఫీసర్లు ఎవరు కూడ ముట్టుకోరు. అట్టి పరిస్థితులలో మంత్రిగారు కాస్త ఒన్ ట్రెస్టు తీసుకుని వెంటనే డబ్బు డిపోజిట్ అయ్యేటట్లు లేదా పోతే వారిమీద కేస్ పెట్టేటట్లు ఏదైనా పద్ధతి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— తప్పక ఏక్షన్ తీసుకోమని ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తామండి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా! పాత ఆక్టు అమలులో లేదు కాబట్టి పుస్తకాలు సీజ్ చేయలేము అన్నారు. పాత ఆక్టు ప్రకారం పోలీసుకు రిఫర్ చేయవచ్చు పోలీసును ఎన్క్వయిరీ చేయమని, పర్స్యూ చేయమని చెప్పవచ్చు. పాత ఆక్టునైనా అమలు జరిపి సంవత్సరం రోజులుగా 15 వేల రూపాయలు మించేసరి ప్రెసిడెంటును చూస్తూ ఊరుకున్నారంటే, ఆయన ఏమన్నా కాంగ్రెస్ పదవులలో బాధ్యుడా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఆయన ఏ పార్టీవాడో ఇందులో లేదండి. పేరు కూడ లేదు. పేరు కూడ అడగలేదు కనుక ఇందులో లేదు. పేరు అడిగితే చెప్పి ఉండేవాడను.

Sri P. Rajagopala Naidu:— All the information must be available with the Minister when the question is asked.

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఇప్పుడు ఎవరు మిస్ ఎప్రాప్రియేట్ చేసిరది అడగలేదు ఇందులో. ఈ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ బాకీ తెలిసిందా అని అడిగారండి. కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ఇంకా 50% వరకు బాకీ ఉంది. అది నేను మనవి చేశాను.

శ్రీ వి రాజగోపాలనాయుడు:— అడగకపోతే కూడ ఇప్పుడు ఒక సొసైటీ పేరు చేసినదా లేదా అంటే సొసైటీకి బాధ్యులెవరో వారి పేర్లు అంతా కూడ ఉండవలసినటువంటి అవసరం లేదాండి?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— రు 7500 లు ఇంకా బాకీ ఉన్నట్లుగా కనబడుతున్నది, కొంచం ఇంచుమించుగా:— అందులో ఎక్కువ మెంబర్లు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

(శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరావు:— పేరు చెప్పమంటారా?

(శ్రీ టి. రామస్వామి:— నాకు తెలియదండి.

LARGE SCALE CO-OPERATIVE SOCIETY DWARAKATIRUMALA

235—

*1015 (4872) Q—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya:*—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state;

(a) whether it is a fact that the Government have instituted an enquiry under section 38 of the co-operative Societies Act against the Large Scale Cooperative Society Dwarakatirumala. Eluru Taluk, West Godavari District; and

(b) if so, at what stage it stands?

Sri T. Rama Swamy:— (a) Yes, Sir.

(b) The enquiry is reported to have been almost completed and report of the enquiry officer is awaited.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఎన్‌క్వయిరీ పూర్తి అయినదన్నారు. రిజల్టు ఏమైనా తెలిసినదాండి.

(శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఇంకా ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు రాలేదండి. వచ్చిన తరువాత మనవి చేస్తాను.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఎన్‌క్వయిరీ అంతా పూర్తి అయినదన్నారు. చూస్తున్నామన్నారు రిపోర్టు. మరి ఎట్లా వచ్చింది ఇన్‌ఫర్మేషన్. కనుక కొంత ఇన్‌ఫర్మేషన్ వచ్చి ఉంది అందుచేత దానిలో ఏ ఇన్‌ఫర్ మేషన్ వచ్చినదని అడుగుతున్నాము. లేకపోతే ఆమాట చెప్పాలి కదండీ?

(శ్రీ టి. రామస్వామి:— Enquiry is almost completed అని వచ్చినదండి. ఈ మధ్య పంచాయతీ బోర్డు పంచాయతీ సమితి ఎన్నికలు ఉండడం వల్ల ఇంకా కంప్లీట్ కాలేదు, త్వరలో అయిపోతుందండి.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— పంచాయతీ ఎలెక్షన్సుకు కో ఆపరేటివ్ స్‌కు సంబంధం ఏమిటి? అంకమ్మ జాతరకి పీర్ల పండగకు ఈ రెంటికి ఎక్కడా సంబంధం లేదే?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— అంటే వాళ్ళు పోలింగ్ ఆఫీసర్సుగా మరి ఇన్ స్పెక్టింగ్ ఆఫీసర్సుగా వెళ్ళినారు కాదండి. అందుచేతనే వాళ్ళు అందులో నిమగ్నులైనారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:— ఇప్పుడు ఎంక్వయిరీ చేయడానికి కారణం బహుశ అతుయాపాయలపైచిలుకు వరకు తినేశాడని కారణమా? లేకపోతే ఇంకా ఏమన్నా కారణాలు ఉంటే బయట పెడతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— కారణాలు సొసైటీలో ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఉన్నవని. అన్ని కారణాలు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నామండి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— ఈ ఎంక్వయిరీ ఎప్పుడు వేశారండి?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— 18—6—63 న వేశారండి.

శ్రీ వి బావయ్య:— ఈ 88 వ సెక్షన్ ఎంక్వయిరీ వేసిన తరువాత కొన్ని కొన్ని సొసైటీస్ సంవత్సరాలు పడుతున్నా ఈ ఎన్ క్వయిరీస్ పూర్తి కాకుండా ఉంటున్నాయండి. అందుకొరకు మంత్రిగారు ఈ 88 ఎన్ క్వయిరీ వేయడంతోటే ఇంతకాలంలోగా ఎన్ క్వయిరీ పూర్తికావాలని నిర్ణయం ఏదైనా చేస్తారండి?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఈ మధ్య రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌తో చెప్పానండి. ఈ 88 ఎన్ క్వయిరీ ఇంత కాలంలో పూర్తి చేయాలి, లిక్విడేషన్ ఇంత కాలంలో పూర్తి చేయాలనేది ఒక నిర్ణయం తీసుకొని అది వాచ్ చేస్తూ ఉండమని.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:— అధ్యక్షా; ఈ సొసైటీలో ఎంత డబ్బు అపహరణ జరిగినట్లు ఎంతకాలం పూర్వం ఆప్లికేషన్ వచ్చింది?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఇంకో క్వశ్చన్ చేయాలండి. ఎందుచేతనంటే ఇది సెక్షన్ 88 ఎన్ క్వయిరీ గురించే అడిగారు కాని ఎమౌంట్ లేకపోతే రీజన్ను అడగలేదండి.

శ్రీ వి. వెంకట కృష్ణారెడ్డి:— ఈ సొసైటీ ప్రెసిడెంటు, సెక్రెటర్ల పేర్లు చెబుతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— వా దగ్గర లేవండి.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ఇర్రెగ్యులారిటీస్ అన్నారు. What kind of irregularities, Sir?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— వేరే ప్రశ్న వేయాలండి.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—అధ్యక్షా! ఈ ఎన్‌క్వయిరీ స్వభావం ఏమిటో? ఇప్పుడు ఎన్‌క్వయిరీ అంటే 88 సెక్షన్ క్రింద ఎన్‌క్వయిరీ వేయమన్నారని చెప్పారు. అసలు ఎన్‌క్వయిరీ ఏ సందర్భంలో జరుగుతూ ఉన్నది అని ఇన్ఫర్మేషన్ చెప్పకపోతే మరి మేము ఏమి అర్థం చేసుకోవాలండి?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఈ క్వశ్చన్‌లో ఎంక్వయిరీ ఉన్నదా, ఏ స్టేజ్‌లో ఉన్నది? అని అడిగారు కాని, దేనిని గురించి అని క్వశ్చన్‌లో లేదండి. అందు చేతనే నా దగ్గర ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు. కావలసి వస్తే ఇన్ఫర్మేషన్ తెప్పించి టేబుల్ మీద పెడతాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు.— అసలు 88 సెక్షన్ ఎన్‌క్వయిరీ చేయమని చెప్పి ఎవరైనా పిటిషన్ పెట్టారా? ఆ పిటిషన్‌లో ఉండేటటువంటి భాగాలు ఏమిటి? అది కూడ లేకపోతే అసలు 88 సెక్షన్ ఎన్‌క్వయిరీ ఎందుకు వేసినట్లు?

శ్రీ టి. రామస్వామి.—88 సెక్షన్ ఎన్‌క్వయిరీ వేసినట్లు ఉన్నదండి. మరి ఎవరు పెటిషన్ వేసినది తెలియదు.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—Point of order....

శ్రీ కె. రాఘవులు —మిస్‌ఎప్రొప్రియేట్ చేసిన వ్యక్తి పేరు, కార్యదర్శి పేరు చెప్పాలంటే చెప్పడానికి నా దగ్గరలేదు అంటున్నారు. ఆ కేస్‌లో ఎవరి మీద ఎన్‌క్వయిరీ చేస్తున్నారు. విచారణ చేసిన తరువాత రిపోర్టు, ఇదివరకు ఎన్‌క్వయిరీ చేస్తే అది ఎవరిమీద? అది ఏమి తెలియదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి.—Irregularities in the Society ఎన్‌క్వయిరీ చేస్తున్నారండి. అందుచేత ఎవరిమీద ప్రత్యేకంగా ఏ మనిషిమీదలేదు.

Mr. Speaker :—Let us hear the point of order.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఏ ప్రశ్నకైనా సమాధానం నా దగ్గర ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ లేదు అని చెబుతున్నారు. పూర్వం మీరు అనేక తడవలు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చారు, కంప్లీట్‌గా సమాధానాలతో వచ్చి చెప్పాలని. ఆ సొసైటి ప్రెసిడెంటు పేరులేక సెక్రటరీ పేరు లేకుండా, ఛార్జస్ లేకుండా, 88 సెక్షన్‌లో ఉన్నదని దానిలోనే మెన్షన్ చేసేటప్పుడు ఇంకా ఇచ్చే టటువంటి సమాధానం ఏ రకంగా ఉంటుందండి సప్లిమెంటరీస్ అన్నీకూడ క్వశ్చన్సులో ప్రేమ్ చేయలేము కదా? అట్లాంటప్పుడు ఇదివరలో మీరు ఒక తడవ

రూలింగ్ కూడ ఇచ్చారు. ఈ రకంగా ఎప్పుడూ కంప్లీట్ అన్సర్‌తో తయారై రమ్మని. ఒక వేళ దానికి లేకపోతే మిమ్ములను రిక్వెస్టుచేస్తే టైమ్ ఇస్తారు. మళ్ళీ అయినా సమాధానం చెప్పవచ్చు. ఈ స్కాల్పి రిప్లయిస్‌వల్ల పబ్లిసిటీ జనం ఏమీ ఉండదు కనుక ఇది తరువాత తీసుకోవడం ఒక నుంచి అయినా సరే కంప్లీట్ ఆన్సర్సుతో రమ్మనమని మీరు ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్న దని తెలియజేస్తున్నాను.

Mr. Speaker—I gave my instructions. But in this case he was not the Minister at that time.

శ్రీ బి శ్రీరామమూర్తి:—అధ్యక్షా, క్వశ్చన్‌లో పాయంట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అవుతుందాండి?

Mr. Speaker.—It is not a point of order.

Sri B. Srirama Murthy:—He is asking for more information.

Mr. Speaker.—It is not exactly a point of order he raised. He wanted some instructions to be given to the Ministers so that they could come prepared with full information.

శ్రీ యస్. ప్రసాదరావు:—(ఎ) భాగమునకు సమాధానం చెబుతూ ఎన్‌క్వయిరీ వేశారా అంటే వేశారు; ఏ స్టేజ్‌లో ఉన్నదంటే, పంచాయతీ ఎన్నికల స్టేజ్‌లో ఉన్నదని చెప్పారు. ఇంతకు తప్ప ఒక అక్షరంకూడ దీనికి సంబంధించి నటువంటి ప్రశ్నలు ఒకటి మేము అడగలేదు. మా ఉద్దేశంలో ఈ డిపార్టుమెంటు సమాధానం పంపించేటప్పుడు చాల తెలివితేటలతో పంపించారు. ఒక రకమైన—మన హౌస్‌కు ఏమీ తెలియజేయకుండా ఉండే ఉద్దేశంతోటి పంపించిన సమాధానం తప్ప ఈ మాత్రం సప్లిమెంటరీస్ కూడ వస్తాయని ఐడియా వారికి కూడ ఉండి ఉంటుంది. అందువల్ల మన హౌస్‌ను కూడ ఇందులో చీటిలో పెట్టడానికి జరిగి నటువంటి ఒక ప్రయత్నంగానే భావిస్తున్నాను. అందువల్ల దీనిని మీరు ఎట్లా ఆలోచిస్తారో? చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker.—The Minister will enquire.

శ్రీ బి. కె. ఆర్. శర్మ:—ఎన్‌క్వయిరీ జరుగుతున్నదని చెప్పారు. బోవీ nature of irregularities ఏమైనా చెబుతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—Nature of Irrigularities గురించిన సమాచారం నా దగ్గర లేదండి, 88వ సెక్షన్ ఎన్‌క్వయిరీ అంటే ఇరెగ్యులారిటీస్ ఉంటాయన్నమాట.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—మంత్రిగారు ప్రసాదరావుగారు అడిగినట్లుగానే, ఏమి సమాధానం చెప్పారు? ఎస్. అనడము, పంచాయతీలు అనడం తప్ప? కాబట్టి అసలు సంబంధించినటువంటి ఇన్‌ఫర్ మేషన్ ఇప్పుడైనా తెప్పించి మాకు అందచేయకపోయినట్లయితే అసలు ఈ సొసైటి పైనే కాకుండా 284 క్వశ్చన్ వచ్చి వప్పుడు ఎవరో, ఏమిటో కారణం ఏమిటో కూడ చెప్పలేదు. ఊరికేనే అవునా అంటే అవును అని చెప్పారు. నిజమే మిస్‌ఎపాప్రిహెన్షన్ ఉన్నప్పుడు ఎవరి మీద ఎన్‌క్వయిరీ చేస్తున్నారు, పిటిషన్ ఎవరు పెట్టారు, ఆ పిటిషన్‌లో ఉన్నటువంటి కంప్లెంట్స్ ఏమిటి? 18 మాసాలు అయినది ఇప్పుడు దీంట్లో పెట్టి. మరి 18 మాసాలనుంచి ఈ డిపార్టుమెంటు ఏమి చేసినది. ఎన్‌క్వయిరీ ఎంతవరకు చేశారు, ఇటువంటివి అన్నీ దానిలో వస్తాయండి. అవన్నీ లేకుండా ఊరికేనే ఎస్, నో అని చెబితే సరిపోదు. అది మీరు టేబుల్ మీద పెట్టించడానికి చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—పూర్తి ఇన్‌ఫర్ మేషన్ తెప్పించి టేబుల్ మీద పెడతానని మనవిచేస్తున్నాను.

PROMOTION OF RANGERS

236—

* 882 (4245) Q.— *Sri P. Venkatakrishna Reddy* (*Nandikotkur*):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the ratio between the direct recruits of Assistant Conservators of Forests and the Rangers promoted;

(b) what is the policy of the Government in regard to promotion of Ranger to the cadre of Assistant Conservator of Forests; and

(c) are there any proposals to increase the ratio of promotees in the interest of efficiency?

The Minister for Agriculture (*Sri A. Balarami Reddy*):—(a) The ratio between the direct recruits and the Ranger promotees in the cadre of Assistant Conservator of Forests is 7:3

(d) The Range Officers who satisfy the following conditions are eligible for appointment by transfer as Assistant Conservotors of Forests.

(i) He should possess 8 years of service.

(ii) He should have passed the Account test for executive officers.

(iii) He should be a Forest apprentice or a Forester trained at Forest Collage.

(iv) He should have been declared an approved probationer.

(v) He should have passed IInd Class Language Test.

(vi) He should have passed departmental tests in Law Office Procedure and Accounts.

(c) The answer is in the negative.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి (పరుచూరు):—ఈ ratio ప్రకారం promote అయినవాళ్లకు, అంటే Rangers నుంచి Assistant Conservatorగా Promote అయి ఉండినప్పటికినీ, ఈ direct గా recruit అయిన Assistant Conservators ను వేసేటప్పటికి, promote అయిన వాళ్లకు reversions వస్తున్నాయి. అది అన్యాయంగా ఉన్నది. కనుక rangersగా promote అయినవాళ్లకు అట్లాగే continue చేసేదానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అన్యాయం ఏమీ లేదండి, నేను ఎన్నో సార్లుచెప్పాను. Ration ప్రకారం 7:3, 7 మంది Rangersను promote చేస్తే ముగ్గురిని మాత్రం కొత్తవాళ్ళను తీసుకొంటున్నారు. కొంత young blood ఉంటే మంచిదని అందరి అభిప్రాయము. ఈ young blood ఇంకా కొంచెము ఎక్కువ చేస్తే మంచిదని నా అభిప్రాయము.

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

Sri T. Balakrishnaiah:—Is there any reservation for the appointment of Assistant Conservators of Forests, while directly recruiting, for Scheduled castes, Scheduled tribes, and other backward communities, and, if so, what is the percentage of reservation?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—Service Commission వారు ఈ selection చేస్తారండి. Rangers నుండి promote అయ్యేవాళ్లకు కానివ్వండి, లేకపోతే కొత్త వాళ్ల selection కానివ్వండి, వాళ్లు చేస్తారు. వాళ్లు ఇప్పుడు ఉండే Reservation Rules ప్రకారం చేస్తారు.

SOIL TRACER LABORATORY AT RAJENDRANAGAR

237—

* 888 (4259) Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu.*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether Soil Tracer Laboratory is going to be started at Rajendranagar; and

(b) if so, when it will be started?

Sri A. Bularami Reddy: (a) Yes, Sir.

(b) It is prorosed to construct the Laboratory building and to purchase the equipment during 1964-65. The laboratory may start functioning during 1965-66.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:—దీనికోసం ఎంత Capital Invest చేయబోతున్నారు? Recurring grant ఎంతండి?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—దీనికోసం, 1964--65లో 65,900/- రూపాయల ఖర్చు చేయబోతున్నాము. అంటే 50 వేలు రూ.లు building పైన, 15,900 రూపాయలు laboratory equipment మీద మొత్తము 65,900 రూపాయలు ఖర్చు చేయబోతున్నాము.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు.—Recurring grant విషయం చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ఆ వివరాలు ఇప్పుడు లేవండి.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—Laboratory యొక్క functions ఏమిటండి?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ఈ Laboratory చాలా ముఖ్యమైందండి. దాని functions-"to exploit the potentialities offered by the Radio Active Isotopes in economising the use of phosphetic fertilizers" అని ఉందండి.

(శ్రీ టి ఎ.ఎన్. వలవతిరావు:—Radio Active grotopes ఖరీదు ఎక్కువా లేక phosphetic fertilizers ఖరీదు ఎక్కువా అండి?

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—వీటిని మనము ఉపయోగించినప్పుడు phosphetic fertilizers తగ్గించి economise చేసే దానికి వీలుంటుందని అభిప్రాయము. దానికి గాను ఈ laboratoryని మనము పెట్టుకోబోతున్నాము.

AGRICULTURAL SCHOOLS

238—

*898(4275) Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:—

(a) whether any Agricultural Schools have been started in our state ; and

(b) if so, whether a copy of the syllabus will be placed on the Table of the House?

Sri A. Balarami Reddy: (a) One Agriculture School at Yemmiganur has been started. Two more Agricultural Schools, one at Ghantasala in Krishna District and the other at Suryapet in Nalgonda District have been sanctioned and they are expected to start from June 1964.

(b) A copy of the syllabus is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

SYLLABUS FOR VOCATIONAL AGRICULTURAL SCHOOL, GHANTASALA, KRISHNA DISTRICT.

A. Agriculture :-

Theory——————360 Hours.

1. Elementary knowledge of soils, formation etc.,
2. Study of Local Soils with an emphasis on their chief characteristics.
3. Soil Erosion and conservation Methods.
4. Reclamation of sandy, heavy and water-logged soils.

5. Saline and Alkaline soils and their reclamation.
6. Soil Fertility.
7. Different kinds of manures-Organic and Inorganic.
8. Farm Yard Manure, Compost etc.,
9. Green Manuring and its importance.
10. Oil Cakes as Manures.
11. Bonemeal—sources of availablity—cost economics and application.
12. Inorganic fertilisers—Straight or Single Fertilisers-Double Fertilisers and kind of fertility doses—Time of application etc.
13. Common tillage practices.
14. Agricultural Implements used in the locality.
15. Irrigation-Methods and practices for conservation of soil moisture.
16. Different methods of drainage and its importance.
17. Cow dung Gas plant.
18. Elementary climatology.
19. Plants-Seeds-Germination tests.
20. Field Crops.
21. Seed Multiplication.
22. Storage of Farm Produce and fodder.
23. Farm Management and Crop Planning-Crop Rotation-Mixed Cropping-Dry Farming-Model Farm-Preparation of a Plan for the Farm.
24. Miscellaneous items such as Demonstrations-Crop Competitions— Package Programme - Crop Campaigns.
25. Vegetable crops-Cultivation Methods-Seed Supply etc.
26. Principles of laying out of orchards—Methods of propagation cultivation of important Fruit Crops of the locality—Causes of low bearing and their

remedy—Rejuvenation of old Orchards Community Plantations--Vanamahotsava--including Elementary principles of lay out of ornamental Gardens.

27. Role of Insects, Diseases and Weeds in Agriculture.

28. Importance and General Principles of Plant Protection.

29. Important insect pests, plant diseases and weeds and the methods of their control.

30 Common Pesticides.

31. Control of pests and diseases on Important crops, Fruits and vegetables.

32 Seed and Soil treatment etc.

33. Preparation of pests and mixtures and precautions to be taken in handling and storage of pesticides.

34. Plant Protection equipment--sources of supply-care and maintenance including sources of supply of Pesticides.

35. Stored products pests.

36. Non-Insect Pests.

37. Organisation of pests, Diseases and weed control operations.

Practicals :- 200 Hours.

1. Digging of compost pits and preparation of compost.

2. Identification of green manure seeds, oil cakes and fertilisers.

3. Collection and identification of weeds,

4. Practices in Ploughing.

5. Use of different tillage implements, working of water Lifts etc.

6. Problems of drainage.

7. Bunding of Fields.

8. Cow Dung Gas Plant.
9. Study of different meteorological instruments.
10. Germination tests.
11. Identification of different seeds and crops.
12. Seed Multiplication and Production of pure seed.
13. Proper storing of grain and fodder.
14. Adequate practice in all important operations of important crops.
15. Preparation of seed bed.
16. Study of important crop rotation.
17. Study of Mixed Farming.
18. Preparation of Agricultural Production plan.
19. Crop yield estimations.
20. Participation in campaigns.
21. Raising of vegetable crops and use of tools.
22. Seed Production and identification of vegetable seeds.
23. Kitchen gardening.
24. Lay out of orchards, digging pits, filling and planting.
25. Methods of propagation.,
26. Raising seedlings of fruit trees.
27. Orchard practices.
28. Plans for community orchards.
29. Collection of economic seed and raising seedlings for afforestation programme.
30. Indentification of ornamental plants raising seedlings potting of ornamental plants and seed production.
31. Identification of different insecticides and fungicides.

32. Preparation of storing mixtures and handling.

33. Spraying and dusting.

34. Maintenance and handling of sprayers and dusters.

35. Indentification of pests and diseases including stores product pests.

B. Agrarain legislation ——— 5 hours.

C. Cooperation. ——— 25 hours.

1. Principles of Cooperation.

2. Cooperation of rural development.

3. A Brief history of Cooperative movement and classification of societies and their constitution.

4. Study of service cooperative and marketing societies consumer stores cooperatives farming.

5. Ware house facilities.

D. Agricultural Markiting. ——— 10 hours.

E. Common village Industries ——— 25 hours.

F. Civics. ——— 10 hours.

G. Common extension methods.——— 25 hours.

H. Farm forestry. ——— 10 hours.

I. Grass Lands. ——— 5 hours.

J. Public health :- ——— 20 hours.

1. Health and heigine.

2. Requirements of health living practices, water and nutrition and balanced diet.

3. First aid.

Practicals:— ——— 5 hours.

1. Construction of soak pits and latrines.

K. Village administration ——— 25 hours.

L. Live-Stock management dairying etc.

Theory. ——— 100 hours.

Practicals. ——— 75 hours.

M. Animal Husbandry.

Theory:-

1. Importance of live stock:- Different breeds of live stock and thier characters, the parts played by Livestock in agricultural economy difference between the dairyond draught breeds etc.

2. Cattle management:- Proper housing of various species of livestock under Higenic conditions, watering, feeding, and handling of the animals, how efficient management can avoid mortality and pay good returns to the breeder etc.

3. Cattle Breeding:—Importance of Key village scheme, Articles insemination centres and how they are serving for the betterment of the Livestock maintenance of breeding bulls, care to be taken on the female stock to upgrade them by improved methods of breeding benefits to the farmer by observing the systematic breeding policy, maintenance of hard record and history sheets etc.,

4. Cattle feeding:-Balanced ration for the live stock viz., Breeding bulls milch animals, dry animals NP animals young stock composition rations use of syntheitc vitamins and minercels supplements Nitritive value of different cattle feeds etc.

5. Dairying:-Importance of dairying in rural econo-my handling of dairy animals by products of milk need for milk cooperatives and breeders associations marketing of milk and milk products-dairy schemes established by the Government quality control of milk etc.

6. Sheep husbandry:— Varions breeds of sheep mutton type and wools type how to prevant mortality of lambs climatic conditions to rear various breeds of sheep economics in sheep of farming feeding and managements of sheep.

7. Piggery development:- Improved breeds of pig need and necessity to take up pig farming food value of pork economics in pig rearing care and management of pigs marketing of pigs etc.

8. Poultry Keeping and Duck Rearing:- Importance of poultry keeping and how to develop it as a cottage industry-various breeds of improved varieties selection of breeds for rearing for varing climatic conditions different methods of poultry keeping with special emphasis on deep-litter system-how to improve the economics in poultry keeping Maintenance-of Incubator, Breeder house and feed troughs—Construction of Polutry houses for varying climatic conditions-Disposed of eggs and birds-culling of up-productive-stock-etc. Areas recommended for Duck-rearing-different breeds of ducks-handling of ducks-housing and feeding etc.

9. Development of feed and Fodder crops:- Provision of land for raising fodder crops and grazing facilities for the Live-stock maintained by farmers-improved varieties of perinnial grasses and the need to develop them-silag making-use of chaff cutters—

10. Outlines of prevention of cattle Diseases:-Contagious and non-contagious diseases-Symptems of various cattle-diseases-Steps to be taken for prevention of contagious diseases-First aidtreatment—Methods of protection against various infections diseases etc.

Practical :-

1. Handling of animal with ropes-Administration of medicines-casting of animals, drenching-taking temperatures of animals-Handling of simple vety; Instruments—

2. Mixing of cattle feeds-Distribution of rations-Silage making and chaff cutting-milking of animals-Handling of dairy products-Cleaning and sterilisation of daily utensils;

3. Study of Artificial Insemination equipment-Maintenance of study animlas Recognising the signs of heat-Preparing cattles for shows-judging of cattle-study of improved catlle sheds.

4. Spraying of disinfectants in cattle sheds and sheeps sheds-shearing of sheep-de-ticking and dipping of sheep.

5. Handling of incubators, brooders, Poultry appliances, setting eggs in incumbator and removing infortitle eggs etc. Preparing feed mash for Poultry-Building of deep-litter-handling of Poultry and ducks.

6. Visit of dairy farms; poultry farms Piggery farm and duck farms for practical training.

Syllabus for the Agricultural School, Yemmiganur

The trainees are given training both in practicals and theory for one year with special reference to Rayalaseema Districts.

(1) Climatology.
(2) Soils.
(3) Agricultural Implements.
(4) Cultivation of crops.
(5) Manuring.
(6) Inter-Cultivation.
(7) Pests and diseases of various crops and their control.
(8) Feeding and maintenance of livestock.

Hashim Ali Khan,
Deputy Secretary to Government.

(శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:—ఈ private schools start చేసేటట్లయితే దానిని encourage చేస్తారా ప్రభుత్వము?

(శ్రీ ఎ. జంగారెడ్డి:—ఇప్పుడు మనము యెమ్మిగనూరులో ఒక school పెట్టాము. అక్కడనే రైతులు దీనిని ఎక్కువగా ఉపయోగించుకోడం లేదు. కాని, ఏమైనాసరే దీనిని ప్రోత్సహించాలని, ఇతర కేంద్రాలలో కూడా పెడితే బాగుంటుందని ప్రభుత్వము రెండు పెడుతున్నాము, కాని ఇది privateగా పెట్టడం చాలా కష్టము, చాలా ఖర్చుతో కూడివటువంటి పని. ఇది సాధ్యంకాదని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ కొన్నేటి విశ్వనాధం:—గుంటూరులో Agricultural College పెట్టాలని చాలామంది represent చేసుకొన్నారు. అదేమైనా ఆలోచన చేస్తున్నారా? అని వుంగుటూరులో పెట్టడానికని.

(శ్రీ) ఎ. బలరామిరెడ్డి.—లేదండి, అక్కడ ఎవరో ఒకరు ఒక సొసైటీని ప్రారంభించి కొంతడబ్బు వసూలుచేసి ఏదోచేశారు. కాని, మనకు ఇప్పుడు ఉండే టటువంటి Agricultural Colleges లోనే మనకు కావలసిన surplus graduatesను ఉత్పత్తి చేసుకొనేదానికి వీలున్నది అందుకని మా వూరిలో ఒక private college పెట్టే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదండి

Sri T. Balakrishnaiah:—Mr. Speaker, Sir, whether any scholarship or subsidy is given to the students who are studying in the Agricultural School and whether the successful candidates are given appointments after completing the course?

Sri A. Balarami Reddy.—Stipends are being paid to the trainees. But we are not absorbing them in the Departments.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాథం.—ఇప్పుడు అది పెట్టనే కాదండి, ఇప్పుడు అక్కడ politics పెట్టుకొని seats లేక పెనుకకు తిరిగి ఇస్తున్నారనే ఫిర్యాదులు వచ్చాయి ఆ Agricultural Society వాళ్లు అక్కడ ఒక college పెట్టవలసిందిని ప్రభుత్వానికి represent చేసినట్లు ఉన్నది. కనుక ఇది ఎప్పుడు ఏర్పాటుచేస్తారు?

(శ్రీ) ఎ. బలరామిరెడ్డి.—Collegesలో seats దొరకకుండా ఉండడం వేరే ప్రశ్న, పరీక్ష అయిన వాళ్లకు ఉద్యోగాలు దొరకడం అనేది వేరే ప్రశ్న. ఇప్పుడు కొన్ని వేలమంది applications పెడుతున్నారు, అందువల్ల కొంతమందికి seats దొరకకుండా ఉండవచ్చు. కాని మనము admit చేసుకొని పరీక్షలో pass అయిన వారికి ఇప్పుడు surplus అయిపోతున్నారు, అనే విషయం నేను మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—ఇప్పుడు ఈ agricultural schools వాటికి curriculum ఇచ్చారా? అక్కడ pass అయిన వాళ్లకు ఉద్యోగాలు ఇస్తారా? దానికి guarantee ఏమైనా ఉన్నదా?

(శ్రీ) ఎ. బలరామిరెడ్డి.—guarantee ఏమీలేదండి. ప్రభుత్వానికి ఉన్నది ఆ ఉద్దేశము కాదు Farmers childrenకు అధునిక పద్ధతులలో training ఇచ్చే దానికోసము ఇది ప్రవేశపెడుతున్నాము.

(శ్రీ) కె. ఖాసిం.—ప్రభుత్వము stipends ఇస్తూవున్నది కాబట్టి, public money దుర్వినియోగం కొంతఖర్చు చేసి వాళ్లకు training ఇచ్చిన తరువాత వాళ్లను ఉపయోగించుకోడానికి కూడా ఏదైనా పథకము ఆలోచించే పరిస్థితి ఉంటుందా, ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తారా?

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ప్రభుత్వానికి కావలసినటువంటి పిల్లను ఇతరంగా training చేసుకొంటున్నాము అండి. V.L.Ws. అని agricultural graduates ను వాళ్లను చేసుకొంటున్నాము కాని ఆధునిక పద్ధతులలో ఆదర్శప్రాయమైనటు వంటి రైతులుగా వీళ్లు తయారు కావలెనేటటువంటి ఉద్దేశంతో రైతాంగములో నుంచి వాళ్లవిద్దలకు training ఇస్తున్నాము.

(శ్రీ డి. సీతారామయ్య (మదనపల్లె):—ఈ agricultural schoolsలో candidatesగా చేరేవాళ్లకు qualifications ఏమైనా పెట్టారా? Stipends ఇస్తూ ఉంటే, ఎంత ఇస్తున్నారు.

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—Stipends 80 రూపాయలు ఇస్తున్నామండి. పిల్లకు qualifications S.S.L.C. ఉండాలని అనుకొన్నాము. కాని ఇంకా తక్కువ ఉండినప్పటికినీ చేర్చుకోవాలని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. ఎందుకంటే ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి schoolsకే కావలసినటువంటి సంఖ్య రాని కారణంచేత, ఆ విధంగా అనుకొంటున్నాము.

(శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—ఇప్పుడు ఈ schoolsలో pass అయిన విద్యార్థులకు Agricultural Collegeలో ప్రవేశానికి అర్హత ఉంటుందా అండి?

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—లేదండి.

(శ్రీ జి. వి. వెంకన్న:—ప్రస్తుతము V.L.Ws కు ఏమీ తెలియదు. కాబట్టి ఇటువంటి schools లో pass అయినవాళ్ళను V.L.Ws గా పెట్టడానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తారా?

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—V.L.Ws కు ఇంకా intensive గా training ఇస్తున్నామండి. కేవలం ఒక agriculture విషయమేకాకుండా, ఇంకా పంచాయితీ బోర్డ్, పంచాయత్స్, Co-operation, వీటన్నింటిలోకూడా training ఇస్తున్నాము. కాని ఇది ముఖ్యంగా రైతు తన ఆర్థిక పరిస్థితులను మెరుగు చేసుకోవడానికి గాను, తన స్వంత వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి తన dairy ని agricultural farm కు అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి కావలసినటువంటి knowledge అందించడానికి కావలసిన schools పెడుతున్నాము.

(శ్రీ ఎ. భాగారెడ్డి:—Agricultural College లో గాని, schoolsలో గాని, వీటిలో ఉన్న studentsను వీటిలో admission ఇస్తే, వీళ్ళు pass అయిన తరువాత, వీరికి practical experience ఎంతవరకు లేనందువలన, రైతులకు

వాళ్ళవలన ఎక్కువ లాభము లేకపోతున్నది.అందువలన ఈ rural backgromd ఉన్న వాళ్ళకు వాటి admission లో preference ఇవ్వాలని ఏమైనాఆలో చిస్తున్నారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:-అధ్యక్షా, ఈ Schools ప్రత్యేకంగా rural areas లోనే రైతు కుటుంబములోనుంచి వచ్చినవాళ్ళకే వీటిలో ప్రవేశము ఇస్తున్నామండి. వారు colleges విషయం అడిగినారు. ఆ Colleges అన్నీ కూడా ఈ రోజునుంచి university క్రిందికి పోతున్నాయండి. ఈ రోజునుంచి ముందు ఉంచిన syllabus కాకుండా కొత్త syllabus అంతా పెట్టి, practical training కూడా వాళ్ళకు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో university వారు ఆ syllabus అంతా కూడా మార్చివేసినారు. ఆ ప్రకారంగా జరుగుతుంది. అక్కడ కూడ 25 percent వ్యవసాయ కుటుంబంలోనుంచి వచ్చినవారికి ప్రవేశ మిచ్చేదానికి university ఏర్పాటు చేస్తున్నది.

(Mr. Speaker in the Chair)

Sri T. Balakrishnayya:-Will the Government consider the question of relaxing the educational qualifications for the admission into schools since the successful candidates are not going to be absorbed?

Sri A. Balarami Reddy:- I have already answered that question. The attendance is poor in the schools. We are also considering the question of modifying the qualifications.

శ్రీ ఎ. వానుదేవరావు (హుజూర్‌నగర్):-అగ్రికల్చరల్ స్కూలు సూర్యాపేట శాఖలో ఏర్పాటు చేసే అభిప్రాయం ఉన్నది. ఎప్పటినుంచి ప్రారంభిస్తారు?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి:- ఆన్సరు టేబులుపైన పెట్టాను. ఈ సంవత్సరం ఆరంభం చేస్తున్నాము. అప్లికేషన్సు invite చేశాము. 1 నెలరోజులలో కోర్సెస్ ప్రారంభం అవుతాయని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, ఇవాళ Non Official day అనుకొన్నాము. ఇంకొక ప్రశ్నల లిస్టు మొంటరీ లిస్టు ఉన్నది. ఇలా మనం వెళ్ళితే ఇంకా రెండు గంటలు పట్టుతుంది. ఇది non-official day కాబట్టి non-official dayగానే జరిగేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:— That is why to-day I want to allow supplementaries to every Member who wants to put supple-

mentaries. I do not want to disallow. Non-official day కాబట్టి question-hour లోపల సప్లిమెంటరీస్ తగ్గించుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:—అయితే non-official dayను Question dayగా పెట్టుకుంటే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— అది non-official day tradition గా పెట్టుకుందాము. I would request the Hon'ble Members to realise this instead of my telling them. సప్లిమెంటరీస్ తగ్గించుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ వి గున్నయ్య (కొత్తూరు):—వ్యవసాయ దేశంలో పనికివచ్చే స్కూల్సు ప్రారంభం చేస్తున్నారు కాబట్టి ప్రతి జిల్లాలో ఒక్కొక్క హైస్కూల్సు ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి:—ఇవి అగ్రికల్చరల్ హైస్కూల్సు కావు. అగ్రికల్చరల్ కుటుంబాలలోని పిల్లలకు ఆధునిక పద్ధతులపైన ట్రైనింగు ఇవ్వడానికి పెట్టుతున్నాము.

శ్రీ బి. వి. ఎస్. చలపతిరావు:— ఈ స్కూల్సు కెపాసిటీ ఎంత? సిలబస్ ఏమిటి? ఎన్ని సంవత్సరాల కోర్సు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—సిలబస్ చెప్పాలంటే చాల ట్రైము పడుతుంది; 4 పేజీలు ఉన్నది; టేబుల్ పైన పెట్టాము.

శ్రీ బి. వి. రాఘవులు (గోపాలపురం):—అధ్యక్షా, ఈ పాఠశాలలో ప్రవేశమునకు minimum qualification ఏమిటి? కోర్సుకు duration ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—Duration—2 సంవత్సరాలు, minimum qualification, S.S.L.C. ఉంటే బాగుంటుందని అనుకొన్నాము. కాని గత అనుభవాన్ని బట్టి ఈ qualification కొంత తగ్గించితే హెచ్చు సంఖ్య వస్తారని అభిప్రాయం ఉన్నది.

DIFFERENCE IN BUS FARES

239—

*553 (3709) Q.— *Sri S. Vemayya*:— Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether there is any difference in the charge of Government Buses and that of T.T.D. Buses that ply from Vijayawada to Tirupathi now;

(b) if so, what is the bus charge in Government bus; and

(c) what is the Bus charge in T.T.D. Service now?

The Minister for Labour and Transport (Sri B.V. Gurumurthy):—(a) Yes, Sir.

(b) The Bus charge in R.T.C. Buses is Rs. 12-50 nP. at 5 nP. per mile.

(c) The bus charge in T.T.D. Buses Service is Rs. 9-80 at 4 nP. per mile.

శ్రీ యస్. వేమయ్య:—ఈ difference ఎందువల్ల? దీనిని unify చేయ డానికి వీలులేదా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—Maximum permissible fare 5 nP. ఆ రేటు మొత్తము R.T.C. చార్జి చేస్తున్నారు. కొంత కాలం T.T. దేవస్థానంవారు అదే రేటు వసూ చేశారు. ఎక్కువమంది యాత్రికులు R.T.C. Buses, prefer చేసినందువల్ల under-cut చేస్తే ఎక్కువ ప్యాసెంజర్స వస్తారని ఎక్కువ లాభిస్తుందని వారు చేశారు. అయినప్పటికీ R. T. C. Buses కు కావలసినంత passenger traffic ఉన్నది.

Shri T. Balakrishnayya:- Mr. Speaker, Sir, in view of the large income that is now derived by the Devasthanams, will the Government consider the question of reducing the bus fares?

Shri B V. Gurumurthy:- My friend does not seem to have understood the answer. Already they are charging less. The T. T. D. is charging less than the R. T. C. So there is no point in asking them to reduce the rates still further.

శ్రీ యస్. వేమయ్య:—నేను స్వయంగా రెండుదఫాలు ప్రయాణం చేశాను. ఒకే ప్యాసెంజరు నెల్లూరునుంచి గుంటూరువరకు వస్తే R. T. C. Bus Charges ఎక్కువ అయినవి. అందువల్ల దేవస్థానం బసెస్‌ను prefer చేస్తున్నారు. అది ప్రభుత్వానికి తెలియుదా? తెలిస్తే R.T.C. loss లో ఉందని వప్పుకుంటారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—కర్ణాటకలో maximum permissible rate, fix చేస్తారు—అంతకంటె తక్కువ చేస్తారు. అంటే ప్రజలకు మేలుగా ఉంటుంది గనుక—నిర్బంధంగా ఇంతే చేయాలని చేయడం కాదు—వీళ్ళకి direction ఇవ్వడానికి అధికారం ఉన్నది, అయినా కొందరికి కన్సెషన్ దొరుకుతుంది అంటే అది అవడం అంత బాగుండదేమో. తక్కువ ఉన్నవారు ఎక్కువ చేసుకోవచ్చును. ఆర్.టి.సి. వారు తక్కువ చేసుకోవచ్చును. ఇద్దరికి అధికారం ఉన్నది—maximum దాటకుండ ఉంటే.

PERMITS FOR INCREASING THE NUMBER OF BUSES

240—

*647 (4678) Q—*Sri A. Sarveswara Rao*:— Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) whether the private parties were favoured by the Government in granting permits to increase the number of buses to Bangalore instead of Tirumalai-Tirupathi Devasthanams, when it applied recently for the same; and

(b) what is the policy of Government in issuing permits on inter-state routes?

Sri B. V. Gurumurthy:—The Regional Transport Authority, Chittoor granted on 29-11-1962 a permit on the route Tirupathi-Bangalore to Sri K. Ramachandra Naidu, an operator of Chittoor district in preference to the Tirumalai Tirupathi Devasthanams and other applicants.

(b) The Regional Transport Authorities have to obtain the prior approval of the Chairman, State Transport Authority for all proposals initiated by them for opening of new inter-State routes or variation or increase of buses on inter-State routes. The Chairman, State Transport Authority will accord his approval after entering into agreement or obtaining the concurrence of the State Transport Authority of the other State. The Regional Transport Authority will then follow the prescribed procedure under Section 57 (2) and (3) of Motor Vehicles Act, 1939, and select a permit holder with reference to rule 133-D of Madras Motor Vehicles Rules, 1940.

శ్రీ ఎ. నర్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, ఫలానా రూలు ప్రకారం చేశామని చెబుతున్నారు. ఆ రూల్సు చేసినది మనుష్యులే. ఇక్కడ ఆరాధ్య దేవత ఎవరు అనేది అర్థం అవుతుంది. తిరుపతి దేవస్థానంవారు బస్ నడుపుకుంటామని, ఆ డబ్బు వస్తే విద్యకు దానికి ఉపయోగపడుతుందని అడిగితే ఆ రూలు, ఈ రూలు, అని ఒక ప్రైవేటు పార్టీకి ఇవ్వడంలో ఎంత సమంజసం ఉన్నది? ఆరాధ్య దేవత ఎవరు? టి.టి. దేవస్థానమా, ప్రైవేటు పార్టీయా?

శ్రీ బి.వి. గురుమూర్తి:—ఇంతవరకు టి.టి. దేవస్థానంవారు మూడు బసెస్ ఆ రూటువైన నడుపుతున్నారు. నాల్గవది రెసిప్రొకల్ బేసిస్‌పైన ఇవ్వవలసి వచ్చినప్పుడు—వారు ఇదివరకే మూడు నడుపుతున్నారు గనుక ఎక్కువగా వారు తిరుపతి దేవస్థానం పిక్చిగిన్నును తీసుకుపోవుటకు ఉద్దేశించబడింది — రామచంద్ర నాయుడికి Commercial concern, efficient గా run చేస్తున్నారని R. T. A. వారు వారికి ఇవ్వడం జరిగింది అయినా వారు ప్రభుత్వంవద్దకు ఒక ప్రైవు S.T.A. Appellate Authority కి appeal prefer చేశారు; అదేవిధంగా గవర్నమెంటు వద్దకుకూడ వచ్చారు. ఆ సమయంలో గవర్నమెంటువారు stay యివ్వాలా, లేదా అని ఆలోచించేటప్పుడు Law Department ను consult చేయడం జరిగింది—వారు ఏమన్నారంటే appeal S.T.A. లో ఉన్నప్పుడు అదికూడquasi-judicial body కాబట్టి మనం stay యివ్వడానికి Law ప్రకారం వీలుండదు; ఆ stay vacate అయినా కావాలి, లేక S.T.A. decide చేసేవరకు— pending the decision by the S.T.A., గవర్నమెంటు ప్రమేయం భావ్యంకాదని సలహా ఇచ్చారు. The case is pending. The case is pending with the S.T.A. and as the appellate authority it is left to the S.T.A. to consider all the aspects and decide the question.

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు:—మంత్రిగారు ఇచ్చిన information కు ధన్యవాదములు ఇక్కడ సమస్య ఏమంటే—తిరుపతి దేవస్థానంవారు కూడ efficient గా అక్కడికి బస్సులు నడుపుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలోకూడ బెజవాడనుంచి తిరుపతివరకు R.T.C. కన్న తక్కువ రేటుతో లాభాలతో నడుపుతున్నారు. వారికి ఇవ్వకుండ ప్రైవేటు పార్టీకి ఎందుకు ఇవ్వాలని ఊహించింది. 2) S. T. A.— quasijudicial body కాబట్టి stay ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఎందుకు ఇవ్వలేదు, S.T.A. వద్ద ఎంతకాలంనుంచి పెండింగులో ఉన్నది?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఎస్.టి.ఎ అపీల్ ప్రిఫర్ చేసినారు. ఏ పార్టీవారు అపీల్ పెట్టుకొన్నారో, ఆ డేట్ నా దగ్గరలేదు. అయినా, పెండింగ్ కేసుగా ఎస్.టి.ఎ వద్ద ఉన్నదని తెలుస్తున్నది. వారు ఎంతో ఎపిడియంట్‌గా ఆర్డర్ చేస్తే

న్నారని ఇవ్వటం జరిగింది. ఏదైనా అవకతవకలు వారివల్ల జరిగిందంటే ఎస్.టి.ఎ వారిని సరిపెట్టటానికి అన్ని యాస్పెక్ట్స్ చూసుకొని విని, చేయటానికి వీలు ఉన్నది. క్వాసీ జ్యుడిషియల్ బాడీ గవర్నమెంటు అంటే కేవలం డైరక్ట్‌గా గవర్నమెంటు చేసింది కాదు. మొదటి స్టేజి ఆర్.టి.ఎ; రెండవ స్టేజి ఎస్.టి.ఎ; మూడవ స్టేజి రిపిజనరీ అథారిటీ గవర్నమెంటు కనుక, ఫస్ట్ స్టేజ్ ఇవ్వటం జరిగింది. సెకండ్ స్టేజీలో అపీల్ ఉంది. అపీల్ విన్నప్పుడు ఆ పిటిషనర్స్ వారు చూసి, ఏదైనా అన్యాయం జరిగితే వారు చూస్తారుగాని ప్రభుత్వం డైరక్ట్‌గా ఇందులో ప్రవేశించింది ఏమీలేదండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఆర్.టి.సి వారు అప్లయి చేస్తే, వారికి రిజక్ట్ చేసి, దేవాలయం వారికి రిజక్ట్ చేసి ఒక వ్యక్తికి ఇవ్వటం గవర్నమెంట్ పాలసీ అవుతుందా? మన ఆర్.టి.సి లాంగ్ రూట్స్ తీసుకుంటున్నారు. అది ఎందువల్ల జరిగింది?

శ్రీ వి. వి. గురుమూర్తి:—లాంగ్ రూట్స్ తీసుకొనే పద్ధతి యీ మధ్యనే అవలంభించారు. ఇది ఇచ్చినపుడు ఆర్.టి.సి వారు ఆ విధానాన్ని అవలంభించలేదు. వారు కారణాలు చూపెట్టినారు. ఇదివరకు మూడు సర్వీసెస్ టి.టి.డి. వారు నడుపుతున్నారు కనుక, ఇంకొక కమర్షియల్ కన్‌సరన్ వారికి ఇవ్వాలి; ఎఫిషియంట్ సర్వీసు, మంచి రికార్డు ఉన్నదనే వారు చూపించినట్లుగా మాకు కారణాలు చూపించినారు. ఎస్.టి.ఎ లో అప్పీలు ఉంది. ఇప్పుడు ఏమాత్రం గవర్నమెంట్ ఇంటర్‌ఫియర్ కావటానికి వీల్లేకపోయింది. ఇంకొకటి ఇందులో కారణం అయినది. రెసిప్రోకల్ ఎగ్రిమెంట్ ఉంది. కొన్ని కౌంటర్ సిగ్నేచర్ మైసూరు వారు మొట్టమొదట చేయాలి. తర్వాత వారు కౌంటర్ సిగ్నేచర్ చేసి వారికి ఇచ్చేసిన తర్వాత ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేకపోయింది. ఎస్.టి.ఎ దీని అపీల్ విని ఏదైనా నిర్ణయానికి రావలసి ఉంటుంది.

శ్రీ వెన్నేటి విశ్వనాథం:—మూడు చిన్న ప్రశ్నలు ఒకేసారి వేస్తాను. ఒక్క తిరుపతికే వెడుతున్నది కాబట్టి అన్నరీజన్ చెప్పారు. తిరుపతి మధ్యన దిగే పాసింజర్స్‌ను యీ బస్సులో తీసుకోవడము లేదా? ఒక వ్యక్తికి ఇచ్చారని అన్నాడు. వారి పార్టనర్స్ ఎవరు? వారి పార్టనర్స్‌లో మన ఎం. ఎల్. ఏలు ఎవరైనా ఉన్నారా? ఇందులో ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ ఏదైనా పని చేసిందా? లేక కేవలం మెరిట్స్ మీద అది వెడుతున్నదా?

శ్రీ వి. వి. గురుమూర్తి:—తిరుపతి బెంగుళూరు ఇంటర్ స్టేట్ రూట్ గురించి మాట్లాడటం జరిగింది. మధ్య స్టాప్స్‌లో దిగడం, ఎక్కడం ఉరుగుతుంది. ఎవరైనా

ఎం.ఎల్.ఏలు ఇందులో ఉన్నారా—అంటే, వారి పార్టనర్‌షిప్ ఎగ్రిమెంట్ కూ డ తగ్గర లేదండి. కాబట్టి అది నేను ఏమీ చెప్పలేను.

Sri T. Balakrishnayya:— Are bus permits for inter-State routes issued on reciprocal basis. If they are issued on reciprocal basis what are the conditions. How many buses owned by the Mysore State are running in our State and how many of Andhra Pradesh running in Mysore State ?

Sri B. V. Gurumurti:- That is a bigger question, but the principle of reciprocity is, we run as many buses as Mysore State does. For instance if they run 5 buses from their side, the Andhra Pradesh Government is entitled to run 5 buses on parity basis.

శ్రీ టి. సీతారామయ్య:—అన్నకు పర్మిట్ ఇవ్వబడింది తిరుపతినుండి బెంగుళూరువరకు రూట్ అని చెప్పారు. ఆ ఆపరేటర్ యొక్క పేరు ఏమిటి?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—రామచంద్రన్ కాదుడు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—రున పాలసీ రివిజన్ లైజేషన్ అయి ఉండగా, ఆర్.టి.సి అప్లయి చేస్తే దానిని త్రోసిపుచ్చి, ఒక వ్యక్తికి ఇవ్వటానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఇంటర్ స్టేటు రూట్ పైన ఆర్.టి.సి వారు చేసింది కాదండి. టి.టి.డి దేవస్థానం, ఇంకా 18 మంది కలిసినప్పుడు ప్రిఫరెన్స్ క్రయిటేరియా ఆపరేటర్‌కు ఇచ్చినారు ఏ కారణాలు టి.టి.డి కి ఇవ్వటానికి వర్తించినవో, అదే ఇతరులకు కూడ వర్తిస్తుంది. ప్రత్యేకంగా వేరే ఏమీలేదు.

Business of the House

శ్రీ పల్లి అమర్ వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, అప్పటికి 45 నిమిషాలు ఎక్స్‌టెండ్ అయినది. ఇవాళ కూడా అఫీషియల్ డే. అనేక రూల్స్ ఉరుదుగా బాక్ అఫీషియల్ డే వస్తున్నది. అందువల్ల సప్లిమెంటరీ క్వశ్చన్స్ లిస్టు రేపు తీసుకొంటామన్నారు. లేకపోతే నాన్ అఫీషియల్ డే సఫర్ అవుతుంది. సప్లిమెంటరీ క్వశ్చన్స్‌కు ఇంకా 45 నిమిషాలు—11 గంటలవరకు పోతే, ఇంకా రెండున్నరగంటలకే మిగులుతుంది. The supplementary list may be taken up tomorrow.

We can discuss only for two hours or even less. That will be the position. So I request you to see that the whole list is adjourned to tomorrow so that it can be taken up in detail as we have done in the cases of...

Mr. Speaker : Tomorrow we have got 40 questions.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : We must have some other arrangement. We cannot have so many questions on a day and asked to finish them and sacrifice the non-official day. On the day when Government business is taken up, we are able to adjust. Now to-day we could not I request that they may be postponed so that the non-official day which we rarely get may not suffer.

Mr. Speaker : I am sorry I cannot help it.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu;—It is a question of giving your decision. If you give a decision like that, there is nothing more to add. It is in your hands to control the members in the question hour.

Mr. Speaker :—You create a problem for me and want me to give my decision.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : We are not creating a problem, Sir.

Mr. Speaker:-You members put 30 to 40 supplementaries and then you want me to restrict the answers.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అధ్యక్షా, తమరు ఆ యాటిట్యూడ్ తీసు కోవడం మంచిదికాదు. అనేక క్వశ్చన్స్ వేయాలని మాకు ఆతురత ఉంటుంది. అది మీరు కంట్రోల్ చేయాలి. మాకు అవకాశం ఇస్తే మేము రోజులంతా క్వశ్చన్ అవర్ చేయగలము.

Mr. Speaker:—I can easily control you. I do not want the members to say that I am unfair.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya.—You have got every right to restrict or stop us. Nobody can question it.

మాది grievance క్రింద తీసుకోవాలి; right గా తీసుకోకూడదు. మా కోరిక ఎంత అవసరం ఉంటే, అంతసేపు సప్లిమెంటరీ క్వశ్చన్స్ వేయాలనే ఉంటుంది...

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—We will allow the questions to be laid on the table of the House instead of sacrificing one more hour. Then the non-official day will suffer. If it is a Government business day it can extend whereas we do not get the non-official day.

Mr. Speaker.—I am prepared to accept any alternative you suggest.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—We will accept your decision. If you decide that the questions may be laid on the Table of the House we agree. Kindly give your decision like that.

Mr. Speaker:- I will finish all the other questions in 20 minutes. If the members agree we can sit in the evening.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:- On behalf of the opposition we agree I agree with your suggestion that we will sit in the evening.

Sri K Brahmananda Reddy :— There is the Regional Committee meeting in the evening. మధ్యాహ్నం రీజనల్ కమిటీ మీటింగ్ ఉంది.

Mr. Speaker:— (to Sri B. Srirama Murthy) No assurance was given by the Minister for Highways, Mr. Sriramamurti. I will read the answer to you.

"The question was put by Mr. Sreeramamurthi if there is any programme before the Government for reviving all minor ports, whether that programme includes Kalingapatnam and Bhimilipatnam. Facilities in Kalingapatnam port are there. There is a light house and everything but the trade is not in full swing.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— Facilities in Kalinga port there. But the air port has stopped and so traders have to take up the work. More facilities will be provided when the work is in full swing.

Sri V. Visweswara Rao:- The Hon. Minister in his reply said that he will place it in the hands of the private sector. Whether the Government has got any phased programme to include minor ports in the State.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :— The improvements will be done by the Government and the Port department. The trade will be revived. What is the use of spending more money when there is no trade, especially at Kalingapatnam by private persons.

Sri M. Pitchayya :- The question of trade arises after the port is repaired. First the Government should take up repairs and then the question of trade arises.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :— The staff is there and the minimum facilities are there already. When the trade is revived then more improvements can be made.

Sri Battam Sriramamurthy :—This question relates to Kalingapatnam. There is a separate question which mainly relates to Bhiminipatnam. I will pick it up and place it before you.

Mr. Speaker:—You want to provide some information.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Regarding the questions, the other day which you remember regarding the Director of Women Welfare, there was some slight misunderstanding and I may say so some incorrect statement. This is a three page matter.

Mr. Speaker :—It can be placed on the table of the House.

Sri K. Brahmananda Reddy:— I will place it on the table of the House.

Mr. Speaker.—Questions in the supplementary list will be taken up.

Oral Answers to Questions

DISTRIBUTION OF BANJAR LANDS

381—

*954 (4577) Q.—*Sri Ch. Mallikharjuna (Put by Sri T.K.R. Sarma)*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether any proposal is under consideration of the Government to distribute banjar lands in the agency areas in East Godavari and Visakhapatnam districts to the landless poor;

(b) if so, when; and

(c) if not, the reasons therefor?

Sri N. Ramachandra Reddy:—(a) The answer is in affirmative.

(b) The matter is under the consideration of the Government.

(c) Does not arise.

OFFICE BUILDINGS IN PRATHIPADU TALUK

382—

* 1048 (5018) Q.— *Sri M. Veeraraghava Rao (Put by Sri T. K. R. Sarma)*:—Will the hon. Minister for revenue be pleased to state:

(a) whether any estimates have been prepared for the purpose of constructing new buildings for the taluk office and Sub Treasury Office of Prathipadu Taluk, East Godavari District;

(b) if so, the total amount of the said estimate;

(c) when the said estimates will be sanctioned and the work will be taken up; and

(d) the number of years since which rent is being paid to the building taken for the said taluk office and the amount of rent so far paid?

Sri N. Ramachandra Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) The estimates comprise of Rs. 45,000/- for construction of the Taluk Office Building and Rs. 23,900/- for the Sub-Treasury Office Building, aggregating to Rs. 68,900/-.

(c) It is reported that the plans and estimates for construction of the new building for the Taluk Office at Prathipadu have been prepared and that the plans and estimates for the construction of the Sub-Treasury at Prathipadu have been completed. Administrative sanction of the Government will be accorded soon after the plans and estimates are received in the Secretariat.

(d) The Taluk Office, Prathipadu in East Godavary District has been located in a private Building from 1-11-1961 and the rent paid for it for the period 1-11-1961 to 31-3-1964 was Rs. 3,264/-.

DRINKING WATER TO VISAKHAPATAM

383—

*158 (3376) Q.—*Sri K. Appala Naidu (Put by Sri B. Sreerama Murthy)*:— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(b) Whether any scheme is under consideration of the Government for supplying drinking water to Visakhapatnam by constructing Ramapada Sagar and the barrage at Polavaram across the river Godavari; and

(b) whether the Government propose to construct this barrage immediately and supply water to the big industries to be started at visakhapatnam and the additional water for irrigation in the interests of the development of that District?

Sri A. C. Subba Reddy:- (a) & (b) No Sir,

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి.—విశాఖపట్టణానికి Water supply చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకున్నది. అక్కడ ఉన్నటువంటి industrial requirements fulfil చేసేటందుకు కావలసిననీటి సదుపాయంలేదు కాబట్టి ప్రత్యేకించి గోదావరినుంచి నీరు తీసుకువచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎ.ని. సుబ్బారెడ్డి.—ప్రస్తుతం ఉన్నదని ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడుతున్నది. Later Stage ఎప్పుడో రు. 97 కోట్లకు సంబంధించిన స్కీము. ఈ స్కీము యిప్పుడుకాదు. ప్రస్తుతం Steel Plantకు గాని, fertilizer plantకు గాని కావలసిన నీళ్లు ఉన్నవని అభిప్రాయ పడుతున్నది.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి.—ప్రస్తుతం 40 లక్షలగాలన్‌లకు మించిన సదుపాయం అక్కడలేదని, 400 లక్షల గాలన్‌ల నీరు supply కాకపోయినట్లయితే ferltilizer plantకు కాని, Steel Plantకు గాని కావలసిన నీటి సదుపాయం ఉండదు అని ప్రభుత్వం యిచ్చిన అంకెలే తెలియజేస్తున్నాయి. వచ్చిన తరువాత ఆలోచించడం అంటే—యిల్లు అంటుకున్న తరువాత నుయ్యితవ్వడం ప్రారంభించినట్లు అవుతుంది. ముందునుంచి ప్రభుత్వం దీనికితగిన జాగ్రత్తతీసుకోవాలని ఇప్పటినుంచి దానికి కావలసిన ఆలోచన ప్రభుత్వం చేయాలని కోరుతూ, అటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వం చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ని. సుబ్బారెడ్డి.—Steel Plantకు గాని ferltilizer plantకు గాని 70 క్యూసెక్కులు నీరు కావాలి దానికి కావలసిన scope అక్కడనే ఉన్నది. దానిని చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

POWER PRODUCED BY THUNGABHADRA DAM

384—

*1881 (3822) Q.— *Sarvasri E. Ayyapu Reddy and Sri P. Gunnayya (Put by Sri S. Vemayya)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state;

(a) the power in kilowatts produced at the Tungabhadra Dam;

(b) the percentage of power Andhra State gets;

(c) whether all the generators are commissioned on both the sides of Tungabhadra Dam; and

(d) whether the full power potentialities have been exploited; if not, the reasons therefor?

Sri A. C. Subba Reddy:- (a) 36,000 K. W.

(b) The share of Andhra Pradesh is 80%, but it has been agreed by the States of Andhra Pradesh and Mysore that till the 1st unit of Sharavathy goes into operation, Mysore may draw 5% more. So at present our share is 75%.

(c) If the question of the Hon'ble Member is whether both the power stations under our control i.e., the Power House at the Dam site and the Power House at Hampi are completed in all respects, the answer is in the affirmative. All the 4 generators at the Dam site of 9 KW each and the 4 generators of 9 KW each at Hampi power House have been put into commission. The power house on the other side of the river is solely under the control of the Mysore State and belongs to Mysore only.

(d) Full Power potentialities at the Dam site and Hampi Power Houses have been exploited. There are other seasonal schemes such as on the High Level Canal, which shall have to be fully investigated.

UPPARAGADDA DRAINAGE SCHEME

385—

*269 (4085) Q.— *Sri V. Sanyasi Naidu* (*Elamanchili*) :- Will the Hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether the Upparagadda drainage scheme in Yelamanchili taluk, Visakhapatnam district has been sanctioned ;

(b) if so, what is the estimated amount ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri A. C. Subba Reddy- (a) No, Sir.

(b) & (c) The estimated cost is Rs. 9,62,000 for works and Rs. 11,00,398 including direct and indirect charges. Action will be taken to sanction the scheme after Collector's

report on the financial and administrative aspects of the scheme is received.

NEW VAIVAKA CHANNEL

386—

* 270 (4066) Q.— *Sri P. Bapaiah* (*Put by Sri K. Appa Rao*) (*Kaikalur*):—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the year in which the new Vaivaka Channel, which is an extension of the Vaivaka Channel in Krishna District has been constructed;

(b) whether it is a fact that estimates for constructing a drainage canal from Siphon situated between 6/2 and 6/3 miles of the New Vaivaka Channel have been prepared and the work has been let out on a contract; and

(c) whether the work on the said canal will be completed this year?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) 1959.

(b) No Sir,

(c) Does not arise.

(శ్రీ కె. అప్పారావు.—కైకలూరు తాలూకాలో ఉంటుంది, దేవపూడి గ్రామాల అయకట్టు వైరాకు కాలవక్రింద చేర్చవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరడం, మంత్రిగారు స్వయంగా వచ్చి చూస్తాను అనడం జరిగింది. మేము కాలంలో వారు రావడం జరగలేదు దయచేసి అలా చేర్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

(శ్రీ ఎ సి. సుబ్బారెడ్డి.—చూడ వలెనని personal inspection చేసుకొన్నాను గాని చూడ లేకపోయాను చూచి చెప్పవలసి ఉన్నది.

CHITTOOR—ARAGONDA HIGHWAYS ROAD

387—

* 333 (4344) Q — *Sri P. Raja Gopal Naidu*: Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether any amount has been sanctioned for the improvement of the Chittoor – Aargonda Highways road during 1964-65: and

(b) if not, the reasons therefor.

Sri A.C. Subba Reddy :—(a) & (b) No separate grant has been allotted to this work. But the total maintenance grant allotted for Chittoor Highways Division during 1964-'65 includes the requirements of this road work also.

(శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు:—ఇది Highwaysలో చేర్చి చాల రోజులు అయింది. అందువల్ల culverts కట్టించే దానికి గాను separate grants ఏదైన చేస్తారా?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి.—grants అన్ని చేసి ఉన్నవి దాదాపు 80 వేల రూపాయలు దానిమీద ఖర్చు పెడుతున్నారు.

REVETMENT WORK TO THE CANALS IN NELLORE DISTRICT

388—

*335 (4367) Q.—*Sri S. Vemayya* :— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether there are proposals with the Government to take up the revetment work pertaining to Jafar Saheb-Canal and Sarvepalli Canal in Nellore District, during this year; and

(b) if not, the reasons therefor ?

Sri A.C. Subba Reddy :—(a) No, Sir. There are no such proposals, this year, with the Government.

(b) As the revetment work for the entire length of the two canals is prohibitively costly it is done wherever and whenever scouring action is acute.

(శ్రీ ఎస్ వేమయ్య:— చాల ముఖ్యమైన కాలవలు వాటిని ఏదైనా ఒక phased programme వేసుకొని చేయించడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— Scour అయ్యే చోట అంతా కడుతున్నారు. వారు చెప్పిన length కట్టాలంటే 10 లక్షల రూపాయలు అవుతుంది. ఇంత వరకు 10 వేల రూపాయల వరకు వని చేసినారు. ఎక్కడైనా వీలుగా ఉంటే అవసరం అయితే కట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

† 389 – * 385 (4595) Q.

NANDIKOTKUR—PAGIDYALA ROAD

390—

*517 (2519) Q.—*Sri P. V. Krishna Reddy*:-Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the Government are aware of the bad condition of Nandikotkur—Pagidyala Road and Nandikotkur–Murvakonda road of of Nandikotkur Block of Kurnool District; and

(b) if so, the steps taken by the Government to improve the condition of the above roads?

The Minister for Panhcayati Raj (Sri M. N. Lakshminarasayya):—(a) Yes, Sir.

(b) Suitable steps are being taken to take up the repairs of those roads during 1964–65 as soon as the "maintenance grant" for roads is sanctioned to the Kurnool Zilla Parishad.

శ్రీ వి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి:– రెండు బస్సురూట్స్ ఉన్నాయి. అధ్యక్షులవారికి కూడ తెలుసు. ఒక్కొక్క route పైన రెండు బస్సులు నడుస్తున్నాయి. ఈ సంవత్సరం ఈ రెండు routes కు 50 వేల రూపాయలు sanction అయింది. Metal మాత్రం collect చేశారు. Spreading కాలేదు. ఈ వర్షాకాలంలో spreading చేసి highways కు మారుస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— ఇవి Ex-District Board Roads Highways తీసుకోడానికి నిరాకరించారు. ఈ రోడ్డును యిప్పుడు చేస్తున్నారు. వెంకట కృష్ణారెడ్డిగారికి కూడ తెలుసు. పైడియాలలో గ్రామరంజాయితీ తరపున చేస్తామని చెప్పినారు. కొంత పని చేసినారు. మళ్ళీ చేయలేదు. మళ్ళీ దానికి recontract పెడితే మళ్ళీ ఒక notice యిచ్చినారు. ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయి. ఇప్పుడు శీఘ్రంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

---

† Not put and not answered in the House. The Question and answer are included in the proceedings under 'Written Answers to Questions'.

† 391 (*1125) Q.—

NYLON THREAD

392—

*838 (3941) Q.— *Sri S. Vemayya* :— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the quantity of nylon thread that was received during 1961–62 and 1962–63 in the State:

(b) the quantity of nylon required for the State for above period ; and

(c) the steps that have been taken for the adequate supply of nylon for the State for the above period?

The Minister for Agriculture Sri A. (Balarami Reddy):-

(a)

1961–62	*1962–63.*
7,500 Kgs.	20,815 Kgs.

(b) 10 lakhs Kgs. per year approximately.

(c) Government of India have been repeatedly addressed for releasing foreign exchange for importing the nylon twine from Japan and other countries but foreign exchange is restricted to Rs. 1. lakhs in 1962—63. Besides persuading the Government of India for release of adequate foreign exchange, steps have been taken to purchase nylon from private firms imported on their own import licences.

(శ్రీ ఎమ్. వీరప్పయ్య:— ఈ nylon thread ఏ ఏ దేశాలనుంచి మనకు వస్తున్నది.

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— United kingdom, Japan వగైరా దేశాల నుంచి వస్తున్నది.

---

† Not put and not answered in the House. The Question and answer are included in the proceedings under the Written Answers to Questions.

MECHANISED BOATS TO FISHERMEN

393—

906 (4284) Q.— *Sri P. Rajagopal Naidu*:— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the number of mechanised boats supplied to Fishermen during 1963–64 and proposed to be supplied during 1964-65?

Sri A. Balarami Reddy:—(a) 20 Boats were supplied to fisherman during 1963–64. 30 boats are proposed to be supplied during 1964-65.

TRANSPORT OF FISH

394—

* 910 (4289) Q — *Sri P. Rajagopal Naidu*:— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the number of vans available at present in Fisheries Department for transporting fish from one Centre to the other; and

(b) whether there is any proposal with the Government to buy more vans this year?

Sri A. Balarami Reddy:—(a) 19.

(b) The answer is in the negative.

I.C.A.R. SCHEMES IN ANIMAL HUSBANDRY DEPARTMENT

395—

* 912 (4292) Q.— *Sri P. Rajagopal Naidu*:— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

the Indian Council of Agriculture Research Schemes to be taken up in Animal Husbandry Department during 1964-65 and the details thereof?

Sri A. Balarami Reddy: A statement is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE

	Name of the Scheme.	Total recurring.	Non-recurring.	Share of I.C.A.R.	Remarks.
		Rs.	Rs.		
1.	Scheme for investigation and control of Brucellosis in cattle at Veterinary Biological Research Institute, Hyderabad. ...	17,272	5,000	50%	Being implemented.
2.	Scheme for control of Tuberculosis among cattle and buffaloes in organised herds on an All India Basis at Veterinary Biological Research Institute, Hyderabad. ...	18,352	Nil.	50%	likely to be taken up
3.	Scheme for Research in development of improved types of rabbits for Meat Production at Regional Poultry Farm, Sroornagar ...	15,468	30,030	100%	
4.	Scheme for study the efficiency of various semen diluents under local conditions at Andhra Veterinary College, Tirupathi. ...	10,284	9,000	50%	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Scheme for investigation into the incidence of ornithosis and C.R.D. in A.P. at Hyderabad ...	8,632	3,000	50%	likely to be taken up
6. Scheme for standardisation of sheep pox vaccine at Veterinary Biological Research Institute, Hyderabad. ...	16.194	4,000	50%	
7. Sample surveys for estimation of annual production of milk and eggs and collection of reliable data on various bovine and poultry practices in A. P. ...	92,450	13,000	100%	
8. Scheme for research on economic poultry rations at Central Poultry Farm, Saroornagar. ...	13,079	11,500	50%	
9. Scheme for studies in sheep reproduction in relation to the use of Artificial Insemination. ...	...			Proposals have been called for.

Sri P. Rajagopal naidu:— In item No. 9, it is said proposals have been called for. Why Sir. When others are taken up why this item has not been taken up?

Sri A. Balaramireddy:— Item 9 relates to artificial insemination among sheep. ఇది foriengn countries, Australia వంటి countries లో కూడ యింకా వాళ్లు ప్రవేశపెట్టలేదు. కాని యిప్పుడు దానిని గురించి దర్యాప్తు జరిపేదానికిగాను మనం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. సాధ్యమైనంత త్వరలో తీసుకునేదానికి కూడా ప్రయత్నం చేస్తాము.

MILK POWDER FACTORY AT VIJAYAWADA

396—

* 914 (4295) Q.— *Sri P. Rajagopal Naidu:*— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) when the Milk Powder Factory at Vijayawada is going to be completed; and

(b) what is its installed capacity?

Sri A. Balarami Reddy:—(a) By 1966.

(b) 1,25,000 litres of milk per day in the first phase after commissioning, and 2,50,000 litres a day after 3 to 5 years of its commissioning.

SUPPLY OF MEDICINES TO VETERINARY HOSPITALS AND DISPENSARIES

397—

* 917 (4301) Q.— *Sri P. Rajagopal Naidu:*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether an indent has been placed with the Medica Store Depot, Madras by the Veterinary Department before August, 1963 for supplying medicines to Veterinary Hospitals and Dispensaries in the State:

(b) if so, whether the medicines were supplied in December 1963 by the Medical Stores Depot; and

(c) if so, the reasons therefor?

Sri A. Balarami Reddy :— (a) Yes, Sir.

(b) As the supplies are executed by the Medical Stores Depot direct to institutions concerned, it is not immediately possible to say the exact position of supplies.

(c) Does not arise in view of the answer given under clause (b) above.

శ్రీ వి. రాజగోపాల నాయుడు:— ఇది ముద్దాయిలో వున్నందువల్ల చాలా చిక్కుగా వున్నది. అందువల్ల ప్రత్యేకంగా alternative arrangement చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ఆమీర్‌పేటలోకూడ ఒకటి వున్నది. శ్రీకాకుళం, వైజాగ్, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలకు అక్కడనుండి సరఫరా అవుతున్నది కాని యీ Supplies సంతృప్తికరంగా లేవు. అందుకుగాను, యిది చాలా efficient గా చేయాలనిచూడు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం.

DEPUTATION OF VETERINARY ASSISTANT SURGEONS ABROAD

398—

*1039 (4942) Q.— *Sri P. O. Satyanarayana Raju* (*Put by Sri P. Rajagopal Naidu*):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether any Veterinary Assistant Surgeons were deputed to foreign countries to undergo advanced studies in Sheep Artificial Insemination during the year 1962-63 ;

(b) if so, how many candidates were deputed;

(c) whether any candidates were deputed during the year 1963-64 ; and

(d) if not, the reasons therefor?

Sri A. Balarami Reddy: — (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) No, Sir.

(d) No offer from any foreign country was received.

BUS FROM MANAPURAM TO VIJAYANAGARAM

399—

* 624 (4478) Q. — *Sri T. Sanyasi Naidu* (*Gajapathinagaram*):—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) whether the Government have received the resolution No. 10, dated 7-11-1963 from Gajapathinagaram Panchayati Samithi requesting the Government to provide a bus from Manapuram to Vijayanagaram ; and

(b) if so, the action taken thereon?

Sri B.V. Gurumurthy :— (a) Yes, Sir.

(b) The Regional Transport Authority considered the proposal at its meeting held on 7-4-1964 and rejected it, as not in public interest.

(శ్రీ టి. సన్యాసినాయుడు:—సమితి రిజల్యూషన్ కూడ అక్కడ వున్నది. అక్కడ ప్రజలుకూడా ఎంతో interest కలిగివున్నారు. డైరెక్టు బస్సులో తప్ప మధ్యలో ఎక్కడానికి పాసింజర్సుకు చాలా inconvenientగా వున్నది. Regional Transport Officer అక్కడకు రావడమే లేదు.

(శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:— ఈ ప్రతిపాదన R.T.A. వారు తీసుకున్నారు. మిగతా వారందరినీ ఆపరేటర్సును, పిలిపించి మీకేమైనా ఆక్షేపణ వున్నదా? అంటే వారు ఆక్షేపణ తెలిపారు. Adequate గా serve అవుతున్నదని concerned R.T.A. వారు feel చేశారు. అయితే ఆటువంటి యిబ్బంది ఏమైనా వుంటే తొలగించడానికి ఒక సలహా మాత్రం వారు చెప్పారు. విజయనగరంనుండి మానాపురంవరకు ఏదయినా existing routes లో యిస్తే, యీ purposeకూడా serve అవుతుందనే నిర్ణయానికి వారు వచ్చారు.

Mr. Speaker : Please take the Members' representations into consideration.

Sri B.V. Gurumurthy: We have referred it to the Transport Commissioner and he in turn sent it to R.T.A. concerned, where this decision was taken and ultimately the variation granted to one of the existing operators so as to serve the needs of the people from Vizianagaram to Manapuram.

TWO DOOR BUSES IN THE TWIN CITIES

400—

* 674 (4844) Q.— *Sri A. Sarveswara Rao* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) whether it is proposed to introduce 100 two door buses in the twin cities during this year replacing the old buses?

(b) whether Air conditioned coaches are also going to be introduced during this year;

(c) if so, how many such vehicles on what routes;

(d) what is the progress made towards realisation of this object; and

(e) what is the estimated cost of a two door vehicle and an Air conditioned coach?

Sri B.V. Gurumurthy:– (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir, one Air conditioned coach will be introduced during this year.

(c) only one Air conditioned coach on the route Guntur to Hyderabad is being thought of.

(d) 50 two door buses have already been completed. Out of the remaining 50 buses 24 vehicles are expected in July 1964 and the remaining 26 by the end of October and November 1964. The fabrication of Air conditioned coach is nearing completion.

(e) The estimated cost of the two door vehicle is Rs. 62,600/- per bus and Air conditioned Luxury coach is Rs. 1,05,000/- per bus.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:—ఎయిర్ కండిషన్డ్ కోచెస్ గుంటూరో, ఎక్కడికో వెడుతుంది అన్నారు. ఈ సంవత్సరం ఆ ఒక్కటేనా, యింకొక రూట్‌లో ప్రపోజల్ ఏమైనా వున్నదా, వెస్ట్ గోదావరివికూడా చేర్చుతున్నారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఇంపోర్ట్ లైసెన్స్ ప్రతి స్టేటుకు ఒక ఎయిర్ కండిషన్డ్ కోచ్ గురించి యివ్వబడింది. దాని ప్రకారంగా ఒక ఎయిర్ కండిషన్డ్ కోచ్ ఏర్పాటు చేయడానికి వీలు వుంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—దీనికి fare ఎంత; మైలుకు ఎంత వసూలు చేస్తున్నారు?

శ్రీ వి. వి. గురుమూర్తి:—ఆ information ప్రస్తుతం లేదు. ఇది కొత్తగా వస్తున్నది కాబట్టి ఆ సమాచారం వచ్చినప్పుడు మనవి చేస్తాను. ప్రస్తుతం నా వద్ద ఆ సమాచారం లేదు.

Written Answers to Questions

BRIDGE ON SARABHAVARAM P. W. D. ROAD

389—

*385 (4595) Q.— *Sri Ch. Mallikarjuna*:- Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

Whether the Government have constructed a bridge across the Canal in between the 33/2 and 33/3 furlong stones on Sarabhavaram P.W.D. road in Yellavaram taluk, East Godavari District?

A:— No, Sir. A road dam at Mile 33/3 of the Rajavammangi — Kakarapadu road near Sarabhavaram village was constructed by Government.

LAND MORTGAGE BANK, TADEPALLIGUDEM

391 —

*1125 Q.— *Sri S. Jagannadham*:- Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact the elections of the Land Mortgage Bank, Tadepalligudem scheduled to be held on 9-5-1964 have been postponed indefinitely; and

(b) if so, the reasons therefor?

A:— (a) The term of office of the Board of Directors of the new Tadepalligudem Land Mortgage Bank in West Godavari District expired on 9-5-'64. The Bank convened the General Body meeting on 7-5-64 but it ended without elections being held on that day.

(b) As elections were not held in time and as the board requested the Deputy Registrar, Land Mortgage Banks, Vijayawada to extend the term of the Board for a period of 3 months, the Deputy Registrar under the powers vested in him, extended the term of the Board for a period of 3 months with effect from 10-5-1964.

Business of the House

విల్లి లమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— రూలు 78 క్రింద మేము ఒక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుటకు నోటీసు యిచ్చాము. దానిని ఎప్పుడు తీసుకోబోతున్నారు?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు (పాతపట్నం):— On a point of information, sir. మన దేశానికి పరమ శత్రువు అయిన చైనా కమ్యూనిస్టు నాయకులకూ ఫోటోలు ఆంధ్రదేశంలో నడిబొడ్డులోనున్న తెనాలిలో బహిరంగంగా పెట్టి మీటింగులు జరుపుతున్నట్లుగా పత్రికలలో చూస్తున్నాం. దీనివలన ప్రజలలో ఒక విధమైన ఆందోళన కలుగుతున్నది. ఈ విషయంతో ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటుందా? ఎందుకంటే— ఎవరు మన శత్రువులో, ఎవరు మనను నమ్మించి మోసం చేశారో వారి నాయకుల కూడా ఫోటోలు అక్కడ పెట్టడం వల్ల అన్యథా దేశానికేగాక, మొత్తం దేశానికే ప్రమాదపరిస్థితులు ఏర్పడతాయి గనుక ప్రభుత్వం దీనిపై ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటుందా? అటువంటివి allow చేయడం దేశం యొక్క క్షేమానికి భంగం. ప్రభుత్వం దీనిలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటుందా? అని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:—మీరు short notice question గానో, రూలు 74 క్రిందనో నోటీసు యిస్తే గవర్నమెంటును అడగవచ్చు అడ్మిట్ చేస్తే చేయవచ్చు. అంతే గాని, పైకి రెక్టుగా, ఆ విధంగా, అడిగితే నేను ఏమి జవాబు చెప్పగలను దానికి!

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు:— Point of information గా అడుగుతున్నాను యీ House లో. పత్రికలలో వస్తూన్న వార్తలు చూస్తూన్నాం. అవి చూస్తుంటే, యీ నాడు ప్రతి భారతీయుడికి ఎంతో కష్టమైన పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నవి. ఈ House వున్నది. ఈ విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని, తమరు శాసనసభయొక్క రక్షణను, దేశంయొక్క రక్షణను కాపాడవలసినవారు తమరే దీనిపై చర్య తీసుకోవడంగాని, ప్రభుత్వానికి సలహా యివ్వడంగాని చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— హైకోర్టు డెసిషన్‌పై మేమొక మోషన్ తయారు యిచ్చాము. అది ఎప్పుడు వస్తుంది?

Mr. Speaker :— I have given notice to the concerned Minister. (To Dr. M. N. Lakshminarsaiah) What have you got to say?

శ్రీ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— మా నోటీసుకు వచ్చినది తీసుకున్నాం. దానిని వాలిడెట్ చేసేందుకు amendment move చేస్తున్నాం. ఈ సాయంత్రం రిజియనల్ కమిటీలో అది వస్తుంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— హైకోర్టులో పంచాయితీ సమితులపై ఒక జడ్జిమెంటు రావడం జరిగింది. అది రాగానే తమ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. మేము ఒక మోషన్ యిచ్చాము. దానిపై ప్రభుత్వం ఒక Statement శాసన సభలో యివ్వకుండా, శాసనసభ సమావేశం జరుపుతున్నప్పటికి, పత్రికలకు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. ఆంధ్రపత్రిక, యితర పత్రికలలో దానిని చూశాము. హైకోర్టు జడ్జిమెంటు దృష్ట్యా పంచాయితి సమితుల ఎలక్షన్సు వాయిదా వేసినట్లు. శాసనసభ సమావేశంలో వున్నప్పుడు ఆ విధంగా ఫ్లోర్‌లో శాకుండా బయట పత్రికలకు రిలీజ్ చేయకూడదని లోగడ శాము ఒకసారి చెప్పడం జరిగింది. దానిపై తమ అభిప్రాయం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :— I will pass orders in the course of the day, whether I am admitting it or not.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— తమరు ఆర్డర్ పాస్ చేసేముందు దానికిగల కారణాలను, మేము చెప్పినది, విని తమరు ఆర్డర్ పాస్ చేస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను.

Mr. Speaker :— You want me to allow discussion even before admitting it.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— దాని శాలూకు significance గూర్చి చెప్పినది తమరు విన్న తర్వాత—

మిస్టర్ స్పీకర్ :— తమరు చెప్పదలచుకున్న విషయాలు నోటీసులోనే చెప్పారు గదా.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):— Points వ్రాశాము. అందుకుగల కారణాలు చెప్పడానికి అవకాశం యిస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఆ కారణాలు ఏమిటో మళ్ళా వ్రాసి యివ్వండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:– పది పేజీలు వ్రాయవలసి వస్తుంది. నలుగురు స్టెనో గ్రాఫర్స్ కావలసి వస్తారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– నలుగురు కాకపోతే,పదిమంది స్టెనోగ్రాఫర్స్‌ను appoint చేసుకోండి. I am not here to appoint stenographers. It is your lookout.

డాక్టర్ యం. యస్. లక్ష్మీనరసయ్య:— తమను ఒక విషయం గమనించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. అమెండుమెంటు వస్తున్నదనే విషయం తాము ఆర్డర్ పాస్ చేసేముందు గమనంలోకి తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:– వారి అమెండుమెంటుగావి, ప్రొసీజర్ ఏమిటి అనిగాని కాదు. ఒక incident జరిగింది. అది public important. దీనిపై మోషన్ యివ్వబడింది. అది main question. దీనికి అమెండుమెంటు వస్తున్నది కాబట్టి డిస్కషన్ అక్కరలేదని మీరు అనుకుంటున్నారు. తమరిని యీ విషయా లన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని దీనికి అనుకూలంగా, అంశే చర్చకు అవకాశం యివ్వ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :— You have given notice and I will consider whether I should admit or disallow it.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— నేను మనవి చేసేది—తాము అడ్మిట్ చేయ డానికి అనుమానం వుంటే, యిక్కడ మాకు opportunity యివ్వాలి.

Mr. Speaker :— I do not know under what rule you are asking, that the Speaker should hear the Members even before he decides the matter.

Sri. Tenneti Viswanatham:– Principle of natural justice.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఏ కారణాలవల్ల అడ్మిట్ చేయాలంటున్నారో ఆ కార ణాలు అందులో కనబరచారు కదా.

Sri Tenneti Viswanatham:— It is a principle of natural Justice.

Mr. Speaker :— I am not prepared to say anything.

Sri Tenneti Viswanatham: — I am not asking yon to say anything. What I say is, if in your mind there is any doubt about admissibility, you must give us an opportunity to explain.

Mr. Speaker:— I don't have any doubts now. When I go through it to make up my mind..... I am not prepared to hear anybody.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— రూలు ప్రకారం అవకాశం యివ్వవలసిందే. ఒక రిజల్యూషను మూవ్ చేసిన తరువాత అడ్మిజిబిలిటీ విషయమై... అందులో లేదంటే యింకేమి చేస్తాము.

Mr. Speaker :- I do not know whether that has been the practice in the past that Members should be allowed to speak even before admission. At that rate, for every question before I admit I should hear the Members.

Sri P. Rajagopala Naidu:— I request you to refer to Rule 95 of the Assembly Rules.

Mr. Speaker :— The Speaker has to give his consent.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు :— అధ్యక్షా, 95 లో consent of the Speaker అని వుంది. అంటే in consultation with the Speaker అని కదా.

Mr. Speaker :— It does not mean that. It is a wonderful interpretation you are putting. we are not anticipating your decision in any way.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— మాము లచ్చన్నగారితో అన్న దానిని బట్టి చెబుతున్నాను. వారు చెప్పేది వుంటే వ్రాసి యివ్వమన్నారు. Decide upon the admissibility అంటే మీకు ఏమైనా అనుమానం వుంటే రెండవవాక్యం కూడ వినాలని. ఆ లాంగ్వేజి ఇంప్లికేషన్ అంతే.

Mr. Speaker :— At that rate, every day nearly half a dozen motions under Rule 74 come to me.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— రూలు 95 ఒక స్పెషల్ రూల్. It is a substantive motion. When you decide upon the admissibi-

lity of the motion, it is only proper that you must give us an opportunity to explain. Not that I am saying you are having any doubt about it.

శ్రీ వి. లచ్చన్న :— అధ్యక్షా, తమరు అవకాశం యివ్వాలని మేము ఎందుకు ఆత్రతతో అడుగుతున్నామంటే— ప్రతిపక్షాలవారమంతా కలిసి యీ మోషను తెచ్చినాము. దీనిమీద మేము చెప్పే విషయాలతో ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించుకొని ఆ అమెండుమెంటు తేకుండా చేసుకుందామనే ఆశతో వున్నాము. అసలు, ప్రభుత్వం అమెండుమెంటు తేకూడదనే యీ మోషను. అమెండుమెంటు కొస్తున్నాము కాబట్టి దీనిని ఆపుమని వారు అంటున్నారు. వారి మనసు మారుతుందని ఆశ. మారదు అంటే అది వేరు సంగతి. అందువల్ల, మాకు అవకాశం యివ్వాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— అధ్యక్షా, శ్రీ లక్ష్మణదాసుగారు ఇంతకుముందు రెయిజ్ చేసినది చాల ముఖ్యమైన విషయం. మనదేశంమీద దురాక్రమణ చేసిన చైనా నాయకుల పటాలు కమ్యూనిస్టు కాన్ఫరెన్సులో ప్రదర్శించడం...

Sri Pillalamarri Veakateswarlu :-On a point of order Sir.

Sri B. Sreeramamurthy :— I am raising a point of information.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :— The point of Order must take precedence over other business.

Mr. Speaker :— When you raise one point of Order, he will raise another point of Order. Now, what is the good of raising another matter? After he speaks, whatever you have got to say, you can say later.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :— He is going out of the way. He cannot speak what all he likes and this is not the forum. If he wants, he can move a resolution.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— అధ్యక్షా, వారికి కూడ మావో పటం మీద మక్కువగావున్న విషయం వాళ్ళు యిప్పుడే తెలిసింది...

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :— No, Sir. Now I am raising a point of Order.

Sri B. Sreeramamurti :— There is no point of order.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :— I am raising a point of Order, Sir.

Mr. Speaker :— Let me hear him. (To Sri B. Srirama murti) Please take your seat.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వరులుగారు చాల త్వరగా రియాక్ట్ అయినారు. అదే నన్ను ఆశ్చర్యపరచింది.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:— I am speaking on a point of Order, Sir.

ఇంతకు ముందే ఒక గౌరవ సభ్యుడు ఆ విషయం రెయిజ్ చేశారు. దానిని మీరు డెఫర్ చేశారు. మనం ఇప్పుడు యింకొక మాటర్ డిస్కస్ చేస్తున్నాము. దానిమీద మీరు ఒపినియన్ చెప్పవలసి వుంది. ఒక విషయంమీద మీరు అభిప్రాయం వెలిబుచ్చిన తరువాతకూడ మళ్ళా దానిని చెప్పడం ఎట్లా సబబు, ఏ రూలు ప్రకారం చేస్తున్నారు? పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వరులుకు మావోమీద మక్కువో, ఆయనకు అమెరికామీద మక్కువో—ఇవన్నీ డిస్కస్ చేసుకోడానికి యీ హౌస్‌లో ఒక రిజల్యూషనో, మోషనో వుంటే చేసుకోవచ్చు. అట్లా కాకుండా, యిష్టం వచ్చినట్లు యీ హౌస్‌లో మాట్లాడడం చాల చిక్కులతో కూడుకున్న విషయం. మాట్లాడదలచుకుంటే ఒక డెఫినిట్ సబ్‌స్టాంటివ్ మోషను వచ్చినప్పుడు చెప్పాలి. లక్ష్మణదాసుగారు రెయిజ్ చేసినదానిమీద తాము అవకాశమిస్తే వారు కూడ చెప్పడానికి అవకాశం వుండేది. అపోజిషన్ లీడర్స్ అంతా కలిసి ఒక ఇంపార్టెంటు మాటర్ తెచ్చి చెబుతుంటే మధ్య యిది వారు తేవడం సమంజసంగాలేదు. ఇది అసెంబ్లీ ప్రొసీజరుకుకూడ భిన్నంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:— అధ్యక్షా, వారిపాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ విన్నాను. హైకోర్టు యిచ్చిన తీర్పు గురించి మీరు అవకాశం లేదని చెప్పినా, ఒకరి తరువాత ఒకరు మాట్లాడడానికి ఏవిధంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారో అదే విధంగా... అప్పుడు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు లేదు. లక్ష్మణదాసుగారు రెయిజ్ చేసిన పాయింట్ విషయమై మళ్ళా నేను ఒక్కమాట చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ప్రశ్న వేయడమో, లేక దానిని గురించి ప్రత్యేకంగా ఒక మోషను తేవడమో చేయాలంటే గడువు పట్టుతుంది. ప్రస్తుతం ఆక్కడ కాన్ఫరెన్సు జరుగుతోంది. తక్షణ చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఉత్పన్నం అవుతోంది. మన

దేశానికి ద్రోహంగా వున్న మనిషి పటాన్ని ప్రదర్శించడం పనికిరాదని, ప్రభుత్వం తక్షణం నిరోధించవలసిన ఆవశ్యకత ఉన్నది కాబట్టి నేనిప్పుడు రెయిజ్ చేశాను. ఈ పాయింట్ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువెళ్ళి జవాబు యిప్పించాలని, తమరు డైరక్షను యివ్వాలని కోరుతూ ప్రస్తుతం యీ ఇన్‌ఫరమేషన్ తమకు దఖలు చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఎల్. నరశింహారావు:—ఆధ్యక్షా, శ్రీరామమూర్తిగారు రెయిజ్ చేసిన పాయింట్...

Mr. Speaker :— I do not know. Do you think I am allowing discussion ? Please take your seat.

శ్రీ కె. ఎల్. నరశింహారావు:— వారు చెప్పినదానికి కొద్దో గొప్పో జవాబు చెప్పే అవకాశం కూడ మాకుండాలి కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్:— వెంకటేశ్వరులుగారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేసినది సరైనది కాదు, వారు నన్ను ఇన్‌ఫరమేషను యివ్వమంటున్నారు. వారు రూలు 68 క్రిందనో, 74 క్రిందనో లేక షార్ట్ నోటీసు క్వశ్చను క్రిందనో పంపిస్తే అడ్మిట్ చేయాలా లేదా అనే విషయం నేను డిసైడ్ చేస్తాను. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు రెయిజ్ చేయడంలో ఎప్పుడు రెయిజ్ చేయాలో ఏ ఒక్క మెంబరు కూడ గుర్తించినట్లు లేదు. ఇష్టం వచ్చినట్లుగా ప్రతివారు లేవడం, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు అనడం జరుగుతోంది. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ గురించి ఎప్పుడు రెయిజ్ చేయాలో ఒకరు కాకపోతే ఒకరైనా గుర్తించినట్లు లేదు. ఏదైనా రూల్సుకు విరుద్ధంగా వచ్చినప్పుడు పాయిట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేయవచ్చు. కాని, యిప్పుడు వెంకటేశ్వరులుగారు దేవిక్రింద పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేశారు ?

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :— That is exactly what he has done.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రూల్సు లేవు. యిష్టం వచ్చినట్లు లేస్తున్నారు. అదే విధంగా వారు...

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— మీ అటెన్షన్ డ్రా చేయడానికి ప్రయత్నించాను. అటువంటప్పుడు I cannot but raise a point of Order.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— లక్ష్మణదాసుగారు చెప్పినది రూలు 68 క్రిందనో, 74 క్రిందనో లేక పార్టు నోటీసు క్వశ్చనుగానో యిస్తే అడ్మిట్ చేయాలో లేదో నేను ఆలోచిస్తాను. ఇప్పుడు పంపించండి. Either you or Mr. Lakshmana Das can give it.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి :— సబ్మిషన్, సర్. ఇదివరకు శాసనసభలో క్వశ్చను అవరు అయినతరువాత పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్ఫరమేషన్ అని ఒరల్‌గా అర్జంటు అయిన విషయాల గురించి రెయిజ్ చేయడం, మంత్రిగారు జవాబు చెప్పడం ఒక సాంప్రదాయంగా వుంది. దానిని పురస్కరించుకునే నేను యిది చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. తమరు కాగితంమీద యివ్వమన్నారు కాబట్టి విధిగా యిస్తాము. కాని, ప్రభుత్వం యిదే నోటీసుక్రింద తీసుకుంటే దిలే తగ్గుతుంది, లోందరలో జవాబు ఎస్తుంది.

Mr. Speaker : — That is Over.

శ్రీ వి. లచ్చన్న :—హైకోర్టు పంచాయతీ డిలిమిటేషన్‌కు సంబంధించిన సమస్యమీద ప్రభుత్వం చేసినది శాస్త్రీయంకాదని. ఆ శాస్త్రీయంగా జరిగిందని తీర్పు ఇచ్చింది, దానిని అనుసరించి ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన చర్యగురించి ఈ సభ చర్యద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకు రావడానికి మోషన్ ఇవ్వబడింది, దానికి ముందుగా, విశ్వేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లుగా, సభ జరుగుతుండగా శాసనసభకు చెప్పకుండానే ప్రభుత్వం ఈ తీర్పును అమలు పరచకుండా ఉండాలనే భావం స్పష్ట పడేటట్లు అమెండుమెంటు తీసుకువచ్చి అ శాస్త్రీయమైనదన్న దానిని శాస్త్రీయం చేయబోతున్నాము, అందువల్ల జడ్జిమెంటువల్ల వచ్చే ప్రమాదంలేదని పత్రికా విలేఖరుల ద్వారా ప్రకటించారు, శాసన సభలో చెప్పకుండా సభానాయకులు, ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీలకు భిన్నంగా ఈ సంఘటన జరిగింది. సహజంగా ప్రతిపక్షాలలోనే కాకుండా ప్రజలలోకూడా ఈ సమస్య ఏమిటి, ప్రభుత్వ ధోరణి ఏమిటి అనే ఆందోళన ఉంది, ఇదిచాలా ప్రధానమైన సమస్య. ఒక అన్యాయం ప్రభుత్వం చేసినది అని ఒక పౌరుడు హైకోర్టుకు వెళ్లి దావా వేసుకొన్నపుడు, హైకోర్టుఅన్యాయమని తీర్పుచెబితే ఆ అన్యాయాన్ని సవరించడానికి బదులు అన్యాయాన్ని న్యాయంగామార్చితే హైకోర్టు ఉండడం, పౌరుడు న్యాయా నికై హైకోర్టుకు వెళ్లడమనే పద్ధతికి మర్యాదకు భిన్నం కలుగుతుంది కాబట్టి ఈ మోషన్ చర్చించడానికి అవకాశం ఇప్పించాలనినా మనని.

Ruling by the Chair —

On the privilege motion—re : the refusal by the R.D.O. to admit some Members to the place of election to the Nagaram Panchayat Samithi.

Mr. Speaker : Sri A. Ranga Reddy has given notice of motion under Rule 173 of the Assembly Rules seeking to charge Sri Suryarao, R.D.O., Nalgonda, for breach of privilege, on the ground that in response to a notice issued to all the members of Nagaram Panchayat Samithi that election or co-option of Members to the said Samithi would take place at 10-30 A.M. in the Samithi Office Building, he and twenty other members turned up near the Samithi Office Building at the notified time but to his surprise not only did not find any signs of the election taking place at the specified place but learning that it was being held in a private house in the village belonging to one Sri Ramalinga Reddy, rushed to that place where with great difficulty could get interview with the R.D.O. who besides refusing to allow him and other members who were with him all about twenty, inside the meeting place on the ground they were late, ill-treated him by using highly objectionable and improper language, bringing in the names of high dignatories and that as this conduct of the R.D.O. constitutes breach of privilege, it may be referred to the Committee of Privileges for enquiry and report to this House. While the member did not choose to disclose all that took place, perhaps for good reasons, stated in detail in the House on the 8th, of all that transpired on the day in question. Assuming for a moment what all the member has stated on the floor of the House is true and correct, the question which arises for consideration is whether a prima facie case is made out for reference to the Committee of privileges. I might here observe that it is a matter of common experience and every day occurence that the members of the Legislature whose duty consists not only in focussing the attention of the Government in the House on all matters of public importance but that of all responsible officers at all levels, are often subjected to

indignities and humiliations in their dealings with the officers and the present instance is one such. However, it may not be a sound proposition or principle to lay down that every such case of indignity or humiliation constitutes an infringement of the rights and privileges of a member of the legislature. Each case has to be considered on its own merits for deciding whether it involves breach of privilege or not. In the present case on hand believing all the allegations made by the Member agaist the R.D.O. who was the election officer to be true, it is, in my opinion, a fit case for the election tribunal for considering the validity of the election and an eminently fit one for the Government authorities to take such disciplinary action as they deem necessary but not one constituting breach of privilege. For the above reasons I consider that no prima facie case has been made out for referring to the Committee of Privileges.

Calling Attention to Matters of urgent Public Importance

re : the sanction for the usage of pipes in localisation schemes.

శ్రీ వి, శ్యామసుందర రావు (ఆచంట):—అధ్యక్షా, డెల్టా ప్రాంతంలో లోక లైజేషన్ తీసుకురాబడింది, ఈ మార్పులలో కొన్ని లోపాలు జరిగినట్లు ఇదివరకే మంత్రిగారు పిలిచిన శాసనసభ్యులు తదితర పెద్దలసమావేశంలో వారిదృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. అపుడు జరిగిన లోపాలను సరిచేయడం విషయమై అపుడు చెప్పారు. తరువాత ఆలోపాలవల్ల తక్షణం ఎక్కడెక్కడ నష్టం ఎదు రైనదో వాటిని తాత్కాలికంగా నివారణ చేస్తూ అపుడు క్రిందకు సూచనలు చేయడం జరిగింది. అయితే యా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో జిన్నూరుగ్రామం ఉంది. ఆ గ్రామంలో 7వ నంబరు పైపు ఒకటి ఉంది, ఈ జిన్నూరుచుట్టు ప్రక్కల గ్రామాలలో హెచ్చుగా విమ్మతోటలు, కొబ్బరి తోటలు ఉన్నాయి. నేను చెప్పిన 7వ నెంబరు పైపు వల్ల గత 50 సంవత్సరాలుగా కొబ్బరితోటలు నిమ్మతోటలు సాగు అవుతున్నాయి. ఈ 50 సంవత్సరాలలోను ఎప్పుడూ కూడా వాటికి నీటి కొరత అనేది ఏర్పడలేదు. పైపుమూయడం జరుగలేదు. ఇటీవల తీసుకువచ్చిన

లోకలైజేషన్‌వల్ల ఆ పైపును రెండవ పంట తరుణంలో మూసివేయడం జరుగు తోంది, దానివల్ల 50 సంవత్సరాల నుంచి నిరాఘాటంగా నీరుపారుతున్న నిమ్మ, కొబ్బరి తోటలకు నిరుతీసుకోవడానికి అవకాశం లేకపోయింది, గత సంవత్సరం పెనాల్టీలు వేయడం కూడా జరిగింది. జిన్నూరు గ్రామంలో 7వ నంబరు పైపు మీద ఉన్న భూమి ఆయకట్టుకు పాలకొల్లులో కట్టిన పంచదారు మిల్లుకు రెండు మూడు మైళ్ల కంటె హెచ్చుదూరం లేదు. పాలకొల్లులో నిర్మించిన పంచదార ఫ్యాక్టరీకి చుట్టుపక్కల గ్రామాలనుంచి చెరుకు సరఫరా చేయవలసి ఉంటుంది. ఆ విధంగా చూచినప్పటికి చెరుకు ఫాక్టరీకి దగ్గరగా ఉన్న భూములు గత 50 సంవత్సరాలుగా నీరుపొందుతున్న నిమ్మ, కొబ్బరితోటలకు నష్టం జరుగుతున్నందున ఈ పొరపాటును సరిచేయాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి గతంలో తీసుకు వచ్చాము. లోక లైజేషన్ ఫైనలైజ్ చేయాలన్నారు. ఎప్పుడు ఫైనలైజ్ చేస్తారు? ఫైనలైజ్ చేసేముందు పీటన్నింటి విషయం ఆలోచించాలని లోకలైజేషన్ ఫైనలైజ్ చేసే వరకు గత అనేక సంవత్సరాలుగా నీటిసదుపాయం పొందుతున్న ఇటువంటి పైపు లను మూయకుండా గతంలో ఎలా జరుగుతున్నదో అదేవిధంగా నీరు సరఫరా చేసేందుకు ప్రభుత్వ తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

The Minister for Public Works (*Sri A.C. Subba Reddy*): During my camp in West Godavari District on 3-2-1964, certain ryots represented that their B and C Schedule crops which are not covered by the new localisation G. O. were being penalised and requested that orders should be issued for the supply of water to such B and C Schedule Crops without levy of penalty.

After examining the above request, orders were issued in April 1964 to the Chief Engineer, Major Irrigation, that all the lands included in B and C schedules under the old localisasion G. O. as well as the new localisation G. O. can take water and tnese orders have also been communicated to the Superintending Engineer, Dowlaishwaram Circle and the Chief Engineer, Major Irrigation for necessary action. The lands under Pipe No. 7 of Narasapur Main Channel, Jinnur village, were originally in B Schedule. They were excluded

in the new Localisation G.O. as per the principal approved by the Government. In view of the latest orders issued, the gardens in question will continue to get water.

re : the lathi charges by Police at Parkal.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—వాసుదేవరెడ్డిగారు ఇప్పుడు సభలో లేరు కనుక వారిచ్చిన నోటిసుకి జవాబు చదువ వక్కరలేదు.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మెంబరు లేక పోయినా స్టేటుమెంటును మంత్రిగారు చదవడం మామూలు.

Mr. Deputy Speaker :—Some time back when a member was not here we had not allowed such a motion.

(శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—ఆన్సరును చదవనీయండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—మెంబరు present అయి ఉండాలి.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మెంబరు లేకపోయినా ఆన్సరు చదవాలి.

(శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు :—గతపారి స్పీకరుగారు రూలింగు యిచ్చారు. మెంబరు లేకపోయినా ఆన్సరు చదవాలని స్పీకరుగారు చెప్పారు. ఆ ప్రకారంగా చదవడం జరిగింది.

Mr. Deputy Speaker : Two days before when some member was not present in the House, we did not allow the call-attention notice.

Sri A. Venkateswara Rao: No body has brought to the notice of the Speaker any povision with regard to that...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—Statutory గా ఎక్కడాలేదు. If he wants he can give again వారు Call attention notice యివ్వవచ్చును Convention మీదూకూడా ఉంది. There is no statutory provision here. If he wants he will give it again.

re: the non release of tobacco stocks in certain districts.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ పొగాకు సమస్య చాలా తీవ్రం అవుతున్నది. 1952 సంవత్సరంలో slump వచ్చింది. 1956లో వచ్చింది 1960లో వచ్చింది. మళ్లీ 1964 సంవత్సరంలో ప్రారంభ మైనది. ఈ సంవత్సరం ఎక్కువపంట పండింది అంటున్నారు. నిన్న పెద్ద conference గుంటూరులో జరిగిందని తెలుస్తోంది. దానిలో మనూభాయిపాగారు ఏదో ఆశయిస్తారు అనుకుంటే immediateగా యివ్వగలిగింది ఏమీ కనబడలేదు. మేము ఆలోచిస్తాం అనడంతో నిరాశవచ్చింది. అయితే long rangeలో ఏదోచేస్తున్నాం అన్నారు కాదని అనుకోవడం లేదు. ఇప్పుడు గుంటూరు జిల్లాలో ఇతర ప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా గుంటూరు జిల్లాలో పొగాకు నిలువ ఉండిపోయింది. State Trading Corporation ద్వారా కొనులుగోకి వచ్చిన తరువాత వారు రెండుమాటలు చెప్పారు. ఒకటి సరాసరి రైతులదగ్గరే తీసుకుంటాంగాని మధ్యదళారుల దగ్గరతీసుకోము అని చెప్పారు అది ఒక విధముగా advantage అయినప్పటికి సరాసరి ఉన్న రైతు వీరి దగ్గరకి రావడానికి agency లేకపోవడం వల్ల stocks మిగిలిపోయి దానికి ఒప్పుకొనడానికి వీలులేకుండా పోతున్నది. రెండవది, ఎవరూకొనేవారు లేకపోతే అక్కడక్కడ ఉన్నవారికి అమ్మారు అక్కడవారికి release కాలేదు కనుక డబ్బు రావడంలేదు. slump ఎట్లాఉన్నదంటే నిన్ననే మిత్రులు వచ్చేరు. Money market గుంటూరు జిల్లాలో సాధారణంగా seedlings కొనుక్కొనడానికి నెలకు 6 రూపాయల interestతో సహా తెచ్చుకుంటాం అన్నా పెద్దధనవంతులకుకూడా చేతిలో డబ్బులేని స్థితివచ్చింది. దానికి ప్రధాన కారణం ఈ పరిస్థితులు ఉండడం వల్ల వ్యవసాయానికి కావలసిన డబ్బులేదు పొగాకు నిల్వ ఉన్నందువల్ల బాండెడ్ హవుసెస్ పెట్టాలని అన్నప్పుడు వారు పెట్టలేని స్థితిలో ఉన్నారు. వాకు తెలుసును. I.L.T.D. దగ్గరకిపోయి డబ్బు తరువాత యివ్వండి పొగా రైనా తీసుకోండి, ఇంటికి పోవడానికి waste అవుతుంది. బాండెడ్ హవుసెస్ పెట్టుకోవా అంటే చాలా Conditions ఉన్నాయి. అవన్నీ మేము పెట్టుకోలేము. ఇవ్వాళ immediateగా అయిదారు కోట్లపై చిల్లర రైతుచేతులో ఉంది పొగాకుపంట, అది అమ్ముకపోతే గుంటూరు జిల్లా economy అధ్వాన్నం అవుతుంది. ముఖ్యంగా మధ్యదళార్లు కొన్నారు. వారికి అటు రిలీజుకాలేదు. ఇటు రిలీజుకాలేదు. పెద్దకంపెనీలు కొనలేదు. నిన్న మనూభాయిపాగారు చెప్పారు యిచ్చారు. తొందర పడకుండా ఉంటే ఇతర దేశాలు యిప్పుడిప్పుడే మార్కెట్టులోకి వస్తున్నాయి, మనం తొందరపడితే ధర తక్కువ వస్తుందని ఆశతో ఉంటారు అది సరియైన పద్ధతికాదు. కాస్తటపిక పట్టమన్నారు. అది చాలా Scientific గా కొంత

క్టయిన పద్ధతి. నేను కాదనను, ఉన్నస్థితి ఏమిటంటే వాడికి అది అమ్మకపోతే వ్యవసాయానికి గాని దేనికిగాని డబ్బు కదిలించడానికి వీలులేదు. అందుచేత గవర్న్‌మెంటు హామీయిచ్చి అది తీసుకొనడానికి వీలుంటే కొంత relief వస్తుంది. అది కాకపోతే నష్టపడతాడు. రిలీజు అయి stocks అమ్ముడుపోయే విధం ప్రభుత్వం వెంజనే S.T.C. గాని మరొక విధంగాగాని ఇప్పుడు రష్యా రంగంలోకి వచ్చింది. ఈజిప్టు రంగంలోకి వచ్చింది. రుమేనియా వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం ఎక్కువగా production వచ్చింది. అది ఎందుకు వచ్చింది? పనికిరాని భూముల్లో విపరీతంగా గత సంవత్సరం మార్కెట్టులో వచ్చిందికదా అని వేసినారు. అందువల్ల ఈ సంవత్సరం 210 మిలియాను పవునుల పొగాకు ఉత్పత్తి అయినది. 185 మిలియను పౌనులు ఎగుమతి అయినది. 25 మిలియను పౌనుడు ఇంకా నిలువ ఉండిపోయింది. ఇందులో growers దగ్గర ఉండేది ఒక మిలియను పౌనులు మాత్రమేనని ఎస్టిమేటు తయారైనది. బ్రోడర్సు దగ్గర 24 మిలియను పౌన్లు పొగాకు విదువ ఉండిన మాటవాస్తవం, దానికిగాను వాలిలాలగోపాల కృష్ణయ్య గారు చెప్పినట్లు యితర దేశాలకు జపాను, యుగోస్లావియా వగైరా దేశాలకు ఈ సంవత్సరం ఎగుమతి చేయడానికి యిప్పుడిప్పుడే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు కేంద్ర ప్రభుత్వం. అది సఫలీకృతం కాగానే కొంతవరకు మెరుగు పడుతుందని ఆశిస్తున్నాను. దీనికి గాను కేంద్రప్రభుత్వం వారు మన ప్రభుత్వం చేసిన ప్రతిపాదనలను అనుసరించి ఒక long term solution దీనికిగాను ఏర్పాటు చేయడానికి ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసినారు ఆకమిటీలో మన అగ్రికల్చరు శ్రీకృటరీగారు కూడా సభ్యులు. ఒక పర్యాయం ఢిల్లీలో సమావేశం అయినారు. మరల ఒక పర్యాయం సమావేశమై దాని గురించి కూడా చర్చలు తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం బోలండు వచ్చింది. ముఖ్యంగా ఈస్టు జర్మనీ కొంటాం అంటే యితర యిబ్బందులు వచ్చి గవర్న్‌మెంటు పర్మిషను లేదని తెలుస్తోంది. Difficultiesను explain చేయడం వాపసికాదు గుంటూరులో పంట రిలీజు కాకుండా విదువ ఉండి పోయింది ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి ఉందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ విషయం మనం ఈ సభ ఎదుట గత సమావేశంలోకూడా అనేక మార్లు చర్చలు జరుపుకొన్నాం. దాని ఫలితంగా ప్రభుత్వం పొజిషన్‌లో కొంచెం మెరుగు వరచడానికి కొన్ని చర్యలు తీసుకున్న విషయం తమకందరకు తెలుసును. దీనికిగాను ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు చేస్తున్నది. యిప్పుడు. Warehousing and credit facilities to the tobacco growers అనేటటువంటి ఒక విషయం ఈ సభలో ఒక రిజల్యూ

మను పాసుచేసుకున్నాం, కవున్సిలులో పాసుచేసు కున్నాం. అది కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గరఉంది. అంగీకరించగానే Warehouse లో పెట్టుకొని డబ్బు యివ్వడానికి వీలవుతుంది. Essential Commodities Act క్రింద తెస్తే mini mum price to the grower assure చేయవచ్చును అనే ఆశతో ఆ ప్రకారం ప్రభుత్వం ముందుకు పోతుంది. కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతి రాగానే వీటిపై చర్యలు తీసుకుంటాం అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది శాశ్వాలికమైన సమస్య. ఏదయినా సరే, ఈ సంవత్సరం వచ్చినటువంటి పరిస్థితి ఏమిటంటే మనకు ఈ ఫ్లూక్యూర్డు టుబాకోలో రెండు విధములైన గ్రేడ్లు హైగ్రేడ్లులోగ్రేడు వస్తాయి. ఉన్నట్టుండి pattern of purchase మారి పోయింది. హైగ్రేడ్సు వద్దు, లోగ్రేడ్సు కావాలని యితర కంట్రీస్ డిమాండు చేస్తున్నాయి. దానికి కారణం నేను చెప్పడానికి వీలులేదు. వారు హైగ్రేడ్సు ఆవసరంలేదు యిక మీదట లోగ్రేడ్సు మాత్రమే కొంటామని చెప్పినారు. ఈ విషయం కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రి దృష్టికి తెచ్చి ఫ్లూక్యూర్డు టుబాకో దేశంలో లేకుండా పోతుంది. అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఎక్సయిజుడ్యూటీ యితర దేశాలనుంచి వచ్చే మారక ద్రవ్యం నష్టం కలుగుతుందనే విషయం కూడా దృష్టికి తెచ్చినాము. ఎప్పుడైతే రైతుపంట పెడశాడో అప్పుడు లోగ్రేడు పండించే సాధనాలులేవు. హైగ్రేడు పండించే సాధనాలులేవు ఇది rainfall, weather conditions మీద ఆధార పడి ఉంటుంది. అందువల్ల షగ్రేడు కావలిస్తే ఆగ్రేడు పండించే సాధనాలు రైతు దగ్గరలేవు, అందువల్ల అనేక అనర్థాలకు దారి తీస్తుంది. Slump వస్తుంది. మార్కెట్టు క్లిష్టపరిస్థితులు ఏర్పడే ప్రమాదం ఉందని కేంద్రప్రభుత్వంవారి దృష్టికి తెచ్చాను మనూభాయిషా గారు గుంటూరు జిల్లాకు వచ్చినారు వారు స్వయముగా పరిస్థితులను చూచినారు, మేము వారితో ఢిల్లీలో చెప్పినప్పుడు ఎందుకులోగ్రేడు పండించ కూడదని వాదించినారు, దానికి సమాధానం చెప్పినాము. హైగ్రేడు పండించడం గాని లోగ్రేడు పండించడంగాని రైతుచేతిలో లేదు. వాతావరణంపైన వర్షపాతంపైన అధార పడి ఉంటుంది. కాబట్టి వచ్చినదానిని మార్కెటుచేసి యితరదేశాలకు చూపించాలి గాని లోగ్రేడ్సు పండించండి అని చెబితే అది న్యాయమైన విషయం కాదని వారి దృష్టికి తెచ్చినాము. అప్పుడు వారు దానికి అంత అంగీకరించక పోయినా గుంటూరుకు వచ్చినపుడు స్వయముగా ఈ పరిస్థితి చూసేవుంటారని ఆశిస్తున్నాను ఏమైనా మన సెక్రటరీగారు ఆ సమావేశానికి పోతున్నారు Long rangeలో ఏ విధముగా పరిష్కారము చేయడము అనే విషయము గురించి చర్చించి, శీఘ్రముగా దీనిపైన చర్యలు తీసుకొనే దానికి ప్రయత్నము చేస్తాము అని మనని

చేస్తున్నాను. రైతులు కూడ demandని బట్టి production అనే కార్య క్రమానికి దిగితే బాగుంటుంది. ఇదివరకు రైతులందరికి మనవి చేశాను ఇప్పుడుకూడ పంటలు పడితే ఆపంటలో demand వచ్చినపుడు grow చేయడము న్యాయము కాదు. నిగ్రహము పెట్టుకొని ఒక ప్రోగ్రామ్ ప్రకారము ముందుకు పోతే బాగుంటుంది. ఈ విషయము రైతులు గమనిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇది విదేశాలతో సంబంధించిన విషయము కాబట్టి దీనిని గురించి పదో ఒక చర్య తీసుకొంటాము అని, పరిష్కారము అవుతుంది అనేవిషయము కాదు కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వము, విదేశాలతో చర్చలు జరుగుతున్నవి. కాబట్టి మంత్రిగారు స్వయముగా చూశారు కాబట్టి దాని వల్ల ఏందరగా పదయినా ఒక ఫలితము రాగలదని ఆశిస్తున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE :

G.O. Ms. No. 556 P.R. dated 23-5-1964 under A.P .Gram Panchayat Act, 1964.

1. The Minister for Panchayathi Raj (Dr.M.N. Lakshminarasiah):- I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 237 of the Andhra Pradesh Gram Panchayat Act, 1964 a copy of the orders issued in G.O. Ms. No. 556 P.R, dated 23-5-1964 published in the Andhra Pradesh Gazette Part VII Extraordinary dated 23-5-1964.

Rules made under A.P. Gram Panchayat Act, 1964

2. Dr. M.N. Lakshminarasiah:-I beg to lay on the Table under sub-section (5) of section 217 of the Andhra Pradesh Gram Panchayat Act, 1964 a copy of the Rules made in exercise of the powers conferred by sections 8, 12, 14 (1), (2), 15, 217 (2) (i) and (xxiii) of the said Act which have been published in the Andhra Pradesh Gazette through the following Government Order :

Sl. No.	Number of Government Order and date.	Details of the Gazette in which the rules have been published.
1.	G.O.Ms. No. 150 P.R., dated 25-2-'64.	Rules supplement to part VII Extraordinary of the Andhra Pradesh Gazette dated 25-2-'64.
2.	G.O.Ms. No. 256, P.R., dated 18-3-'64.	Rules supplement to part VII Extraordinary of the Andhra Pradesh Gazette, dated 18-3-'64.

G.Os. under the Madras Motor Vehieles Rules, 1940 and the Hyderabad Motor Vehicles Rules 1956,

3. The Minister for Labaur and Transport (Sri B. V Gurumurthy):- I beg to lay on the Table a copy in each of the following G.Os. containing amendments to the Madras Motor Vehicles Rules, 1940 and the Hyderabad Motor Vehicles Rules, 1956 as required under sub-section (3) of section 133 of the Motor Vehicles Act 1939 (Central Act 4 1939) :

1. G.O.Ms.No. 241 (Home Tr. I) dated 14-2-'64.
2. G.O.Ms·No. 345 (Home Tr. I) dated 2-3-'64.
3. G.O.Ms.No. 369 (Home Tr. I) dated 5-3-'64.
4. G.O.Ms.No. 763 (Home Tr. I) dated 5-5-'64.

Mr. Deputy Speaker : Papers laid on the Table.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, Table పైన పెడుతున్నారు. వాటిపైన discussionకి అవకాశముంది. మేము notice ఇచ్చినా discussion రావడంలేదు. వారు table పైన పెట్టినందువల్ల ఉపయోగము ఏమిటి? Statutory గా పెడుతున్నారు. We are thankful to them. త్వరగా తెచ్చారు కనుక మరీ thanks. దాని తరువాత we have to discuss, modify or amend, we have got a right, that is why they are placed.

మేము notice ఇచ్చినప్పటికి discussion కి రావడములేదు. 2 సెషన్సు నుండి pending లో వున్నది. ఆట్లాచేస్తే ఏమి ప్రయోజనము. 14 రోజులలోగా మేము notice ఇవ్వాలి, ఒక వారం రోజుల లోగా discussion పూర్తి అవాలి, అప్పుడు దాని ఉపయోగము ఉంటుంది. సంవత్సరం తరువాత discussion చేస్తే ఏమి ఉపయోగము వుంటుంది. అందువల్ల you must have to protect our right.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— నవంబరులో రావచ్చును మరల. Notice ఇచ్చిన తరువాత next meeting లో రావచ్చును.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— వస్తుంది. ఎప్పుడైన రావచ్చు. ఈ సంవత్సరంగాని, మరొక సెషన్‌లోగాని, మరొక అసెంబ్లీలో గాని రావచ్చు. అదికాదు question వెంటనే discuss చేయాలని నా మనవి. Next session లో వస్తుందనుకొంటే గవర్నరుగారు dissolve చేస్తే తరువాత మన 5 సంవత్సరాల పిరియడ్ అయిపోతే, ఇంకా కొందరు వచ్చినప్పటికి అది Statutory గా అట్లాగే వుంటుంది. ఆ పద్ధతి అయితే చాల కష్టము. కాము ఆలోచించి వున్న అవకాశాన్ని ఉపయోగపరచాలి. వారు మాకు opportunity ఇస్తున్నప్పటికి ఇతర procedure వల్ల రాకపోతే చాల నష్టము అవుతుంది. అది ఆలోచించమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— తమరే suggest చేయండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Discussion కి అవకాశము ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— Discussion కి అవకాశము ఇస్తే ప్రతితూరి discussion లో ఇది అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మేము notice ఇస్తాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— Notice పంపిస్తే అప్పటికప్పుడు time ఇవ్వాలి.

శ్రీవావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— వారు table పైన పెట్టారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మీరు notice ఇవ్వండి. దానిని examine చేసిచూస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : పాతవి వున్నవి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ఇప్పుడు పట్లా 2 days మీటింగు ఎఱండావుంది.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: Every time we have got the.....

Mr. Deputy Speaker : Please send notice, we will examime.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : We have already given, Sir.

Mr. Deputy Speaker : For this?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : For the old thing. Nothing happened. What is the use of giving notice for this thing.

Mr. Deputy Speaker : I will enquire.

Sri B. V. Gurumurthy : So far as I am concerned, there is only one on which I promised to give information. ...

Mr. Deputy Speaker: I do not know which it is. Again there will be discussion. We shall see what those orders are and how much time will have to be given.

Sri B.V. Gurumurthy : So far as I remember, here is only one.....

Mr. Deputy Speaker : I do not think it will come here. Let us take up the next item.

Non-official Bills

The Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendmnet) Bill, 1964.

Sri Ramachandra Rao Deshpande : Sir, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1964.

Mr. Deputy Speaker : Motion moved.

Sri Ramachandra Rao Deshdande : In this connection Sir, I may be permitted to say the necessity of bringing forth this Bill. In the 1956 Suits Valuation and Court Fees Act as it is and as it stands, there are about 14 sections which I will presently enumerate:-

Section 21 relating to the suits for immovable properties.

Section 24 relating to suits for declaration.

Section 25 relating to adoption suits.

Section 26 relating to suit for injunctions.

Section 27 - suits relating to trust property.

Section 28 – suits for possesion under the Specific Relief Act.

Section 29 – suits for possesion not otherwise provided for

Seceion 34 – partition suits.

Sectisn 35 – suits for joint possesion.

Section 36 – Administration suits.

Sectioe 37 – Suits for cancellation of Decrees, etc.

Section 38 - Suits to set aside attachment etc.

Section 39 – Suits for specific performance.

and Section 42 – Suits under the Madras Survey and Boundaries Act of 1923.

In all these sections it will be seen that a particular word has been used' viz., that the court fees will be paid upon the market value or the fraction of the market value that will be decided. In this very particulr. expression 'market value' usually it so happens that this market value is always fluctuating. Immediately a suit is instituted in a court of law, the concerned judge or judges usually follow as a matter of routine procedure to appoint a Commissioner to fix the market value and naturally there are a number of complications arising.— a plaintiff instituting a suit, the defendent coming in and cross-examining regarding the fixation of market value so

on and so forth, -- with the result that the whole period goes on increasing and the period of litigation goes on increasing and finally the plaintiff himself is not in a position to understand what exactly will be the market value and what exactly the court fees he will have to pay upon with the result that the cost of litigation goes to the extent of prohibitive cost and even most genuine cases also stop coming to the court of law which in other words also means that there is a proportionate loss in the income of the Government revenues. And so to rather rectify all these defects and make the litigation a little bit easy and also make justice also available with the least possible delay proper steps should be taken. Simultaneously I may also say that no sooner cases are delayed it is said that they are usually delayed due to the delay on the part of the pleaders. I must say here that the procedure which is inherent in the Act itself leads to delay and unncessary prolongation of the litigation period. Sir, if we have to review all the States' Court fees and Suits Valuation Acts throughout India, I may just quote that this is not the position. Even in Andhra, before the reorganization of States it was not the position. I may just give a comparative position of the whole thing as to what is the position and what we are going to have now. I may just quote that section 4 of the Hyderabad Court Fees Act, 1956 said that the market value will be only in respect of land--20 times in general and 15 times land revenue in cases of Makthas, Inams etc. payable on the land revenue. According to the Andhra Court Fees Act, 1956, there was another notification which was issued in G.O. No. 367 dated 12th April 1954 which accordingly says that according to section 2 of the notification 20 times survey settlement which means that the market value will be decided according to the multiples of the survey settlement and naturally the court fees will have to be paid upon the particular market value. Then, coming to the Madras Court Fees and Suits Valuation Act of 1955, Act No 14, there under section 7, it is said that it would be 30 times the survey settlement. In Assam it is 20

times. Under the Bombay Court Fees Act 1959 section 6, it is 20 times survey settlement. In Bihar, it is 20 times, in Orissa it is 20 times and under the Madhya Pradesh Suits Valuation Rules of 1942, under rule 2, it is 20 times the land revenue payable, under the Mysore Court Fees and Suits Valuation Act, 1955, section 7, it is 20 times land revenue payable. Coming to Rajastan Court Fees Law, the Central Act as has been applied to Rajastan section 7, it says 5 times the average income for the last three years. Under the Uttar Pradesh Suits Valuation Rules 1942, Rule 3, it is 35 times the annual rent payable. Coming to the Kerala Court Fees and Travancore Cochin Court Fees Act, section 3 sub-clause 5, it says 10 times the gross annual profit minus assessment paid to the Government.

So, after having a review of all these Court Fees Act. throughout India, we only come to a particular conclusion that throughout India under the Court Fees and Suits Valuation Acts the principle is that the market value should be fixed on the multiples of the land revenue payable on a particular land and which will be almost a fixed one so that the litigant or the plaintiff may know as to what exactly is the position, so that he may also understand the exact amount of court fees he has to pay. Therefore the whole cost of litigation will be reduced and the Government income will be always a stable one and also the period of litigation will be reduced. So for that this particular Bill is introduced and leave for introduction is sought for. In this connection I will only request that very unfortunately enough we have been seeing that all the non-official Bills that are introduced, on them, even the minimum possible fundamental legislative courtesy is not being shown to the non-official bills, viz., that atleast leave may be granted because if we go to the Parliament we see that even non-official Bills they are allowed to be introduced. Then of course, depending upon the merits and demerits of that particular Bill the matter is discussed and then either on the basis of the majority or whatever it is, it may be thrown

away we don't mind; but at least that much legislative courtesy may be shown--the non-official Bills atleast should be permitted to be introduced in this House, Sir.

With this request I would request that leave may be granted.

Sri A. Venkateswara Rao :— Sir, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1964.

Mr. Deputy Speaker : —Motion moved.

Sri A. Venkateswara Rao: The second Bill I have also moved and the subject-matter is one and the same, of course with a slight amendment. i,e. I have said: "20 times of the land revenue may be taken into consideration for the payment of court fee as there are multiples of land revenue". So the same arguments I am putting forth. The Court Fees Act was prevailing in the erstwhile Hyderabad State and similarly it was prevailing in Andhra State and almost in other States. Government also is considering it seems to introduce such a system here also in Andhra Pradesh. So, if the Government gives an assurance that similar legislation will be brought within a prescribed time or within a shortest period it will be better because in the districts the litigants are facing so many difficulties while fixing court-fees. So, Mr. Speaker, Sir, I request the hon. Minister whether he would assent to our request that as early as possible Government will bring a legislation on the model suggested by us so that future difficulties may be overcome and the litigants also may not pay at times higher court-fees and at times a lower court fees and even the State income also will be some times fluctuating some times lower than what exactly it should be or some times higher In these circumstances, Government will, I think, consider it and will take a decision soon. రెండు బిల్లు చర్చకు [illegible] both Bills may be taken together.

Mr. Deputy Speaker : It is all right.

Sri Ramachandra Rao Deshpande : I would like to just read one line in suport of what hon. Sri Venkateswara Rao has said in regard to the attitude of the Government on these Bills. There is a communication from his Excellency the Governor in the same connection saying that the matter is already under consideration of the State Law Commission. Therefore, we will also welcome if the same Bill is taken up by the Government. We do not mind if they want to have the credit but any way the whole object is that this may be remedied and a Bill may be brought and also the time may be prescribed so that they may take shortest time possible.

The Minister for law (*Sri P.V. Narasimha Rao*): Mr. Speaker, Sir. Hon. Sri Ramachandra Rao himself has pointed out that the same matter is under consideration of the Government. That is true, Sir. At the same time it is rather difficult for me to say what conclusion will be arrived at by the Government after considering this matter. If we had been at a stage at which we could take decision, I would straight away have said what decisions are going to be taken. But the present stage is that the matter is being considered by the Government. The Law Commission has been consulted. We are awaiting their views. Some views have come. Some views are still to come.

Sri A. Venkateswara Rao : They have recommended, it seems on this point.

Sri P.V. Nararsimha Rao: – Yes, yes. Some views have come. Some further views are awaited. It will give you the exact position. The views of the High Court also have come partly. The views of the RevenueBoard are awaited. The views of the Finance will necessarily have to be ascertained. So, at the end of all these confabulations, what is going to be the out come is any body's guess. Particularly I must say that I am not in a position to say whether the Bill which is going to be introduced by the Government hereafter will be exactly on the lines suggested by the hon. Minister or whether it wil

be different, whether it will have altogether a different basis or I cannot even say whether there will be a new Bill at all. But I can assure the House to the extent of saying that there is some fresh thinking being made on the subject. Now beyond this it is not possible for me to go. So, if the hon. Members are satisfied for the present they may not press for the leave. But if they press, then I will have to go on merits and say some thing, Sir.

Sri A. Venkateswara Rao: Mr. Speaker, Sir. What the hon. Minister said is that some fresh thinking is under consideration of the Government. What the recommendations of the Law Commission are he has not stated any thing, what the Government is going to take decision, he has not stated any thing, what the hon. Minister himself is thinking on the subject, he has not stated any thing, whether he is for this subject or not, even this also he has not disclosed. So till such time that the Government takes decision on this subject, let the leave be granted. It may be introduced. It will go for publication and it will come for discussion. Meanwhile, if the Government takes a suitable decision on this matter on the lines suggested by us, then naturally we will withdraw and we won't press it.

Sri P. V. Narasimha Rao: Sir, that will not be correct. I have stated the position as it is to day. Now it is for the hon. members to decide whether they want to press for leave. I wouled like to say that instead of stating my own views--after all the views of the Cabinet and the views of the Government as a whole are more important. They are the views that will have to prevail in the end. So, as I stated, the Finance will have to be consulted, so many other departments will have to be consulted, the High Court has to be consulted. In a general sort of way I can say that some fresh thinking seems to be necessary, and I am also of the same view; but, saying that is not saying much. So that is the stage and if I have to come down to merits and tell the House why I

would oppose this Motion, if you permit me, and if they think that I must come to the merits, I will proceed, Sir. Or if they don't want to press.....

Mr. Deputy Speaker : Merits come only if it is for discussion. Now it is only for leave, is it not?

Sri. P. V. Narasimha Rao: Yes, Sir. They have stated some thing and I will have to state some thing in reply to what they have stated. That is all.

Mr. Deputy Speaker : All right.

Sri P. V. Narasimha Rao: Sir, neither hon. Sri Ramachandra Rao nor hon. Sri Venkateswar Rao have suggested in the Bills that the basis for valuation or the basis for computation of court fees has to be changed. In both cases it continues to be the market value.

Sri A. Venkateswara Rao : No, no.

Sri P. V. Narasimha Rao: Yes.

Sri A. Venkateswara Rao : That is not the case. Just I will read.....

Mr. Deputy Speaker : Why at every stage? Let him finish and then you can have your say.

Sri Ramachandra Rao Deshpande : On a point of submission, Sir, because, there is some thing which does not agree with what exactly the hon. Minister is saying. I may just quote here section 3 of the Amendment Bill sub-clause (a) (ii) where the land is ryotwari land, 30 times survey assessment of the land. Therefore, in view of this it cannot be exactly said that there is no basis at all to start. It is fixed in multiples of particular land revenue. That is possible, Sir.

Sri P. V. Narasimha Rao : It is not that. The Bill does not envisage any thing else except the market value. Now,

how the market value is to be arrived at is the question on which the hon. members have sought to give a different basis. There comes the difference. Market value has not been impuned. It has not been sought to be replaced by some thing else. Market value continues to be the basis but the way in which the market value has to be arrived at is there. So far the market value was supposed to be just market value pure and simple.

In each case the market value used to be arrived at after a preliminary enquiry and it was market value for all practical purposes. Now a legal fiction is being introduced here saying that for purposes of this Act it shall be considered that 20 times or 35 times the assessment shall be taken as market value. This, Sir, is something, for and against which much could be said. I am not disputing the fact that this was taken as the basis for arriving at the market value long ago. But then in those times the market value and 35 times the assessment was almost on par; there was not much difference between the two. I had occasion to point out the same thing in connection with some other bill in the Council. I made a calculation and showed that not much difference is going to come. But I would like to say that so long as the basis of market value continues, it is but proper and logical that it should be market value alone, and nothing else. I do agree market value is liable to fluctuation. Yes, but if it is liable to fluctuation why should not the court fee fluctuate accordingly. There is no justification for the court fees to remain stationary while the market value fluctuates from time to time, from place to place and from plot to plot. If I am bringing a suit in respect of property which is valued at little more than the other property naturally I will have to pay a little more. So if there is a fluctuation there is no reason why there should not be a fluctuation correspondingly in the court fee also.

Now, I shall come to the second point which is a little more reasonable from my point of view-regarding delays. They have said that if the present system is continued the very

assessment of the market value takes a long time and in order to cut down these delays, it is necessary that there must be a rough and ready method of arriving at some market value-some figure which may be taken as the market value for purposes of this Act. Now, this again, Sir, is a question of relative merit. It is quite possible that in a particular case, the preliminary enquiry may be completed in record time and there will be no delay. It is quite possible that in another case it may take a very long time, much longer than the main suit takes; it is quite possible. So this amount of delay also is likely to change, likely to vary from case to case, from time to time. Therefore at the moment it is not possible for me to say anything definite in favour of the Bill. I can only say that after some fresh thinking is made it is quite possible that we might hit upon some method which is satisfactory to all concerned, but I cannot say what it is going to be at the moment because the Law Commission, the High Court and as I said the Finance Department and everybody will have to be consulted and we will have to know how much the State exchequer is going to lose because it is changed; that is important. Mr. Ramachandra Rao has himself pointed out that the present method is resulting in loss to the Government. Well, I cannot take that statement on its face value. I will have to examine whether the present system is resulting in more loss to Government or the system which he is going to suggest is going to result in more loss to Government. That aspect also will have to be taken into account although I do agree that is not the only aspect on which we have to concentrate; but all these aspects will have to be taken into account. Only then shall we be in a position to say what method we will have to adopt in arriving at a figure for computation of the market value; So I would like to submit that this is too premature and I cannot say that the Bill should be introduced at this stage and if it is introduced I anticipate more difficulties than any advantages So I oppose the motion.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : The matter is only at the stage of leave. They can discuss about the merits at the time of introduction. Now they are discussing merits at the time of leave.

Mr. Deputy Speaker : Preliminary discussion was allowed and therefore they have discussed.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I am not questioning that. I am not going to put a bar on discussion. I am a man who wants more discussion. My point is—it is only a question of leave of the House and it does not mean that the Government have committed for it. There are so many Bills, even Parliament said that they are allowing all the Bills: When it comes to discussion then they will say- "On the merits of it we are not agreed". But everybody has got a right of leave and leave is given. Regarding the merits of the Bill, that is a separate thing. I request the Government to consider, not on the merits but on the formal granting of leave.

Sri P. Rajagopal Naidu : I rise on a point of information Sir. Especially when Government was introducing bills, the Hon'ble Mr. Speaker used to advise us not to oppose because he was only seeking the leave of the Assembly for the introduction of the Bill. Now, Sir, from the Opposition we are asking the permission of the House to grant leave.

Mr. Deputy Speaker : It is for them to consider how far they are convinced and how far your explanation or memorandum have convinced them.

Sri P V. Narasimha Rao : It is a very simple thing; they have asked from me an assurance. I have assured them to the extent to which I can assure them at the moment. So it is for the House to decide whether the leave is to be granted.

Mr Deputy Speaker: They are going to introduce a modified Bill; that is what they have said. Last time also in the

non-official bills we have been following the same thing. In respect of a Bill which has been brought by the non-official members, if Government feels the same way, they are going to introduce sooner or later and the Bill was withdrawn or leave was not granted. That was the position.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: When we were in Andhra State I myself introduced a Bill relating to the Andhra University; then the leave of the House was given and it was published. Meanwhile the Government brought a legislation; then naturally the non-official bill was taken back; that is the condition. That never stood in the way of the Government.

Mr. Deputy Speaker: We need not be standing at any place: that must have happened then. Government feels that they are going to introduce the same bill in a modified manner; then of course there will be scope for amendment.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: I would like to make out one more point. We are thanking the British Parliament as our Mother Parliament. In the Parliament even the contents of the bill are not given. If you say: "I will move a Bill" relating to a particular subject, that is the first reading; leave of the House is given. But here to be more informative we have given some other things and the Speaker was kind enough to circulate it also. 'Leave of the House' in parliamentary sense is-just only an idea is given; then it will be formulated; it will be given a shape and physical character and other things. In that stage, the Government says "No". Here the spirit of the Bill is agreed to; details are not accepted and that is a different matter; the spirit is there and it is accepted. That is why in British Parliament they get only the name "I introduce a Bill regarding the validation of a certain thing". I think the Government must be a bit liberal, not so static or so obstructive. I hope the Governmemt wil consider.

Sri P. Rajagopal Naidu : What I have said is that the Government can consider and support us in giving leave. After all what will happen if it is circulated? The Government has not committed. Therefore they can bring in their legislation if necessary and the circulation of our bill will strengt hen their hands and they will bring legislation very soon, because it becomes their duty to bring a legislation accepting the same principle and having different details. If they bring in a legislation then it will be possible for the Opposition to withdraw the bill also because they are bringing the bill. If they are not going to bring the bill soon, then we can press the bill. Why should they oppose the circulation of the bill? For every bill they are opposing. If we oppose, then you say "After all it is for circulation", eventhough we are not agreeing to the principal. Here when they are agreeing to the principle why should they oppose?

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఇల్లందు):— పార్లమెంటులో ఇలాంటివి వచ్చినప్పుడు leave of the House ఇవ్వడానికి అడ్డుకోన్న సందర్భాలు ఏవీ దృష్టిలోకి రాలేదు. కాని మన దగ్గర మాత్రం ఇది ఒక సాంప్రదాయంగా leave of the House కు కూడా అడ్డుకోవడం అనేది సర్వసాధారణం అయిపోతున్నది. కాకపోతే, అప్పుడు ఏమంటారంటే, మేము ఇల్లాంటిది ఒక బిల్లు తీసుకు రాబోతున్నాము, మీరు కాస్త వెనుకకు దిగిరాకూడదా అంటారు. అయితే మనకు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రాలు వచ్చినాయి. మన దేశ భాషకు సంబంధించిన మన ప్రభుత్వభాషకు సంబంధించిన బిల్లు వచ్చినప్పుడు కూడా అవే చెప్పివారు. అదిమట్టుకు ఇదివరకు కన్పడడం లేదు. అందుచేత్ల పార్లమెటు సాంప్రదాయం leave of the House ను grant చేసి, తరువాత బిల్లు discuss అవుతూ ఉన్నప్పుడు. దానిని reject చేయడమూ లేక oppose చేయడమూ లేదా అనేది అక్కడ సాంప్రదాయంగా పెట్టుకొన్నారు. ఆ సాంప్రదాయాన్నే ఇక్కడ ప్రభుత్వము చేపట్టేటట్లుగా మీరు కొద్దిగా శ్రద్ధ తీసుకోవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri Ramachandra Rao Deshpande :The Hon'ble "Minister has been pleased to say that the Government itself is going to bring a legislation. No doubt it is a welcome feature also, but he has not stated when exactly or the probable duration in which it is going to be introduced. So I would only

suggest and request this House that in case there is a legislation on behalf of the Government, naturally if it is earlier, it will come up and we don't mind withdrawing at this stage. But atleast when a non-official bill has been introduced, there should be some sort of charity and good sense on the part of the other side also to just allow leave to be given.

Sri P.V. Narasimha Rao :— I have nothing to add. I have already submitted that too many financial matters, matters of income to the Government and to the Exchequer-all these are involved. So we are ourselves examing the matter. What else can I say?

Sri K. Brahmananda Reddy : A part from this, it is a sort of a money bill. How can it be moved at all without the permission of the Governor?

Sri Vavilala Gopalakrishna : The Governor has given the consent; otherwise it would not have come to the agenda-Legislature has got the consent; that is why it has come.

Mr. Deputy Speaker: What the Minister has said is that he is not going to add anything to what he has already said. That means he is ont accepting the leave of the House to introduce this bill. We are now trying to convince him with further argument.

Sri Ramachandra Rao Deshpande : It is not that, Sir; I would only like to submit that what the Chief Minister has said viz, "Without the leave of the Governor it cannot be done", is not correct.

Mr Deputy Speaker : For that, he is referring to the office. Now, I put both the resolutions to vote though discussions were held at one time.

Sri Ramachandra Rao Deshpande : On the other side, probably the Hon'ble Minister is pleased enough to just accept to give leave Sir. Let him have his own time.

Sri P. V. Narasimha Rao: I do not know why every minute they think I am going to change my mind, Sir.

Mr. Deputy Speaker : The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1964."

The motion was declared negatived.

A poll was demanded and House divided thus :

(Ayes .. 37; Noes... 80; Neutrals... Nil)

The motion was negatived,

Mr. Deputy Speaker : Another motion of Sri A. Venkateswararao I put to vote. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1964."

The motion was declared negatived.

A poll was demanded and the House divided thus :

(Ayes... 37: Noes... 81; Neutrals... Nil.)

The motion was negatived.

The Anahra Ayurvedic and Homeopathic Medical Practitioners (Amendment) Bill, 1964.

Sri P. Syama Sundara Rao: Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Ayurvedic and Homeopathic Medical Practitioners (Amendment) Bill, 1964".

Mr. Deputy Speaker : Motion moved.

శ్రీ ఎ. శ్యామసుందరరావు:- అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆయుర్వేద, హోమియోపతి వైద్యుల చిత్తు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతిని ఇవ్వవలెనని దీనిని ప్రవేశపెడుతున్నాను.

మనకు, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గుడివాడలో మాత్రమే హోమియోపతి కాలేజి పెట్టబడింది. College మన రాష్ట్రంలో పెట్టక పూర్వం బెంగాల్‌లోను ఇతర రాష్ట్రాలలోను, ఈ హోమియోపతి course కోసం అక్కడికి వెళ్ళి అక్కడ చదువుకునివచ్చి, ఇక్కడ practice చేస్తున్నటువంటివారు చాలామంది ఉన్నారు. ఉదాహరణకు బెంగాల్‌లో ఉన్నటువంటి Calcutta Homeopathic Medical

College and Hospital, the Alen Homeopathic College, Dalham. ఈ Collegesలో చదివినటువంటివారు అక్కడ diplomas తీసుకున్నటువంటివారు మన రాష్ట్రంలో ఆరుగురు practice చేస్తున్నారు. Calcutta Homeopathic College and Hospital లో diploma తీసుకున్నటువంటి Dr K. G. Saxena, M B B S, (Homeopathy). ఈయనకు మన కీర్తిశేషులైన రాష్ట్రపతి డా. రాజేంద్రప్రసాద్ గారి personal medical staff లో ఒకరు. అందుచేత ఆ college లో చదివినటువంటివాళ్ళు, చాలా నిపుణులు అయినటువంటివారు అనే సంగతి దీనిని బట్టి మనకు అర్థం అవుతుంది. అయితే వీరు మన రాష్ట్రంలో A-class Medical practitioners గా register కావడానికి మనకు ఇదివరకు ఇటువంటి చట్టంలో ఇప్పుడు ఇక్కడ నేను చదివినటువంటి Colleges లో చదివినటువంటి ఆ diploma holders మన రాష్ట్రంలో A-class Medical practitioners గా register కావడానికి మనకు ఇదివరకు ఉన్నటువంటి చట్టములో పొందుపరచనందువల్ల వారిని A-class practitioners గా గుర్తించబడడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఈ డిప్లోమాస్ పొందినవారు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పోడూరు గ్రామంలో సీతారామరాజుగారు important ward పెట్టుకొని, బయటకూడ వైద్యం చేస్తూ పెద్ద హాస్పిటల్ నడుపుతున్నారు. అటువంటి వారు చట్టబద్ధముగా 'A' class practitioners గా ఉండుటకు అవకాశం కల్పించేందుకు ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం ఉండనక్కరలేదు. ఇదేవిధంగా ఆయుర్వేదిక్ బోర్డుకూడ పైన ఉదహరించిన కాలేజీలను గుర్తించవచ్చునని ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తూ తెలియజేసింది. అందుచేత ప్రభుత్వానికి ఎట్టి అభ్యంతరం ఉండనక్కరలేదని ఇది ఆమోదించవలెనని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ వి. వి. రమణ (కొండకర్ల) ;– అధ్యక్ష్యా, ఈ బిల్లు తేవడానికి ఉద్దేశం శ్యామసుందరరావుగారు చెప్పారు. 1960 సం నుంచి ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి ప్యాసయి వచ్చినవారినుంచి కరస్పాండెన్సు జరుగుతోంది. కాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వం మంజూరు చేయడంలేదు. ఆయుర్వేదిక్ బోర్డువారు రికమెండ్ చేశారు, 'A' class practitioners గా గుర్తించవచ్చునని రికమెండ్ చేసి గవర్నమెంటుకు కమ్యూనికేషన్ పంపారు. కాని సెక్రటరీ అన్నది ఏమంటే–ఆక్టులో ప్రొవిజన్ లేదు కాబట్టి ఆ విధంగా గుర్తించడానికి అవకాశం లేదని చెప్పారు. కాని కలకత్తా హోమియోపతిక్ అండ్ మెడికల్ కాలేజి హాస్పిటల్, ఎలెన్ హోమియోపతిక్ కాలేజి, ధవ్ హోమియోపతిక్ అండ్ మెడికల్ కాలేజి, గ్వాలరీ హోమియోపతిక్ కాలేజి–ఇవన్నీ హోమియోపతి స్టేటు ఫే కట్టివారు గుర్తించారు. U.P.,

C. P., Bihar. Bombay State గుర్తించాయి. వీటిలో ప్యాసయిన కె. జి. సక్సేనా M.B, B. S, Homeo శ్రీ రాజేంద్రప్రసాద్‌గారి పర్సనల్ మెడికల్ స్టాఫ్‌లో సభ్యునిగా తీసుకోవడం జరిగింది. ఆదే కాలేజీలో చదివి ప్యాసయిన వారికి 'A'class recognition ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం కాదుగాని, చట్టములో లేని కారణంగా ఇవ్వడానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. చట్టములో రెండు షెడ్యూల్సు ఉన్నవి, మొదటి షెడ్యూలులో ఏ ఏ కాలేజీలు రికమెండ్ చేయాలనేది పేర్లు ఇవ్వడం జరిగింది, కలకత్తా స్టేటు ఫాకల్టీ రికగ్నైజు చేసిన కాలేజీలను ఈ మొదటి షెడ్యూలులో చేరిస్తే వారికి అవకాశాలు కలుగుతాయి. ఎవరిని (A) (B) (C) Classes క్రింద certify చేసి దేనిని ఏ క్లాసుక్రింద తీసుకురావాలనేది షెడ్యూలులో ఇవ్వడం జరిగింది. వీటినికూడ M.B.,B.S Homeo అని D.M.S., Homeo అని వారికి కూడ ఈ రెండో షెడ్యూలులో చేర్చినప్పుడు 'A' class practitioners గా ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ రెండు షెడ్యూల్సు మార్పు చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. వీటిని బోర్డుకూడ అంగీకరించి గవర్నమెంటుకు రికమెండ్ చేస్తూ వ్రాశారు. కలకత్తా హోమియోపతిక్ మెడికల్ కాలేజి అండ్ హాస్పిటల్, ఎలన్ హోమియోపతిక్ కాలేజీ, రెగ్యులర్ హోమియోపతిక్ కాలేజీ— ఈ మూడింటిని రికమండ్ చేస్తూ రికగ్నైజ్ చేయాలని పంపించినట్లు తెలుస్తోంది. వాటితోబాటు ధన్‌హామ్ హోమియోపతిక్ మెడికల్ కాలేజీని కూడ గుర్తించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇది చిన్న బిల్లు. దీనిలో money కి సంబంధించిన విషయాలులేవు. తప్పక అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై శివరామప్రసాద్ :— అధ్యక్షా, కొన్నికొన్ని కాలేజీలలో చదివిన స్టూడెంట్సును, వారి క్వాలిఫికేషన్సుకూడ రికగ్నైజు చేయాలని చెప్పారు. కాని ఈకాలేజీలు ఎట్లాంటివో వాటి సంగతి విచారించవలసి యున్నది. ముందుగా చేయడానికి వీలుండదు. విచారించిన తరువాత ఆ కాలేజీలలో స్టూడెంట్సు recognise చేయటానికి అర్హులైనవారుంటే recognise చేయటానికి అవసరమైతే ఈ బిల్లులో ఆమెండుమెంట్ ప్రభుత్వమే తీసుకువస్తుంది గనుక ఇప్పుడు ఇది అవసరంలేదని ఈ బిల్లును oppose చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రమణ :— ఆ కాలేజీలను గుర్తించే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనకు వాటిని రికగ్నైజు చేయవచ్చునని ఆయుర్వేదిక్ బోర్డువారు గవర్నమెంటుకు పంపారు. ఎప్పటిలోగా ప్రభుత్వం అమెండుమెంట్సు తీసుకువస్తారు? వచ్చే సెషన్

కైనా వస్తుందని ప్రభుత్వం తరపున హామీ వస్తుందా? అది సెలవివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— పరిశీలించాక గట్టిగా అవసరమైతే తీసుకువస్తాము. అది లేనందువల్ల ఇబ్బందులు కలుగుతాయని తోస్తే తప్పక అమెండుమెంటు తీసుకువస్తాము.

Mr. Deputy Speaker: The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Ayurvedic and Homeopathic Medical Practitioners (Amendment) Bill, 1964".

The motion was negatived.

The Andhra Pradesh Money Schemes Gambling Prohibitton Bill. 1964.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Money Schemes Gambling Prohibition Bill. 1964".

Mr. Deputy Speaker: Motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, గవర్న్మెంటు తరపున ఆ మధ్య ఒకసారి ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పారు. లక్ష్మీ మని సర్క్యులేషన్ అని ఒక పెద్ద fraud జరిగితే గవర్న్మెంటు ఎంక్వయిరీచేసి అది అన్యాయంగా ఉన్నదని అనుకుంటే, చివరకు హైకోర్టులో, లెజిస్లేషన్ లేదు గనుక అటువంటివి ముట్టుకొనుటకు వీలులేదంటే, ప్రభుత్వం వెనక్కు తగ్గింది. దానిమీద సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పారు—ఏమైనా చర్య తీసుకోవాలని, వదిలిపెట్టితే లాభంలేదని, చెప్పారు. ప్రభోనంబరెడ్డిగారికి కూడ అనుభవం ఉండి ఉండవచ్చును. వారి బ్రదర్ మెంబరుగా ఉండగా, గోపన్న కంపెనీ అని గురజాలలో బయలుదేరి పల్నాడు, వినుకొండ, సత్తెనపల్లి తాలూకాలలో సామాన్య జనాన్ని 10, 20, లక్షల వరకు మోసంచాడు; మనీ సర్క్యులేషన్ అనే పేరుతో రు. 3/ లు యిస్తే 1600 ఇస్తామని చెప్పి నష్టపరిచాడు. దీనివల్ల చాలమంది దెబ్బతినడం జరిగింది. ఈ మధ్య సెంట్రలుగవర్న్మెంటు సర్క్యులరు అన్ని స్టేట్సుకు పంపారు—రాఫిల్సు, ఇతరుల

తరపున జరిగితే మోడల్ గాగాని, మానేటరీగాగాని బాగాలేదు, అవుచేయాలని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు సర్క్యులర్ పంపిందని ఒరిస్సానుంచి న్యూస్ వచ్చింది. ఈ ప్రభుత్వానికికూడ పంపియుంటారు. ఇట్లాంటివి productive money కాకుండ, readymade money create చేసేదిగా temptation కలుగజేస్తాయి. ఇవాళ black market లో 8000 కోట్ల రూపాయలు పోయేటప్పటికి money లేకుండ బాధపడుతున్నవారికి ఎట్లా డబ్బు సంపాదిద్దామా అని easy ఆశలు కలగడం తటస్థిస్తోంది, ఈ money circulation, earn easy money schemes— Lakshmi, Ravy, Star money Circulation Schemes— ఈ మధ్య జరుగుచున్నవి. ఇదివరకు చీఫ్ మినిష్టరుగారు హామీ ఇచ్చినప్పుడు సీరియస్‌గా తీసుకోవాలన్నారు. అందువల్ల దీనికి మనం శాసనం చేయకపోతే వీలులేదనేది ఇదివరకే తెలిపోయింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ మధ్య గవర్నమెంటు క్రిమినల్ కేసు పెట్టిన తరువాత అది హైకోర్టులోకి పోతే చేయిజారిపోయింది. మళ్ళీ ఆ సర్క్యులేషన్ స్కీము అమలు జరుగుతోంది. ఈ బిల్లు formal గా move చేస్తున్నాను. Leave of the House అడుగుతున్నాను. క్రిందటి తడవ తెచ్చినప్పుడు బిల్లు పైకి ముకు రాలేదు. అప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పారు—Serious గా ఆలోచిస్తున్నామని. సామాన్య జనం temptation తో జేయుతున్నందున వారి డబ్బు లక్షలకొలది మింగేస్తున్నారు, వారిని రక్షించాల్సిన అవసరం ఉన్నదన్నారు. అందువల్ల leave of the House ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు object చేస్తే మళ్ళీ ఏమి చెప్పాలో చెబుతాను.

Sri Mir Ahmed Ali Khan: Sir, in principle we agree with the objects of the Bill. The Government have decided to bring the Bill on the lines suggested by the Hon'ble Member. Therefore, I suggest that this need not be taken up now. I submit that leave should not be given at this moment.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: When will the Government bring the Bill, Sir?

Sri Mir Ahmed Ali Khan : We will do it shortly, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఎప్పుడు చేస్తారో చెప్పమనండి.

Sri Mir Ahmed Ali Khan : Sir, in principle, we agree with the objects of the Bill. But the Government have decided To bring a Bill on the lines suggested by the Hon'ble Member. therefore, I suggest that this need not be taken up.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—నేనేకాదు. గవర్నమెంట్ కూడ ఫీల్ అయినది. పోలీసు డిపార్ట్ మెంట్ హోమ్‌డిపార్టుమెంటు "మేము ఏమీ చేయలేని స్థితిలో ఉన్నాము" అనే స్థితిలోకి వచ్చింది. దానిని గురించి చీఫ్ మినిష్టర్ గారు చెబితే బాగుంటుంది.

Sri Mir Ahmed Ali Khan: We will do it shortly.

Sri K. Brahmananda Reddy : We will bring it in the next session.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I am not pressing Sir.

The motion was, by leave of the House, withdrawn.

Non-Official Resolution.

re : the steps to be taken to ensure the supply of articles of daily usage such as rice, jawar, sugar etc., to the Public at fair prices by taking over the trade in these Commodities

Sri A. Ramachandra Reddy(Bhongir): Sir, I beg to move

That this Assembly recommends to the Government to take steps to ensure the supply of articles of daily usage such as rice, jawar, sugar, jaggery, vegetables and milk etc., to the public at fair prices, by taking over the trade in these commodities.

Mr. Deputy Speaker: Resolution moved.

(శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షం తరపున ప్రవేశ పెట్టిన అనధికార తీర్మానాలు బిల్లులకు ఎంత ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలో అంత ప్రాముఖ్యత ప్రభుత్వం ఇవ్వనందుకు నా యొక్క ఆక్షేపణ తెలియజేస్తున్నాను. మనదేశంలో యీ రోజున ఆహార సంక్షోభం ఏరూపంలో ఉన్నదో నేను వివరించ నక్కరలేదు. నేను ప్రవేశ పెట్టినది ఐదు వాక్యాలతో కూడుకొన్న తీర్మానము.

మొత్తం భారతజాతిని ఎదుర్కొంటున్న. మొత్తము జాతికి సంబంధించిన సమస్య ఇది. కనుక ఈ తీర్మానాన్ని ప్రొజరీ బెంచెస్ తోసహా గౌ. సభ్యులందరూ ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించి ప్రభుత్వము యొక్క హేండ్సును బలపర్చవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఆహార సమస్య ఎంత తీవ్రరూపం దాల్చిందనేది, దేశ ప్రజలందరూ పెద్ద ఆందోళన చేస్తున్నారు. దేశ ప్రజలకు యీ ఆహారసమస్య పెనుభూతంలాగా వెంటాడుతున్నది. తిండిగింజలు జీవితావసర వస్తువుల ధరలు చుక్కలంటినట్లు మనం దైనందిన జీవితంలో చూస్తున్నాము. దేశంలో కని విని ఎరుగనంత కరువు కాటక పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఈ ఆహారసంక్షోభాన్ని పరిష్కారం చేయటానికి 24 వ తేదిన ఢిల్లీలో ముఖ్యమంత్రులు సమావేశమైనారు. ఆ సమావేశం జరుగుతున్న రోజుల్లో మొత్తం భారతప్రజలు ఢిల్లీవైపు చూస్తూ ఉన్నారు. అంతేకాదు; పరిష్కారమార్గం ప్రభుత్వం కనుక్కొంటుంది అని ఆశించారు. ఆహారధాన్యాల వ్యాపారాన్ని ప్రభుత్వమే చేబట్టబోతోంది అని ఒక సంతోషకరమైన వార్త రెండవరోజు ప్రకటించబడింది. రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వాలు యీ ధాన్యవ్యాపారాన్ని తన చేతిలోకి తీసుకొని కృత్రిమ కరువుకాటకాల నివారణకు చర్య తీసుకుంటుందని ఆశించాము. కాని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు ఢిల్లీనుంచి తమ రాజధానులకు చేరకముందే – రెండవ రోజు – కేంద్ర ప్రభుత్వం దానిని దీర్ఘంగా ఆలోచించి దానిని తక్షణమే అమలులోపెట్టే వీలు లేదని, దానిని వాయిదా వేయవలసిందని నిర్ణయించినట్లు హృదయవిదారకమైన వార్త వెలువడింది, మొత్తం అన్ని రాష్ట్రాలలో ఇటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినపుడు కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాలు తీవ్రమైన చర్య తీసుకోనందుకు నా విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం ఇట్లాంటి నిర్ణయానికి రావటానికి అనేక కారణాలు ఉండవచ్చును. ముఖ్యకారణం దేశంలో పెద్దపెద్ద బ్లాక్ మార్కెటీర్స్ ఎవరైతే ఉన్నారో, ఢిల్లీని కేంద్రంగా చేసుకొని కూర్చున్నారో, వారియొక్క వత్తిడివల్ల రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు ఇచ్చిన అభిప్రాయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం త్రోసిపుచ్చి భవిష్యత్తులో ఫ్లేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ విస్మరించబోతున్నామని దాని సాధకబాధకాలు దీర్ఘంగా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నామని ఇట్లాంటి దిగజారుడు విధానాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం అవలంభించిందని నేను చెప్పక తప్పదు. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 17 సంవత్సరాలైనా ఇంతవరకు మనకు ఆహారము స్వయంసమృద్ధము కాలేదు. ఈ 17 సంవత్సరాలనుండి భారత

దేశంలో వివిధ రాష్ట్రాలలో ఆహారకొరత ఏర్పడినపుడల్లా విదేశాలనుండి 30, 40 లక్షల టన్నుల ధాన్యాన్ని మనం దిగుమతి చేసుకొంటూ వచ్చాము. 17 సంవత్సరాలనుండి విదేశాలనుండి ఆహారపదార్థాలు దిగుమతి చేసుకొంటున్నప్పటికీ, మన ఆహార సమస్య పరిష్కరింపబడలేదు సంవత్సరాలు గడుస్తున్నా, లక్షల టన్నుల ధాన్యాన్ని అధికంగా మనం విదేశాలనుండి దిగుమతి చేసుకోవలసిన దుస్థితి ఏర్పడిందని చెబుతున్నాను, కేంద్ర వ్యవసాయమంత్రి సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఒకటి ప్రకటించారు. పాకిస్తాన్‌నుండి ఒక లక్ష టన్నుల బియ్యం రాబోతున్నవి; తాయ్‌లాండ్ మొదలైన దేశాలనుండి రాబోతున్నవి; రేపు ఆగస్టు నూసంలో అధిక పంట చేతికి రాగానే అమెరికానుండి కొంత ధాన్యం రాబోతున్నది: అమెరికా ప్రతినెల 4 లక్షల టన్నుల గోధుమలు సప్లయి చేయబోతోంది; అని తమ ఆత్మ సంతృప్తి వెల్లడిస్తూ ప్రకటన చేశారు. ఓడలనుండి ధాన్యం రావాలంటే చాలా కాలం పడుతుంది; నెలరోజులు పడుతుంది. పాకిస్తాన్‌కు మనకు మధ్య ఎట్లాంటి సంబంధాలు ఉన్నవో మనకు తెలియందికాదు. పాకిస్తాన్‌నుండి లక్ష టన్నుల బియ్యం వస్తాయని అంచనా తాయ్‌లాండ్ మొదలైన దేశాలనుండి వస్తాయని అంచనా, ఈ అంచనాలన్నీ పూర్తి అయితే దేశంలో ఏర్పడిన ఆహారసమస్యను పరిష్కారం చేద్దామనేది ప్రభుత్వంయొక్క ఆలోచన. ప్రభుత్వంయొక్క ఆలోచనలు వెర్రివాడు చేసే ఆలోచనలువలె కనపడుతున్నవని నేను చెప్పక తప్పదు. ఆలూలేదు, చూలూలేదు, కొడుకుపేరు గోవింద అని పెట్టుకొందామనుకొన్నట్లుగా ఆవిధంగానే యీ ప్రభుత్వముయొక్క ఆలోచనలు ప్రతిపాదనలు ఉన్నట్లు నాకు కనుపడుతున్నది. ఒక రాష్ట్రానికి ఒక రాష్ట్రానికి మధ్య రవాణాపైన ఉన్న అంక్షలు తొలగిస్తూ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. ధాన్యాగారం అవిపించుకొన్న ఆంధ్రదేశంలో యీనాటి పరిస్థితులు ఎట్లా ఉన్నాయి? ఏలూరు, తాడేపల్లిగూడెం, విజయవాడ, రాజమండ్రి ప్రాంతాలలో ప్రజలు క్యూలో నిలబడి తిండిగింజలు దొరకక ఎవిధంగా ఆలమటిస్తున్నారో, ఎంత అసంతృప్తి చెందుతున్నారో ప్రభుత్వం గుర్తించిందా అని అడుగుతున్నాను. దానికి ఆహారశాఖా మంత్రి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మనకు ఆగస్టు పెప్టెంబరు మాసాలు గడ్డు రోజులు. కొత్తధాన్యం రావటానికి రెండు మాసాలు పడుతుంది. ఈ గడ్డురోజులలో ప్రభుత్వం ఆహారసమస్యను ఏవిధంగా పరిష్కారం చేస్తుందో నేను చెప్పలేను. మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, బెంగాల్, అస్సాము

లలో తిండిగింజలకై లూటీలు జరుగుతున్నట్లు ప్రతి రోజు పత్రికలలో చూస్తున్నాము, తిండిగింజలకు లూటీలు జరిగినపుడు దేశంలో అరాజకము ఏర్పడుతుంది. అప్పుడు పరిస్థితి చేయితప్పుతుంది. అందుచేత ప్రభుత్వం ఆహారసమస్య పరిష్కరించటానికి తీవ్రంగా గట్టి చర్య తీసుకోవటం అవసరము. మనము మొదటి, రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికల అంతానికి ఆహారం విషయం స్వయంసమృద్ధత సాధించవలెనే పవిత్రాశయాన్ని ప్రకటించుకొన్నాము. రెండు ప్రణాళికలు పూర్తయి, మూడవ ప్రణాళికలో మూడవ సంవత్సరంలో ఉన్నాము. కాని, యీసారి పరిస్థితి ఏమిటి? ఆహారం విషయంలో స్వయం సమృద్ధత సాధించుకొనే అవకాశం ఇప్పట్లో లేదని తేలిపోయింది. మొదటి, రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలలో-పది సంవత్సరాలలో, 1600 కోట్ల రూ.లు వ్యవసాయరంగంలో ఖర్చు పెట్టబడింది అని ప్రణాళికలవల్ల తెలుస్తున్నది. 1600 కోట్లు ఖర్చు పెట్టినప్పటికీ, ఇంకా మనదేశంలో ఆహారోత్పత్తి అభివృద్ధికావించటానికై ప్లాన్సు తయారవుతున్నవి; ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. ప్లాన్స్‌మీద ప్లాన్స్ వేస్తున్నారు ఆ ప్లానులు కేవలం కాగితాలమీద ఉండటం వల్లనే యీనాడు దేశంలో ఆహార ఉత్పత్తి పెరగవలసినంత పెరగలేదని గవర్నమెంటు ఇచ్చిన ఫిగర్స్‌యే మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఎకనమిక్ సర్వేలో 62-63లో ప్రచురించబడ్డ గవర్నమెంటు లెక్కలు ఇస్తున్నాను. 1948 నుండి 1956 వరకు 3 కోట్ల 68 లక్షల 42 వేల టన్నుల ధాన్యాన్ని మనం విదేశాలనుండి దిగుమతి చేసుకొన్నాము. 61-62 లో 61 లక్షల 2 వేల టన్నులు ధాన్యం తెచ్చుకొన్నాము. 1963 లో 40 లక్షల 69 వేల టన్నులు తెచ్చుకొన్నాము, ఆఖరు రెండు సంవత్సరాలలో మనం ఏ విధంగా దిగుమతులమీద ఆధారపడుతున్నామో చూపటానికే యీ మూడు సంవత్సరాల సంఖ్యలు వేరుచేసి చెబుతున్నాను 1963 లో 40 లక్షల 69 వేల టన్నులు తెచ్చుకొన్నాము, 64వ సంవత్సరంలో మనకు 40 లక్షల టన్నుల ధాన్యం సరిపోదు. మనం ఏ 60 లక్షల టన్నులో, 70 లక్షల టన్నులో ధాన్యం తెచ్చుకోవలసిన దుస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అమెరికా నుండి ప్రతిమాసం 4 లక్షల టన్నులు అంటే-సంవత్సరానికి 48 లక్షల టన్నులు గోధుమలు రాబోతున్నవి. పాకిస్తాన్ నుండి ఒక లక్ష టన్నులు, థాయ్‌లాండ్ ఇతర కొన్ని దేశాల నుండి వచ్చే ధాన్యం — ప్రభుత్వ లెక్కలుబట్టి చూస్తే, 60 లక్షల టన్నులవరకు మనం దిగుమతి చేసుకోవలసిన అవసరం దుస్థితి యీ సంవత్సరం ఏర్పడుతుందని

మనవి చేస్తున్నాను. స్వతంత్ర భారతదేశంలో 16 సంవత్సరాలయందు మొత్తం 85 లక్షల 7 వేల టన్నుల ధాన్యాన్ని తెప్పించుకొన్నాము. ఈ 16 సంవత్సరాలలో ఆ ధాన్యానికి 200 కోట్ల రు.లు డబ్బు చెల్లించాము.

ప్రభుత్వానికి ఒక సమగ్రమైన plan ఉంటే నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు వంటి ప్రాజెక్టులను, విదేశాలకు వ్యయిత రు. 200 కోట్ల డబ్బు పంపించామో ఆ డబ్బుతో, ప్రతి సంవత్సరం 100 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడితే దాదాపు 10,15 ప్రాజెక్టులు మనం నిర్మించుకోగలము, ఆ 10,15 ప్రాజెక్టులు నిర్మించుకుంటే మొత్తం భారత దేశానికి సరిపోయే ధాన్యమే కాకుండా యితర దేశాలకు కూడ మనం ఎగుమతి చేయగలము. ఈ నాటి ప్రభుత్వానికి దూర దృష్టి లేకపోవడం వల్లనో లేక ఏ కారణం వల్లనో, సమగ్రమైన plan వేయక పోవడం, వేసిన plan అయినప్పటికి అమలులో పెట్టకపోవడం వల్ల ఈ నాడు విదేశి ఎగుమతుల మీదనే మనదేశం ఆధారపడ వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడ్డది. ఈ నాడు జనాభా శరవేగంతో పెరిగి పోతున్నది. 1961లో 36,60 00,000 జనాభాఉంటే 1962కు 45,80,00,000 జనాభా పెరిగింది. 9 కోట్ల జనాభా పెరిగింది. ప్రతి సంవత్సరం సగటున కోటి జనాభా పెరుగుతున్నది. పెరుగుతున్న జనాభాకు అనుగుణ్యంగా అధిక పంటలు పండించడానికి plans వేస్తున్నారా అంటే వేయడం లేదు. సంవత్సరానికి సగటున కోటి జనాభా పెరుగుతున్నది అంటే—ప్రపంచంలో చైనా తరువాత భారతదేశం యొక్క జనాభా పెద్దది అన్నమాట. ఇంత పెద్ద జనాభా ఉన్నప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికాధికోత్పత్తి గావించడానికి సమగ్రమైన చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. వేసిన plans సైతం అమలులో పెట్టక పోవడంవల్ల యిలాంటి పరిస్థితులు ఏర్పడ్డవని నేను చెప్పగలుగుతాను. దేశంలో ప్రజలకు సరిపోవు తిండి గింజలను ఉత్పత్తి గావించుటకు ప్రభుత్వంప్లాన్‌లపై ప్లాన్లువేస్తున్నది కాని ప్లాన్‌లు కాగితం మీదనే ఉండి పోవడం వల్ల యిలాంటి దుస్థితి ఏర్పడ్డదని నేను చెప్పగలుగుతాను. Government of India Economic Surveyలో 1962—63లో food grains, ఆహారపదార్థాల యొక్క ఉత్పత్తి ఏ విధంగా తగ్గినదో అదికూడ నేను మీ దృష్టికి తీసుకురాదలిచాము. 1600 కోట్ల రూపాయలు ప్రతిసంవత్సరం ఖర్చు పెట్ట నప్పటికీ తిండి గింజల ఉత్పత్తి ఏ విధంగా తగ్గుతోందో మచ్చుకు చూపిస్తాను. 1961—62లో food grains 81 millians four thousand tons ఉత్పత్తి అయింది. 62-63 వచ్చేవరకు

78.75 lakhs million tons. 61–62కు పోల్చి చూస్తే 20,29,000 టన్నులు ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి తగ్గింది. ఈ విధంగా ఒక సంవత్సరం లోనే 20 29,000 టన్నుల ధాన్యం ఉత్పత్తి తగ్గింది. ప్రత్యేకంగా rice తీసుకుంటే 1961–62లో 34,81,000 టన్నులు ధాన్యం ఉత్పత్తి అయితే 1962–63లో 32 02,000. ఈ విధంగా 20,79,000 టన్నుల ధాన్యం ఉత్పత్తి తగ్గింది. అదే ప్రకారంగా Wheat మన భారతదేశంలో rice, wheat, Jawar కాగా ఉన్నప్పటికీ ప్రధానమైన ఆహార పదార్థాలు ఈ రెండు పంటలు. గోధుమపంట ఉత్పత్తికూడ తగ్గింది. 1961–62లో 12 వేల million tons గోధుమ ఉత్పత్తి ఉంటే 1962–63 వచ్చే వరకు 11,13,000 వరకు తగ్గినది. దాదాపు ఒక లక్ష టన్నులు గోధుమ ఉత్పత్తి తగ్గింది. అదేప్రకారంగా oil seeds ground nuts ఉత్పత్తికూడ తగ్గింది. Sugar Cane ఉత్పత్తికూడ తగ్గింది. ప్రధానమైన ఆహార పదార్థాలు, తిండి పదార్థాలయొక్క ఉత్పత్తి ఏ విధంగా తగ్గిందో క్లుప్తంగా మీ దృష్టికి తీసుకు వచ్చాను. స్వాతంత్ర్యం పొంది 17 సంవత్సరములు అయినప్పటికీ, 12 సంవత్సరములు plan periodలో ఉన్నప్పటికీ, ఈ నాడు దేశంలో ఏర్పడిన ఆహార పరిస్థితి చక్కబరచక పోవడం చాల విచారకరం, చాల గర్హనీయమైన విషయం. నేటి వరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు. కేంద్ర ప్రభుత్వం సంకుచిత దృష్టితో భూస్వాముల, దొంగ వ్యాపారులకు అనుకూలమైన విధానాలు అవలంబించడం వల్ల ఈ దుస్థితి ఏర్పడిందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం గురించి ఆ విధానాలను మానుకోవడం ఎంతైనా అవసరం. అదేవిధంగా పెరుగుతున్నటువంటి ధరలను అదుపులో పెట్టి ప్రజానీకానికి చౌకడిపోలు స్థాపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా అంటే– ఏదో అక్కడక్కడ పాపులు పెడుతున్నారు. 12 లక్షల జనాభా ఉన్న హైదరాబాద్ వంటి పట్టణంలో 200 చౌక డిపోలు పెట్టారు. ఆ చౌక డిపోల దగ్గర వేలమంది క్యూలో నిలబడతారు. కొంతమందికి యివ్వగానే ధాన్యంఅయిపోయింది అంటారు ఆచౌక డిపోలపైన control లేదు. ఇటువంటి యంత్రాంగమే లేదని నేను ఘంటాపదంగా చెప్పగలుగుతాను. చౌకడిపోలు ఎవరికే వదుపుతున్నారో వారు సగం ధాన్యాన్ని బ్లాకులో అమ్ముకుంటే అడిగేవాడుదు ఎవరైనా ఉన్నాడా? హైదరాబాద్, విజయవాడ రాజమండ్రివంటి పట్టణాలలో చౌకడిపోలు సరిగా పనిచేయడంలేదు. మిల్లు యజమానులు ప్రభుత్వం నియమించిన ధరలకు ధాన్యం యివ్వడంలేదు వారు ధాన్యం యివ్వవప్పుడు చౌకడిపోలు పడిచేదిలేదు.

ఈ నాడు చౌకడిపోలు పెట్టామని గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో ఉన్నది. ఆహార సమస్యను నాము కాస్తైన చౌకడిపోలు దేశంలో ఏర్పడ్డటువంటి పరిస్థితులను పరిష్కరించ జాలవు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 3,800 వరకు గ్రామ పంచాయితీలు ఉన్నాయి, ప్రతిగ్రామ పంచాయితీలో ఒక చౌకడిపో చొప్పున పెట్టి అక్కడ ప్రజానీకానికి తిండి గింజలు, ఆహార పదార్థాలు తక్కిన జీవితావసర వస్తువులకు ప్రభుత్వం వ్యాయ సమ్మతమైన ధరలకు నిర్ణయించి, ఆ విధంగా అమ్మేటం చేసేటట్లు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటేనే ఈ సమస్య పరిష్కరింప బడుతుంది లేకమరొక విధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తే మాత్రం చాలవిషమ పరిస్థితి ఎదురొక్కవలసి వస్తుం దని నేను ఈ సందర్భంలో చెప్పదలిచాను. రాష్ట్ర మంత్రి బలరామిరెడ్డిగారు, కేంద్రమంత్రి సుబ్రహ్మణ్యంగారు విజ్ఞప్తులపైన విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నారు హెచ్చరికల పైని హెచ్చరికలు చేస్తున్నారు. వ్యాపారస్థులు మూడు మాసాలులోగా తమ విధానాలు సవరించకపోతే ఖబడ్దార్; మేము Trading Corporation ఏర్పాటు చేసి స్వాధీనం పరుచుకోబోతున్నాం అని హెచ్చరిక చేసి చాచాపు ఒక నెలరోజులు ఆయింది. ఈ హెచ్చరికల యొక్క ఫలితం హైదరాబాద్‌లో ఏమైనా అమలులోకి వచ్చినదా, ఏమైనాగమనంలోకి తీసుకుంటున్నారా? ఇలాంటి హెచ్చరికలు విజ్ఞప్తులు చేయడం మానివేసి ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన చర్యలు సాధ్యమైనంత త్వరలో తీసుకుంటేనే ఈ సమస్య పరిష్కరింప బడడానికి తోడ్పడుతుందని చెపుతున్నాను. రైతుల చేతికి ధాన్యం రాగానే 25 రూపాయలు ఉంటాయి నేనుకూడ రైతునే ధాన్యం అమ్మేటప్పుడు 25 రూపాయలు ఉంటాయి. ఈ నాడు ఇల్లా 40 రూపా యలు అయివాయి. ఇల్లాకు చాచాపు 14,15 రూపాయలు తేడా ఉంటే బ్రతికే వాడు ఎవడు? బ్రతికేవాడు middle man. పెద్ద భూస్వాములు పెద్ద వ్యాపార వర్గాలు ధాన్యం కొనేసి, తమచేతికి ధాన్యం రాగానే వాటియొక్క ధరలు పెం చేస్తారు. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరల ప్రకారం whole sale వర్తకులు అమ్ము తున్నారా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఆ విధంగా ఎక్కడా అమ్ముడంలేదు. ఈ నాడు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధర ఏమిటి? మార్కెట్‌లో ఏ విధంగా అమ్ముడు పోతోందో, ఆ వివరాలు చెపుతాను. ఒక సంవత్సరం క్రిందవి తీసుకోవడంలేదు మూడు మాసముల క్రిందట ఉన్న ధరలు చెపుతున్నాను. ఫస్ట్‌క్లాస్ సాంబమ్ము ప్రభుత్వం 75 రూపాయలు నిర్ణయించింది, ఎక్కడైనా Hyderabad, Secunderabad పట్టణాలలోనైనా క్వింటల్ 75 రూపాయలకు యిప్పిస్తుందా అని

అడుగుతున్నాను. ఎక్కడా దొరకడంలేదు. Whole sale వ్యాపారులు 84 రూపాయలు అమ్ముతున్నారు Retal salers కి.గ్రా. 90 పైసలు అమ్ముతున్నారు క్వింటాల్ 90 రూపాయలు చొప్పున అమ్ముతున్నారు. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధర 75 రూపాయలు; అదేవిధంగా కందిపప్పు తీసుకోండి. మూడుమాసముల క్రిందట 70 రూపాయలు ఉండె. ఈ నాడు 140 రూపాయల వరకు పెంచారు. కూరగాయలు, పాలు పెరుగు నూనె మొదలైన జీవితావసర వస్తువులయొక్క ధరలన్నీ రెండింతలు మూడింతలు పెరిగిపోతూ ఉన్నాయి. ఆ వాస్తవాన్ని గుర్తించి యిప్పటికైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తక్షణ చర్యలు తీసుకోవడం ఎంతైనా అవసరం అని మరొకసారి చెపుతున్నాను. ఈ కారణాలవల్ల కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొవడం కొరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గాని కేంద్ర ప్రభుత్వం గాని తక్షణ చర్యలు, emergency చర్యలుతీసుకోవడం అవసరం. ఈ నాడు ఇలాంటి చర్యలు తీసుకోవ డానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉన్నదాలేదా? సుబ్రహ్మణ్యంగారు మద్రాసులో మంత్రి గా ఉన్నప్పుడు వారు ఊటి సెమినార్‌లో పెద్ద ఉపన్యాసం యిచ్చారు. వ్యవ సాయ సంస్కరణలు తక్షణమే అమలులోకి తీసుకురావాలని protected tenant కు సరైన రక్షణ యివ్వాలని, అలాంటి రక్షణలు ఎక్కడా యిప్పుడు యివ్వబడ లేదని, ఎంతవరకైతే భూసంస్కరణలు అమలులో పెట్టమో అంతవరకు ఆహార సమస్య పరిష్కరింప బడదని ఘంటాపథంగా ఊటిసెమినార్‌లో పెద్ద ఉపన్యాసం యిచ్చారు, అది బహిరంగ సభకాదు. A.I.C.C. నియమించిన Planning Sub-Committee ఆ సబ్ కమిటిలో చెప్పారు. అదేవిధంగా ఆహార ధాన్యాల వ్యాపా రాన్ని ప్రభుత్వం చేపడితేనే ఈ సమస్య పరిష్కరింప బడుతుందని 1959లో అంబేద్కర్ ఉపన్యాసం యిచ్చారు. వ్యవసాయ సహకార రంగాలలో వారికి ఎక్కువ credits యిస్తేనే అధికోత్పత్తి గానించగలుగుతాము అని చెప్పియున్నారు. ఈ రోజు సుబ్రహ్మణ్యం గారికి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో అంగీకరింపజేసే శక్తి సామర్థ్యాలు వున్నవి, అయితే ఆసెమినార్‌లో వారు చేసిన ఉపన్యాసంలో చెప్పినవిషయాలు ఎంతవరకు అమలులో పెట్టడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందో భవి ష్యత్తులో తేలుతుంది. అయితే యీనాడు ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న పద్ధతుల ద్వారా మాత్రం ఈ సమస్యలను పరిష్కరించ జాలదని చెబుతున్నాను. ఈ నాడు మన ప్రక్కనేవున్న పాకిస్తాన్, బర్మా, ఈజిప్టు, ఇండోనేసియాలూ మొదలైన దేశాలను చూడండి. 1947లో మనకు స్వాతంత్ర్యం వస్తే 1949లో వారికి

వచ్చింది. జనాభానుబట్టి చిన్నప్రాంతాలు అయినప్పటికి, మనము యీనాడు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను వారేవిధంగా పరిష్కరించ గలిగారో ఒక్కసారి గమనించండి. అలాంటి చర్యలే మన కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకొనడం చాలా అవసరం. ఈనాడు బర్మానుండి, యితర ప్రాంతాలనుండి అనేకవేల మంది, ఇండియన్స్ వచ్చేస్తున్నారు. అక్కడవుండే వర్తకవ్యాపారాలను బర్మా ప్రభుత్వం స్వాధీన పరచుకున్నది. కట్టుగుడ్డలతో భారతీయులు వచ్చేస్తున్నారు. ఇలాంటి చర్యలు మన ప్రభుత్వంకూడా ఎందుకు తీసుకోకూడదు? ఆగట్స్ మనకేంద్ర ప్రభుత్వానికేదా? అనినేను అడుగుతున్నాను. సిలన్‌లో ప్రభుత్వం బ్యాంకులు స్వాధీనపరచుకున్నది. సిలన్‌లోగాని, బర్మాలోగాని వారు తీసుకున్న చర్యలు మన ప్రభుత్వం ఎందుకు తీసుకోలేక పోతున్నది. పోనీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీవున్న దేశాలుకాకపోవచ్చు, యితర దేశాలు ఎలాంటి మార్గాలు అవలంబిస్తున్నాయో గమనించి, అటువంటి చర్యలను యిక్కడకూడా తీసుకొనడం ఎంతేని అవసరం. వీ అమేరికా వైపో, చైనా పో, సోవియట్ వైపో, చూడకుండా, కనీసం బర్మా, ఈజిప్టు, ఇండోనీషియా వంటి దేశాలలో తీసుకున్న చర్యలనైనా యిక్కడ తీసుకుంటే నాలుగుకాలాలపాటు మీకు పరిపాలనచేసే హక్కు, అవకాశం వుంటాయని నేను మరొకసారి హెచ్చరిక కాని, సలహా రూపంలోగాని చెబుతున్నాను. ఈ తక్షణ కర్తవ్యాన్ని వెంటనే చేపట్ట వలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. ఇవియీ కాకుండా నేను చెబుతున్న విషయాలుకావు. సుబ్రహ్మణ్యంగారే అన్నట్లుగా భూసంస్కరణల చట్టాన్ని అమలు జరపండి, హైదరాబాదులో అనాడు బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారి ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు భారతదేశంలో ఎక్కడా చెయ్యని రెవెన్యూ యాక్టుచేశారు, దీనివలన వెట్టిచాకిరీకి, కౌలుదార్లకు కొన్ని హక్కులు దొరికాయి. ఆ తరువాత ఆ హక్కులు మంట గలిసిపోయి, రహితకాలు దార్లచేతిలో భూములు లేకుండా పోయాయి. ఆంధ్ర ప్రభుత్వంవచ్చిన తరువాత తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రాంతాలకు సంబంధించి క్రోడీకరించిన చట్టం తీసుకువస్తామని గత రెండు సంవత్సరాలుగా చెబుతున్నారు. జాయింట్ సెలెక్టు కమిటీలోవున్నది. లేదు మనుషులుండుకు కాబోతున్నది. అయితే వేల ఎకరాలున్న వారిదండి ఒక్క సెంటు భూమిలేనివారికి యిచ్చారా? చల్లపల్లిరాజా గారి లాంటివారు వున్నారు. ఈ చట్టం అయిన తర్వాతనైనా అలాంటివారి నుండి భూమి తీసుకుని వేదవారికి యిస్తారా? అని అడుగుతున్నాను. అనేకమంది

వేల ఎకరాలుగలవారు కాంగ్రెసులోను, యితరత్రాను న్నారు. ఇలాంటి బూట కపు చట్టాలు తీసుకువచ్చి భూసంస్కరణలు తీసుకువచ్చి మేము ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఉద్ధరిస్తాం అని పగటికలలు కంటున్నారు. వాస్తవంగా, భూసంస్కరణలను అమలు జరపవలసిందిగా నేను చెబుతున్నాను. అదేవిధంగా యినాడు కొన్ని లక్షల ఎకరాలు బోరంబోకు, బంచరాయి భూములున్నాయి. భూమిలేని వారు నేద్యం చేస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం యివ్వలేదు. అప్పటి హైదరాబాదు ప్రభుత్వము యివ్వలేదు. నైజాం ప్రభుత్వంతో పిరోచితంగా పోరాడుతున్నప్పుడు తెలంగాణాలోని రైతులు వాటిని స్వాధీనపరుచుకున్నారు. ఎన్నో ఏళ్లుగా చేసుకుం టున్న అటువంటివారిని బేదఖలు చేయడానికి యీప్రభుత్వం ప్రయత్నంచేస్తున్నది. ఇలాంటి waste landలో నేద్యంచేస్తూ ఆహార సమస్యను పరిష్కరించడం, పళువు లకు మేత సంపాదించడమేగాక ప్రతిసంవత్సరం వారు శిస్తులు కడుతున్నారు. అధికోత్పత్తికి ఎంతగానో సహాయపడుతున్న వీరందరికి ప్రభుత్వం వెంటనే పట్టాలు యివ్వవలసిందిగాకోరుతున్నాను. అలాగే బ్యాంకులనుజాతీయం చేయవలసివున్నది, ఈ నాడు 60,70 కోట్లరూపాయలు కావాలి. డబ్బులేక ప్రభుత్వంవెనకాముందూ అవుతున్నది. ఈనాడు బ్యాంకులు వున్నవి. కాళాలు, బిర్లాలు దాల్మియాలు యీ నెహ్రూప్రభుత్వాన్నిగాని శాస్త్రిప్రభుత్వానికిగాని అడిసున్నారు. వాటిని జాతీయం చేస్తే 1500 కోట్లకుపైగా ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుంది, ఆడబ్బుతో ప్రభుత్వం ఎన్నోరంగాలలో అభివృద్ధినిసాధించవచ్చు. కాని ఎందుపల్ల జాతీయంచేయడంలేదు. ప్రభుత్వంపై వారి influence వుండడం వల్ల చేయడంలేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వం తన ఆలోచనా విధానాన్ని మార్చుకోవాలి. సోషలిస్టు పాట్రన్ ఆఫ్ సొసైటీ ఆశయాన్ని నెరవేర్చ దలచుకుంటే, బర్మా, సిలన్, ఇండొనీషియావంటి దేశాలలో వారు అవలంబిస్తున్న మార్గాలను యిక్కడకూడా అవలంబించాలి అందుకు ప్రభు త్వం వెంటనే పూనుకోవాలి. అలాగే, యీనాడు ప్రభుత్వరైతులకు ఎరువుల కొరకు తక్కావీలు, సబ్సిడీలుగా సమితులు, పరిషత్తులద్వారా యిస్తున్న డబ్బు కోట్లకొలది దుర్వినియోగం అవుతున్నది. సముద్రంలో నీళ్లుపోస్తున్నట్లుగా పోర బోస్తున్నారని చెబుతున్నాను. ఎక్కడ బావులుత్రవ్వి dry Landను wet land గా మార్చడానికి ప్రయత్నించారో తెలుసుకుంటే యీడబ్బు ఎలా వ్యయమవు తున్నది తెలిసిపోతుంది. ఆర్థమైనవారికి యిది దొరకడంలేదు. వాటన్నింటినీ గమనించి తగుచర్యలు తీసుకోవలసి వున్నది. కరువుకాటకాలు వచ్చే ప్రాంతా

లలో తక్షణ చర్యలు తీసుకోవడం అవసరం. నెహ్రూగారు అప్పటికి యింకా అధికారంలోకి రాలేదు. బెంగాల్ లో కరువు వచ్చింది. అప్పుడాయన అన్నారు. నేను అధికారంలోకి వస్తే యీ బ్లాక్ మార్కెటీర్స్‌ను ఉరితీస్తామన్నారు. ఈ 16 సంవత్సరాలలో ఎంతమందిని ఉరితీశారు? అసలు ఎంతమంది బ్లాక్ మార్కెటీర్స్‌ను పట్టుకున్నారు? అని అడుగుతున్నాను. ఆ విధంగా మీరు చేయకపోయినా ప్రజలు మీచేత చేయించే పరిస్థితులు వస్తాయని మనవి జేస్తున్నాను. భూసంస్కరణలు అమలు జరపడం, ఆహారధాన్యాల వ్యాపారాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టడం, యీ కోర్కెలనునేను కోరుతున్నాను. ఇవినాకోర్కెలు మాత్రమేకావు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఊటీసెమినార్‌లో చెప్పిన విషయాలు 3 లక్షల 3 వేల పంచాయితీ కమిటీలు వున్నవి అన్నిచోట్ల చౌకడిపోలు ఏర్పాటు చేయడం అవసరం. మా గ్రామం నల్గొండ జిల్లాలో చాలా పెద్దగ్రామం. అక్కడ చాదాపు వందమోటార్లు. 70 కుంటలు, 20 30 స్పింగ్ ఛానెల్స్ వున్నవి. కాని, అంతగ్రామంలో రెండు బస్తాల ధాన్యం నాకు కావలసివస్తే దొరకలేదు. మూడు రోజుల క్రిందటి సంగతియిది. కుర్లపాకలో రెండు బస్తాల ధాన్యం దొరకలేదంటే దేశంలో పరిస్థితులు ఎలావున్నయో గమనించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. మంత్రులు అక్కడక్కడ చూస్తుంటారు కాబట్టి పట్టణాలలో మాత్రం యీ డిపోలు పెడితే సరిపోతుందనుకో కూడదు.

200 షాప్స్ సరిపోవు. 2 వేల జనాభావున్న చోట ఒక చౌక డిపో పెట్టి జొన్నలు, సజ్జలు, బియ్యం, గోధుమలు, పంచదార నూనే, తిండిపదార్థాలు—నిత్యజీవితావసర వస్తువులు—అమ్మితేనే యీ ఆహారసమస్య సంక్షోభంనుంచి దూరం పోగలుగుతాము. ప్రతిగ్రామానికి చౌకడిపో కావాలని మేముకోరితే అది గొంతెమ్మకోరిక అవుతుంది. కాని, పంచాయతి కమిటీవున్న ప్రతిగ్రామంలోను యీ షాపులు పెట్టడం చాల అవసరం. ఇందుగురించి ప్రభుత్వం తక్షణచర్య తీసుకోవడం అవసరం. బ్లాకుమార్కెటు చేసేవారిని పట్టించినవారికి బహుమానాలిస్తామని ప్రకటించాలి. పట్టిన అధికారికి బహుమతి అనండి, బస్తాకు ఒక రూపాయిస్తేచాలు. అప్పుడు బియ్యం 75 రు.లు కాకపోతే 78 రు లకు అమ్మినా ఫరవాలేదు. ఈ విధంగా చేస్తే ఎంతధాన్యమో బయటకు వస్తుంది, ఇప్పుడు ధాన్యం లేకకాదు. ఇది కృత్రిమ కరువు. దేవుడు సృష్టించిన కరువు కాదు, మానవుడు—పెద్ద పెద్ద వ్యాపారులు, భూస్వాములు, బ్యాంకు యజమానులు

సృష్టించిన కరువు కనుక దీనిని దూరం చేయడానికి వీలుంది, ప్రభుత్వం అధికారులకు, ప్రజలకు ప్రోత్సాహమిచ్చి నట్లయితే దాచిపెట్టబడిన ధాన్యం బయటకు వస్తుంది. ఇలాంటివారిమీద ఎమర్జన్సీ ఎందుకు పెట్టరు? కేసులు పెట్టి శిక్షలు ఎందుకు వేయరు? సంఘవిద్రోహులను అరికట్టడం చాల అవసరం. ఆహారసమస్య అందరికి సంబంధించిన సమస్య కనుక ప్రభుత్వం అన్ని పార్టీలవారి సహకారంతో కృషిచేస్తేనే యిది పరిష్కారం అవుతుంది. కాంగ్రెసు కార్యకర్తలతోనే యీ సమస్య పరిష్కారం చేద్దామనుకుంటే అది సంకుచిత ధోరణి అవుతుంది. విశాల హృదయంతో, విశాలదృష్టితో ఆల్ పార్టీస్ కన్వెన్షన్ చేసి, ప్రతి పట్టణంలోను అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన కమిటీలు పెట్టి, విజిలెన్స్ కమిటీలు పెట్టి చేస్తేనే పరిష్కరించగలుగుతామని చెబుతూ, ప్రభుత్వం తీవ్రమైనచర్యలు తీసుకోవడం, భూ సంస్కరణలు, బంచరాయి, పోరంబోకు భూములకు పట్టాలు చేయడం, ఆహారవ్యాపారం ప్రభుత్వం చేపట్టడం, బ్యాంకులను జాతీయం చేయడం వంటివి చేయాలని చెబుతున్నాను ఇండోనీషియా బర్మాదేశాలు అనుసరిస్తున్న అభివృద్ధి కర మార్గాలవలంబిస్తేనే యీ ప్రభుత్వానికి ముక్తి వుంటుంది లేకుంటే ప్రజల కోపానికి రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వాలు గురికావలసివుంటుంది. ఈ అవకాశం యిచ్చి నందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, నేను యీ రిజల్యూషనును బలపరుస్తున్నాను

(Mr. Speaker in the Chair)

ఇదేమీ అకస్మాత్తుగా వచ్చిన తీర్మానంకాదు. ఇంటిలోని విషయాలు నిత్యం మనం చూస్తూ, అనుభవిస్తున్నాము. ప్రభుత్వం యీ తీర్మానాన్ని అంగీకరించడంలోకూడా ఏలాంటి అభ్యంతరం వుండకూడదు. ఈ సమస్యను కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వాలుకూడ అర్థం చేసుకున్నట్లు యాజిటేట్ అవుతున్నట్లు ఏదోరకంగా పరిష్కారమార్గం కనుగొనాలని ప్రయత్నంచేస్తున్నట్లు కనబడుతోంది. ఇది ప్రభుత్వానికి అతీతమైన రిజల్యూషను కాదు, ప్రభుత్వం అంగీకరించివలసి కనుక అభ్యంతరం వుండకూడదు. ఆహార సమస్య గత 3-4 సంవత్సరాలకాలం నుంచి పోల్చి చూచుకుంటే యీ సంవత్సరం చాలతీవ్రంగా పరిణమించింది. తీవ్ర సమస్యగా పరిణమించినదనేది ప్రతివక్తంచాతు చెప్పడమేకాకుండా ప్రభుత్వంవైపు

నుంచి కూడ మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు, కేంద్రమంత్రులు, ప్రధానమంత్రిగారు కూడ యీవిషయంమీద అనేక సందర్భాలలో మాట్లాడుతున్నారు. ధరలను అదుపులో పెట్టకపోతే పరిస్థితి మరింత తీవ్రమవుతుంది. ఈ పరిణామాలవల్ల దేశంలో చెడుఫలితాలు వస్తాయని అంగీకరించారు. ఈ మధ్యనే కేంద్రంలో ముఖ్య మంత్రుల సమావేశం, ఆహార మంత్రుల సమావేశం చేశారు. ఆ సమావేశాలు జరుగుతున్నప్పుడు మొత్తం దేశంలోని ప్రజలందరూ కూడ యీ సమస్యను రివల్యూషనరీ పద్ధతిలో పరిష్కారం చేస్తారు, అదుపులో పెడతారు అని ఆశించారు. ఆ సమావేశాలలో వారు తీసుకున్న నిర్ణయాలపట్ల కొన్నివర్గాలు హర్షం వెలిబుచ్చాయి. కాని, చాల ఎక్కువ వర్గాలు వ్యతిరేకించాయి. బిగ్ బిజినెస్‌మన్, బిగ్ ట్రేడర్సు—అంతా హర్షించారు. చిన్న ట్రేడర్స్, పండించుకునే రైతులు విినిమయదారులు వ్యతిరేకించారు. పత్రికలు, ఎడిటోరియల్సు వల్ల ప్రజాభిప్రాయం తెలుస్తోంది. ఈ సమస్యమీద ముఖ్యమంత్రుల సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలు బిగ్ ట్రేడర్సుకే ఉపయోగపడతాయని కూడ చాలమంది చెప్పడం జరుగుతోంది. అదివాస్తవం. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో హార్వెస్ట్‌టైములోపంటలధరలు సమిటోచూస్తే క్వింటలు 82 రు.లు వుండేది యిప్పుడు 44 రు.లు వుంటోంది. పాలకుక్కళ్లు, కోయంబత్తూరులు, కృష్ణకాటుకులు 44 రు:లు వుంటున్నవి. ఈ ధర ఎవరికి కిట్టుబాటు అవుతోంది అనేది ఆలోచించవలసి వుంటుంది పండించే రైతుకు గిట్టుబాటు అవుతోందా అంటే కావడంలేదు. ట్రేడర్స్ అంతా ధాన్యంకొని హోర్డ్ చేయడం జరిగింది. రెస్ట్రిక్షన్స్ లేకపోవడంవల్ల ప్రొక్యూర్‌మెంటు పాలసీ వుంది, 40 వర్సంటు తక్కువ ధరకు తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వానికి యివ్వాలనే నిర్ణయం వుండడంవల్ల మార్కెటులో ధరలు క్రిందకు తెస్తూ వుండడంవల్ల కొంత వరకు పరిష్కారం కావడానికి అవకాశం వుండె, ఇప్పుడు రెస్ట్రిక్షన్సు తీసేశారు. హోర్డుచేసిన ధాన్యమంతా కేరళకో, మదరాసుకోపంపించడం జరుగుతోంది. దాని వలన ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నాయి. నిన్నటి పత్రికలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించినంత వరకు—

"Andhra Pradesh has a surplus of 6 lakh tons of rice every year. Yet the consumer does not get it cheap nor as much as he needs". అని యున్నది.

"The millers and larger producers have held back stocks as they feel that the prices fixed by the Government are unattractive. The ruling prices are higher by Rs. 10 to 15 per quintal when the fixation was made. The situation became so acute that the Government was compelled to open 250 fair price shops in June to sell only coarse rice" అని ఒకటిచ్చారు

"Prices of most of the cereals in the State registered all-time high in June. Paddy per quintal was Rs. 44.72 in June this year against Rs. 41.42 last year. Similarly, wheat was sold at Rs 60.67 against Rs. 49.65 and jawar at Rs. 53.11 against Rs. 37.79."

ఈ రకంగా ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి అన్న విషయం గమనించాలి, మహారాష్ట్ర మొదలైన రాష్ట్రంలో wheat ధరలు 100%కూడా పెరిగినట్లు తెలుస్తోంది, ఆంధ్ర విషయంలో ఏమి చెప్పారంటే—

"The millers and big producers have held back the grains because of attractive prices and compulsory levy fixed by the Government. The ruling prices were higher by Rs. 10 to 15 per quintal. Coarse rice was very scarce and the poor were compelled to buy superior varieties. Because of this shortage, the Government opened overnight in June nearly 150 fair price shops. The Government also made arrangemenss to sell fine varieties of rice at rates ranging from Rs. 60 to Rs. 70 pice per kilo in 250 retail fair price shops which have been recommended by the Retail Grain and Kirana Dealers Federation".

Fine varieties మాత్రమే అమ్మకానికి ఉన్నట్లు మిగతా రకాలు బియ్యం దొరకడం లేదని అన్నారు, Fine varity కొనేవారు ఎంతమంది అనే విషయం ఆలోచించాలి, మిడిల్ క్లాసు, లోయర్ మిడిల్ క్లాసు, మొత్తం గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు మధ్యరకం బియ్యం ఎక్కువగా వాడతారు, అందరూ fine varities వింటారనుకుని వాటినే అమ్మడానికి అవకాశం ఉందని వాటిని 75 నయాపైసలు కిలో

re : the steps to be taken to ensure the snpply of articles of daily usage such as rice, jawar, sugar etc. to the Public at fair prices by taking over the trade in these Commodities

గ్రామము అమ్మడానికి అవకాశం కల్పించడం అంటే అర్థం ఏమటో చూడాలి, ఈ సమస్య తీవ్రతను వెలిబుచ్చి నప్పటికి కూడా ప్రభుత్వం దానిని పరిష్కారంచేసే పరిస్థితిలో లేదనే నిర్ణయానికి రావలసి ఉంటుంది, ఈ సమస్య రాష్ట్రప్రభుత్వానికి మాత్రమే సంబంధించినది కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికికూడా సంబంధించి ఉన్నది. ఆహార సమస్యపై ప్రభుత్వ పాలసీ ఏమిటి అని ప్రశ్నించగా మంత్రిగారు 9వ తారీఖునాడు స్టేటుమెంటు చేస్తాము అన్నారు. ఈ మధ్య సివిల్ సప్లయిస్ కమిషనర్ల సమావేశంలో నిర్ణయాలు జరుగుతాయని అన్నారు. ఆహార మంత్రిగారు ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు వచ్చే harvest వరకు ఆహారధాన్యాల ధరలు పర్వాటు చేయడం జరుగుతుంది " న్నారు. మనం కొద్దిగా ఆలోచించాలి, ఇంతవరకు mon-soon రాలేదు ఇంటలు, చెరువులు నిండలేదు, పునాసపైరులు అన్ని జిల్లాలలో వేయడం జరుగలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో అహార సమస్య ప్రాధాన్యత ఎంత పెరుగు తుందన్న విషయం అర్థం చేసుకోవాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వద్ద నిలువలున్నాయాఅంటే మావద్ద నిలువలులేవు, కేంద్ర ప్రభుత్వంవద్ద ఉన్నాయిఅన్నారు ఇతర రాష్ట్రాల పరిస్థితి చూస్తే రాజాస్థాన్‌లో కరువు ఉన్నది, బెంగాలులో కరువు పరిస్థితులున్నాయి. ఆయా ప్రాంతాలకు ధాన్యం రవాణాచేసే పరిస్థితిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం stocks మనకు ఎట్లా ఉపయోగిస్తాయో తెలియదు. నిలువలు ఈ ప్రభుత్వంవద్దలేవు. Hoarders వద్ద ఉన్నాయి. వారికి clearance యిచ్చారు. ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపుకోవచ్చునని చెప్పారు. వర్షాలు పడి పంటలు వచ్చేవరకు ఈ ఆరునెలల కాలంలో పట్టణ ప్రాంతాలలోని Working class, middle class and lower middle classను గ్రామీణ ప్రాంతంలోని working classను చిన్న రైతాంగాన్ని పరకంగా ఈ సమస్యనుంచి పరిష్కారం చేస్తారనేది ఆలోచించాలి. 250 fair price shops open చేసాము; ఇంకా అదనంగా 200 పెంచుతున్నామని అనవచ్చును. ఇందులో ఎన్ని లోపాలున్నాయి, ఈ fair price shops పరిగా పనిచేస్తున్నాయా అనేది ఆలోచిస్తే కేవలం ఇవి black market centres గా తయారైనట్లు తెలుస్తుంది. ఒకటి రెండు bags మాత్రమే అమ్మి మిగతావి traders కే అమ్ముతున్నారు. అదే బియ్యం తిరిగి రు. 70 లు క్వింటాలుచొప్పున అమ్మడం జరుగుతోంది, fair price shops open చేసినప్పటికి కట్టు దిట్టంగా నడిపే administration లేనపుడు ఎన్ని shops పెట్టినా సక్రమంగా జరుగవు. రైతులకు కార్మికులకు చౌక ధరలకు దొరకవు. కాని పర్యవసానం big traders

లాభాలకే గురికావలసి ఉంటుంది. ఇదిచాలా తీవ్రమైన సమస్య, దానిని పరిష్కారం చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? ఈ season వరకు పరిస్థితి ఎట్లాఉన్నా శాశ్వత పరిష్కారమార్గం ఏమిటి? భువనేశ్వర్ కాంగ్రెసు మహాసభలో ఒక తీర్మానం చేసారు. దీని ప్రకారం ప్రభుత మే ఆహార ధాన్యాల వ్యాపారం నడపాలని అన్నారు, దానిని అమలు చేయ బోయేసరికి ఏ రాష్ట్రమూ సిద్ధంగాలేదు, ఈనాటి పరిస్థితులలో తీసుకోడానికి మేము సిద్ధంగాలేము అన్నారు, Paddy కొని store చేసుకోడానికి big business కు ఉన్న అవకాశాలు, bank facilities వ్యాపారానికి ఎక్కడఉన్నాయి? వ్యాపారం గం ఏకొంచెం store చేసుకున్నా వ్యవసాయ ఖర్చులు చూసుకుంటే అమ్మకోక తప్పదు. Big business చేతులలోని అధికారం లాక్కుని bank facilities వారికి కలుగకుండా చేసి ఆహారధాన్యాల వ్యాపారాన్ని స్వాధీనం చేసుకుని చేతులలో పెట్టుకుంటేనే ఈ సమస్య పరిష్కారం కావడానికి వీలుంటుంది. ఈ సమస్య పరిష్కారం కావాలంటే అమెరికానుంచి P.L. 480 క్రింద ఆహారధాన్యాలు దిగుమతి చేసుకున్నంత మాత్రం చేత పరిష్కారంకాదు. ఆహారం పంటను increase చేసుకోవాలి, అందుకు ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలుఏమిటి అని ఆలోచిస్తే నిజంగా ఏమీలేవని చెప్పవచ్చును. On the other hand it is going reverse, ఈ మధ్య నేప్లానింగ్ కమిషన్‌వారు Land reforms గురించి ఒక సబ్ కమిటీవేసి ఎంత వరకు అమలు జరిగాయనేది ఆలోచించివారు, వారుఅన్ని రాష్ట్రాలలోనుకూడా ఇప్పటివరకు 60% land reforms కాలేదనిఅన్నారు. దాని కొక సబ్ కమిటీవేసారు. ఈ reforms చాలా త్వరితంగా చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు నొక్కిచెప్పడం గురించి ప్లానింగ్ కమిషన్‌వారు తీసుకున్న నిర్ణయం గురించి పత్రికలలో చూస్తున్నాము, రెండవ నిర్ణయం—పంచాయతీ కమిటీలు, సమితులు వంటివాటిని బలవంతం చేయాలని, credit societies strengthen చేసి వాటి ద్వారానే ఎరువులు రైతులకు అందించే ఏర్పాట్లు చేయాలని తీసుకున్న నిర్ణయాలు సక్రమంగా జరుగకుండా కాగితాలమీదనే ఉండి పోతున్నాయని వారు చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ ప్లానింగ్‌కమిషన్ ఎవరిది: ఇక్కడరాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఎవరివి? అది ఇవికూడా కాంగ్రెసుపార్టీ చేతులలో ఉన్నవే, అక్కడ ఇక్కడ కూడా కాంగ్రెసువారే కూర్చున్నారు, దానిమూలం ఎక్కడ, కీటుకు ఎక్కడఅని ఆలోచిస్తే వారు అసలు తలచుకున్నారా, లేదా అనే అనుమానానికి అవకాశం వస్తుంది, రాజు తలచుకుంటే

వీడికాదు? కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం sincereగా ఆలోచించి చేయాలనుకుంటే ప్లానింగ్ కమిషన్ నేడు ఈ నిర్ణయానికి రావలసిన అవసరం ఏమిటి? adverse rewards ఎందుకు pass చేయాలి? గత రెండు సంవత్సరాలుగా సెలస్బీబిల్లు ఎందుకు pendingగా ఉండాలి, Land reforms సమస్యఇట్లా ఉండగా, బంజరు భూముల సమస్య పరిష్కరించడానికి కూడా వ్యతిరేకించారు, ఈ సమస్యను పరిష్కరించి భూములులేని రైతాంగానికి భూములు కల్పించండి, credit సౌకర్యాలు ఇతర సౌకర్యాలు కల్పించండి, అప్పుడే ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. ఆహార ధాన్యాలవ్యాపారాన్ని ప్రభుత్వమే నడపరాదా అప్పుడే ఆహారసమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. అంతేకాని తాత్కాలికంగా కొద్దిమందిమంత్రులు కూర్చుని నిర్ణయాలు చేసినంత మాత్రం చేత పరిష్కారంకాదు. ఫలితాలు విరుద్ధంగా వస్తాయని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. Sugar అనేది చాలా necessity of life. ఒకబస్తా రు. 70 లు నుంచి వందవరకు బ్లాకుమార్కెట్టులో అమ్ముతున్నారు, జరగడం లేదంటారా? జరుగుతున్న విషయాలకు ప్రభుత్వం ఎంతమందిని శిక్షించారు? వరంగల్లు జిల్లాలో మే నెల కోటా ఎవరికీ ఇవ్వలేదు. కలెక్టరుగారికి చెప్పాము పిటిషన్ ఇచ్చాము మే నెల కోటా బజారులో అమ్మకం అయినది కాని retail shopkeepersకు ఇవ్వడం జరుగలేదు. జూన్ నెల కోటానుంచి మే నెలకోటాయిచ్చారు. ఇప్పుడు జూన్ నెల కోటా ఏమైనదని ప్రశ్నించవలసి వస్తుంది? ప్రభుత్వోద్యోగులు, బ్లాక్ మార్కెటు వర్తకులు కలిసినపుడు Sugar ఎట్లాదొరుకుతుందనేది ఆలోచించాలి. Fair price shops నడిపే వారికి ప్రభుత్వోద్యోగులకు కూడా ములాఖత్ ఉంది, వారి అనుమతి లేనిది, వారికితెలియనిది ఏమీ జరగడంలేదు. కట్టు దిట్టమైన నిర్ణయాలు తీసుకుని ఎవరిపై బాధ్యత పెట్టాలో ఆ కలెక్టుకర్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మొదలైన ఉద్యోగులపై చర్య తీసుకోకపోతే ప్రయోజనం ఏమిటి? మంత్రిగారు ఇప్పుడే వచ్చారు కాబట్టి మరల చెబుతున్నాను. వరంగల్లులో మే నెల sugar కోటా ఇవ్వలేదు. ఎక్కడకు పోయింది? గవర్నరు ప్రసంగంపై చర్చలోకూడా నేనుచెప్పాను. అపుడు ముఖ్యమంత్రి గారు పట్టించుకోలేదు. కాని అది విచారణ చేయిస్తారా అని అడుగుతున్నాను. P. A. to the Collector దగ్గర పిటీషను యిచ్చాను. మే నెల కోటా ఎందుకు disburse చేయలేదని దాని పైన వారు యిచ్చిన నిర్ణయం ఏమిటంటే జూన్ నెల కోటానుండి యివ్వవలసిన దని వ్రాయడం జరిగింది. అయితే రెండు రోజులలో రిటేలర్సుకి పర్మిట్లు యిస్తారు.

Permits will be distributed through Tahsils, Those permit holders or retail shop-keepers will be situated somewhere at a distance of 10 to 25 miles. అంత దూరంలో ఉంటారు. అది చేరేవరకు చాల అలస్యం అవుతుంది. రెండు రోజులలో తీసుకోలేదని స్టాకు ఎక్కడ మాయం అవుతుంది? అక్కడనేకాదు. మన హైదరాబాదు సిటీలోకూడా ఆదే స్థితి ఉంది, చూస్తున్నాం. Sugar దొరకడంలేదు. Fair price shops లో దొరకడంలేదని పత్రికలలో చూస్తున్నాం. జోగిపేటలోకూడా ఆహారధాన్యాలకు అవస్థ అవుతుందని పత్రికలో వచ్చింది అందుకోసం ప్రభుత్వయంత్రాంగాన్ని కట్టుదిట్టంచేసి నిఘా పెట్టి సరియైన distribution చేయకపోతే వ్యతిరేకత పెరుగుతుంది ఆదోచించండి- మేము కూడా అంటున్నాం జూన్‌లో కూడా యివ్వలేదని వార్త వచ్చింది. రెండు నెలలనుంచి Fair price shops లో rice కూడా లేదని మెంబర్సు చెబుతున్నారు. అందుకొరకు కేవలం ప్రభుత్వోద్యోగులమీద ఆధారపడితే లాభంలేదు. తాలూకా లెవెలులో డిస్ట్రిక్టు లెవెలులో all parties committees వేయండి. డిస్ట్రిబ్యూషను యొక్క నిఘా దాని బాధ్యత అప్పగించండి. కనీసం వారి పర్యవేక్షణక్రింద ఉండే టట్లు జాగ్రత్తగా చూడండి. విజిలెన్సు కమిటీ వేదుతున్నాం అని నందాగారు రోజుకి గంటసేపు లంచగొండితనం నిరోధనకోసం కూర్చుంటున్నారు. అనేం రోజూ కుప్పలు కుప్పలు జరిగిపోతున్నాయి. దాని గురించి ఆలోచించేవారు ఎవరు? ఆహారధాన్యాల సమస్య గురించి కట్టుదిట్టాలు విజయవంతంగా నడప లేకపోతే పరిణామాలు తీవ్రంగా ఉంటాయని మనవి చేస్తున్నాను. కోఆపరేటివ్ సొసైటీద్వారా గేసునూనే daily usage కి అవసరమైనవి కోఆపరేటివు సొసైటీ ద్వారా అమ్ముతున్నాం అన్నారు. ఏ కోఆపరేటివు సొసైటీ ద్వారా అమ్ముస్తున్నారో చెప్పండి. ప్రతిరోజు question hour లో వింటున్నాం. ప్రతి స్టోరులో కొన్నివేల రూపాయలు తినేశారు, misappropriation cases ఉన్నాయి. వరంగల్లు స్టోర్సు గురించి ఏమిటి! Consumer Cooperative Society గురించి ఏమిటి? ప్రశ్నల సందర్భంలో చెప్పారు. అక్కడ misappropriation జరిగిందని చెప్పారు. అక్కడకూడా సూపర్ విజను లేక ఆఫీసర్సు మింగిల్ అయి జరుగుతున్నప్పుడు అఖిలపక్ష కమిటీ ఉండాలి. కాస్తో కూస్తో సూపర్ వైజు చేసే అవకాశాలు కల్పిస్తే కాస్తోకూస్తో ఇది తగ్గడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడైనా ఆలోచించాలి. ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. నిత్యం

re : the steps to be taken to ensure the supply of articls of daily usage such as ric,e jawar, sugar etc. to the Public at fair prices by taking over the trade in these Commodities.

ఒక సమస్యమీద వేయి కండ్లతో కాపాడుకుంటే తప్ప పరిష్కారంకాదు. ఇప్పటి వరకు వర్షాలు రాలేదు. పంటలుపండే పరిస్థితి లేదు. పునాసలు కూడా మాడిపోతున్నాయి. గ్రామగ్రామాన Fair price shops ను తెరవండి. ఎందుకంటే వారే ఒప్పుకుంటున్నారు. పెద్దపెద్ద హోల్డర్సు మార్కెట్టులోకి ధాన్యాన్ని రానీయడంలేదు అని. అయితే ఎవరేమి చేస్తారు? గ్రామాలలో తమ యిష్టం వచ్చిన ధరలకు అమ్ముతారు. ఆ ధరకు కొనే స్తోమతు రైతాంగం దగ్గర ఉందా లేదా అని ఆలోచించవలసి వస్తుంది. 75% రైతుదగ్గర లేదు. గ్రామాలలో ఒక రిద్దరి దగ్గర స్టాకు ఉంటే ఏ రకంగా విపరీతమైన ధరలకు అమ్ముతున్నారో మనకు తెలియదు. దానికి control ఎక్కడ? తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో గ్రామాలలో చౌకడిపోలు ఏర్పాటుచేసిన వెనువెంటనే కనీస చర్యలు తీసుకోకపోతే చాల విపరీతమైన పరిణామాలుంటాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని తప్పని సరిగా అంగీకరించాలి. వాగ్దానంచేసి ఈ రకంగా మేము కోరిన కోరికలననుసరించి చర్యలు తీసుకుంటారని చెప్పిన సూచనలు అంగీకరిస్తామని చెప్పాలి. ఈ తీర్మానాన్ని ఒప్పుకోవాలని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

Sri D. Seetharamayya:— I beg to move. "In the non-official resolution (No. I) moved by Sri A.RamachandraReddy, for the words 'vegetables, milk, etc.' substitute the words 'ragi, etc. and other necessities of life like clothing etc.'"

Mr. Speaker:— Amendment moved.

శ్రీ డి. సీతారామయ్య :—అధ్యక్షా, మనది వ్యవసాయరాష్ట్రం. ఈ రాష్ట్రానికి ధాన్యరాశి అని పేరు వచ్చింది, కాని ఇక్కడ ధాన్యం ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ముఖ్యంగా జనసామాన్యం ఉపయోగిస్తున్న జొన్నలు, సజ్జలు, నూకలు, రాగి వాటి ధరలు చాల విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. కరువుప్రాంతాలైన రాయలసీమలో పెరిగిపోవడంవల్ల జనసామాన్యంయొక్క జీవితం దుర్భరమైపోతున్నది. అందువల్ల ప్రభుత్వం రెండు విషయాలను యోచన చేయవలసిన అవసరముంది- ఒకటి ధాన్యం ఎక్కువగా ఉత్పత్తిచేయడమో లేక రెండవది ధరలను కంట్రోలు చేయడమో, కంట్రోలు చేసి ఆ ధరలకు ధాన్యాన్ని సప్లయి చేయడమో చాల అవసరం. ఈ రెండు పనులు ప్రభుత్వము చేయడానికి

నిరాకరిస్తున్నది. .ఇది ఎందుకని యోచనచేస్తే మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం భూస్వామ్య వైఖరితో కూడుకొని ఉన్నదని అర్థం చేసుకొనవలసిన అవసరం ఏర్పడుతోంది. ఒక ప్రక్క ధాన్యాన్ని అధికోత్పత్తి చేయడానికి భూసంస్కరణలను ఈ ప్రభుత్వం ఎప్పుడో తెచ్చివుండవలసినది. కాని వాటిని తీసుకొని రాలేదు. రెండవది బంజరుభూములను పూర్తిగా బీదసాదలకు వదిలేసి ధాన్యాన్ని పెచ్చుగా పండించడానికి అవకాశము యిచ్చి ఉండవలసినది. దానికి ఆటంకాలు పెట్టి పట్టాలు యిచ్చేదానికి వీలులేదని ఒక తీర్మానం చేసిపెట్టారు. అంతేకాకుండా పోరంబోకు భూములను బీదసాదలు తమ పొట్టకూటికై సాగుచేస్తుంటే విపరీతమైన పెనాల్టీలను ప్రభుత్వం విధిస్తున్నది. ఒక పదిసెంట్లు భూమిని సేద్యం చేస్తుంటే దానిపై 10 రూపాయలనుంచి 80 రూపాయలవరకు పెనాల్టీలు విధించబడుతున్నాయి. ధాన్యాలను ఎక్కువగా పండించడానికి ఆఫీసర్లకు ఏమీ పట్టింపు లేదు. ప్రభుత్వం కూడా ధాన్యాలను పండించి ధరలు తగ్గించడానికి పూనుకోవడం లేదు కాబట్టి వారి వైఖరిలో ఎలాంటి మార్పూ లేదు. ఆఫీసరు, ముఖ్యంగా జమాబంది ఆఫీసరు, తహసీల్దారుగాని, ఆర్. డి. ఓ గాని బ్యూరోక్రాటికులాగ ప్రవర్తిస్తున్నారు. ప్రజలయొక్క అవసరం ఏమిటి ఏ విధముగా తీర్చడానికి తోడ్పడాలి అనే వైఖరి ఏమాత్రం ప్రదర్శించడంలేదు. మదనపల్లి తాలూకాను ఎత్తుకుని చూస్తే అక్కడ ఒక గ్రామానికి వేయిరూపాయలపరకు పెనాల్టీలు విధించారు మదనపల్లి తాలూకాలో వందగ్రామాలున్నాయి. అంతే పోరంబోకులను సేద్యం చేసినందుకు మదనపల్లి తాలూకాలో ఎంత పెనాల్టీ వసూలు అయినదో యోచనచేయండని మనవి చేస్తున్నాను. మదనపల్లి తాలూకాలో జమాబంది ఆఫీసరైన సబ్‌కలెక్టరుగారిని అడిగితే ప్రభుత్వానికి ఆదాయం రాబట్టడానికి ఒక మార్గం కనిపిస్తున్నది, ఎక్కువ పెనాల్టీలు వేయవలసి వస్తోంది, తగ్గించడానికి వీలులేదని చెప్పారు. అంటే ఈ ప్రభుత్వ వైఖరి reflect చేస్తున్నారనే అర్థం చేసుకున్నాను. బీదసాదలు తమ పొట్టకూటికోసం కొద్దిపాటి భూమిని సేద్యంచేసి కొన్ని గింజలైనా సంపాదించుకుంటే వారిపైన పెనాల్టీలు వేయడం అక్రమమని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా పెనాల్టీలు వేస్తున్న భూములు ఎటువంటి ఆచ్ఛాదనలేని భూములు. తోటిపోరంబోకు అనే దానిలో రెండు చెట్లుంటాయి నాలుగు ఎకరాల భూమి ఉంటుంది. దానిలో సేద్యం చేసుకుంటే ప్రభుత్వానికి నష్టమా మేటి రైతుకి నష్టమా ఏ భూస్వామికి నష్టమా, ఏమీ నష్టం

కనిపించడంలేదు. అటువంటి భూములపైన వివరీతమైన పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. వంక పొరంబోకు ఏరుకి చాలదూరంగా నాలుగైదు గొలుసుల దూరంగా సేద్యం చేసుకున్నప్పటికీ అటువంటి పోరంబోకు భూములపైన పెనాల్టీలు ఎక్కువగా విధించడంవల్ల బీదసాదలు ధాన్యం పండించి జీవించడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. వారు పరుగెత్తుకుని మార్కెట్టుకివెళ్ళి కొనవలసిన అవసరం ఏర్పడుతూ ఉంది. గ్రామాలలో ప్రజలు, బీద రైతులు, వ్యవసాయకూలీలు ఇటువంటి జనం కూడా ధాన్యం కొనడానికి పోతూ ఉంటే ధాన్యం ధరలు పెరగడానికి అవకాశం కలుగుతుంది ధాన్యం అధికోత్పత్తి చేయవలసిన అవసరాన్ని ప్రభుత్వం ఏమాత్రం గుర్తించడంలేదు. కనీసం పోరంబోకు భూములపైన ఉన్న పెనాల్టీలను రద్దుచేసి ఆ విధముగా అధికోత్పత్తికి తోడ్పడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ధరలను కంట్రోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం చేస్తున్న పనులు విఫలము అవుతున్నవని, honest effort ను పెట్టడములేదని అనుకొంటున్నాను. సామాన్య జనము ఉపయోగిస్తున్న బియ్యము, రాగులు. సజ్జలు, జొన్నలు, గుడ్డలు, fair price shops open చేసి, వాటిద్వారా సప్లయి చేస్తే మార్కెట్‌లోవున్న ధరలను కంట్రోలు చేయడానికి వీలుంటుంది ఆ విధముగా చేయడానికి ప్రభుత్వము పూనుకోవాలని. అవసర వస్తువులు అమ్మేదానికి చౌక డిపోలను ఏర్పాటు చేయాలి. కరువు ప్రాంతాలలో ఈ పని వెంటనే చేయాలి. మునిసిపాలిటీ మేజరు పంచాయితీలలో వారి జవాబును అనుసరించి 2 వేల మందికి ఒక చౌక డిపో ప్రకారం open చేయాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ యమ్. రామగోపాలరెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఇంతవరకు ఏవయితే ఉపన్యాసములు అయినవో వాటి ధోరణిచూస్తే మన దేశములో ఆహారధాన్యాలు చాలపుష్కలముగా వున్నవని పంపిణీలో లోపమే అని సభ్యులకు తట్టినదని తెలుస్తున్నది. కాని దేశములో కావలసిన ఆహారధాన్యాలు ఎంత? ఇప్పుడు వున్నది ఎంత ఆనే అంచనా వేసుకొంటే మాటికి 25 వంతులు పెరగవలసి వున్నది. 8 కోట్ల టన్నుల ధాన్యము ఉత్పత్తి అవుతోంది. 10 కోట్ల టన్నులు కావాలి అంటే 25 శాతము పెరగవలసి వుంది. పాలు 5, 6 ఔన్సులు ప్రతి మనిషికి దొరుకుతున్నవి. దాదాపు 15, 16 ఔన్సులు కావలసివుంది. కాయగూరలు 11/2 ఔన్సులు దొరుకుతూవుంటే 10 ఔన్సులు కావలసి వున్నది. కోడిగ్రుడ్లు

సంవత్సరానికి ప్రతిమనిషికి 6 కోడి గ్రుడ్లు వస్తున్నవి. అంటే నెలకు సగం కోడి గ్రుడ్డు దొరుకుతున్నదన్నమాట. ఇతర దేశాలతో పోల్చితే ఇంకా 864 కోడి గ్రుడ్లు ఉత్పత్తి ఎక్కువ కావలసిన అవసరము వుంది. ఇవన్నీ దేశములో ఉత్పత్తి అయినవని, ఏదో వర్తకులను నిందించినంతమాత్రాన దేశ సమస్యలన్నీ తీరిపోతాయనుకొంటే అది విచిత్రమైన ధోరణి అని చెప్పవలసి వుంటుంది. వర్తకులదగ్గర ఎంత capacity వుంది. ఇప్పుడు తరుగు 2 కోట్ల టన్నులవరకు వుందని మనవి చేశాను. ఒక్కొక్క టన్నుకు రు. 400/ ల చొప్పున లెక్కవేసితే 8 వందల కోట్ల రూపాయల ధాన్యాన్ని వర్తకులు దాచివారా అని అనిపిస్తోంది. అది కనుక దాచివేస్తున్నట్లు వుంటే అది ఎవరి కళ్ళ పడకుండా పోతున్నదా అని. 2 కోట్ల టన్నుల ధాన్యము కావలసినపుడు మొత్తము దేశములో అందరి వర్తకులను గాలించి చూస్తే లక్ష టన్నుల ధాన్యమో, 50 వేల టన్నుల ధాన్యమో దొరుకుతుంది. ఎవరయితే కాటకపరిస్థితులనుంచి లాభపడదలచుకొన్నారో వారిని నిందించాలి. వారందరిని దేశద్రోహులని చెప్పాలి. జాతీయం చేసినంతమాత్రాన మన కష్టాలు పోతాయనుకొంటే పొరపాటు. ఎక్కడ పుండువుందో అక్కడ మందు పెట్టాలని అంటాను ప్రభుత్వము ఇదివరకు ఎన్నో నూర్ల తప్పులు చేసినది. ఆహారసమస్య విషయములో ఇప్పుడు పెద్ద తప్పు చేయబోతున్నది. 2 వేల rice mills కట్టబోతున్నాము అని అన్నారు. ఎంత బ్రహ్మాండమైన idea ఎంత మంచి ఊహ తట్టినది. ఒకవైపు ఉక్కు ఫ్యాక్టరీలను, Chemical Fertilisers Plant ను పెట్టాలని అంటున్నాము. అవన్నీ మరచిపోయి 2 వేల rice mills కట్టబోతున్నామని అన్నారు. ఏ rice miller దగ్గర ధాన్యము వున్నది అని సూటిగా అడగదలచుకొన్నాను. ప్రభుత్వము దగ్గర పవరు వుండికూడా పభుత్వం ఎందుకు attachment చేయలేదని అడుగుతున్నాను. కాని ఎక్కువగా ధాన్యము లేదు. దానికి కారణాలు ఏమిటి? దానికి 2 కారణాలు. ప్రభుత్వ పన్నుల విధానము ఒకకారణము. అంతకన్న పెద్ద కారణము వైనావారు మనపైన దాడి చేశారు. వైనావారు దాడిచేసిన కారణముచే మన దేశములో ఉత్పత్తి పడిపోయినది. ఏ దేశము మనమీద అన్యాయముగా దాడిచేసినదో ఆ దేశమువల్ల ఇంత కొరత ఏర్పడినది. ఇంత సంక్షోభము ఏర్పడింది, ఇంత దరిద్రము ఏర్పడినది. మొట్టమొదటగా condemnation resolution pass చేస్తే బాగుంటుంది, ఇంతకు పూర్వము పాకిస్తాన్‌తో కొంత తగాదా వుంది. ప్రతిరోజు ఒక కోటి

రూపాయలు సైన్యముపైన ఖర్చుపెట్టేవారము. 360 కోట్లు Defence budget వుండేది. ఇప్పుడు 900 కోట్ల Defence budget అయినది. అంటే ప్రతిరోజు 3 కోట్ల రూపాయల చొప్పున చైనాను ఎదుర్కొనేదానికి వెచ్చిస్తున్నాము. మన ఉత్పత్తి కార్యక్రమాలు దెబ్బతిన్నవి. చైనాతో ఎవరికి సానుభూతి వుందో అటువంటి సానుభూతి మరచిపోయి వారు దేశద్రోహులు అని కఠినముగా మాట్లాడి వారికి వ్యతిరేకముగా resolution ని తీసుకొని వచ్చినారు. మా ఆహార సమస్యకొరతకు ఈ పని చేశారు అని అంటే చాల మెచ్చుకొనేవారము. వర్తక ప్రజంటేటివ్స్ ఒ కొ, ఇద్దరో లేరా ? వారిని పట్టుకొని పెద్ద ఉపన్యాసాలు ఈ సభావేదికమీద చేస్తూవుంటే వారు దుష్టులు, దుర్మార్గులు అయితే కావచ్చు కాని ఈ కొరతకు దరిద్రానికి వారు బాధ్యులు కారు అని ఘంటాపథముగా చెబుతున్నాను. ఇవాళ ఉస్మాన్‌గంజి పోదాము కొత్తూరు సీతయ్యగుప్తగారు ఎన్ని ఇళ్లలోపల, భూముల లోపల త్రవ్వి ధాన్యము దాచిపెట్టారో ! ధాన్యము ఎక్కడ - ఇవన్నీ పిల్లలమాటలే కాని ఇంకొకటి కాదు. వీరు ఈ విధముగా మాట్లాడుతూవుంటే ప్రభుత్వము ఈ మాటలు వినడానికి తల ఒగ్గినట్లు కన్పిస్తున్నది. అందుకోసము మా స్వతంత్రపార్టీవారు ఏమి అంటారు అంటే కాంగ్రెస్‌కు, కమ్యూనిస్టుకు వున్న భేదము ఎరుపు రంగుకు గులాబి రంగుకు వున్న భేదము తప్ప ఇంకేమీ లేదు అని అంటాము. ఆహార ధాన్యాలను జాతీయం చేయడానికి 2 వేల కోట్ల రూపాయలు కావాలి. ఇంతకు ముందు కంట్రోలు వచ్చింది. Rationing ని introduce చేశారు. అవన్నీ చవిచూశాము. ఇవాళ sugar కి Control వుంది. ఇప్పుడే చెప్పారు. ప్రభుత్వము Control అనగానే దాని ధరలు రెట్టింపు అయిపోతాయి. ఎప్పుడు జాతీయం చేస్తారా అని సంఘద్రోహులు, దేశద్రోహులు లాభపడవచ్చునని ఎదురుచూస్తున్నారు. అందువల్ల ఎక్కడయితే పుండు వుందో అక్కడే మందు పెట్టాలని మనవి చేశాను, అధికాహారోత్పత్తికి వున్న అడ్డంకులు ఏమిటి అని విచారణ చేయాలికాని ఉన్నదానిలోనే సవరణ చేసి ఘనత సాధిస్తాము, అందరివి సంతృప్తి పరుస్తాము అంటే అది విచారించదగిన విషయము కాదు. నెత్తిమీద వెంట్రుకలు లేవు. మంచి కొప్పు తీస్తాము అంటే లాభములేదు. బోడి నెత్తి బోడినెత్తే. ఉన్న వెంట్రుకలతో మేము ఏదో మంచి సౌందర్యముగా చేసి చూపుతాము. Exhibitions కి పోయి prizes సంపాదించుకొంటాము అని అంటే ఊహించరాని విషయము. అందువల్ల ఆహారసమస్య

తీరాలి అంటే దానికి వున్న అడ్డంకులను తీసి పారవేయాలి. మొదటి అడ్డంకి ఇప్పుడు రైతులదగ్గర వైకము లేకుండా పోయినది. కావాలంటే బుజువు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. రైతుల దగ్గర వైకము లేకపోవడానికి కారణము గవర్నమెంటు పన్నుల విధానమే. ఈ వాడు రైతులు అదనముగా 5 కోట్ల రూపాయలు చెల్లించడమేకాకుండా indirect taxes మూలముగా చాల మొత్తాలను చెల్లిస్తున్నారు. శిబిచక్రవర్తి కండలు తీసివేసినట్లు ఏదో రూపేణా రైతుల దగ్గరనుంచి వైకము తీసివేస్తున్నారు. అధిక ఉత్పత్తి చేయడానికి వారి శక్తి సామర్థ్యాలు నశించి పోయినవి చెప్పుబడి లేదు. అప్పులు ఇస్తున్నాము అన్నారు. ఆంధ్రదేశపు ఫిగర్సు నా దగ్గర లేవు. మొత్తము భారతదేశములో కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్సుద్వారా రైతులకు 255 కోట్ల రూపాయలు అప్పులు ఇస్తున్నారు. రైతులకు 1800 కోట్ల రూపాయలు కావాలి. చిన్న పారిశ్రామిక వేత్త ఇంత ఉత్పత్తి అవుతుంది అంటే దానికి 75% 80% banks అప్పులు ఇస్తున్నవి. పారిశ్రామిక వేత్త దగ్గర ఒక కోటి రూపాయల సరుకు వుంటే 70 లక్షలు అప్పు ఇస్తున్నారు. కాని రైతులు 50 వేల రూపాయల పంట పండిస్తే వారికి అప్పు యిచ్చే సౌకర్యము వున్నదా? లేకపోతే వట్టిమాటలు ఇవి అని మనవి చేస్తున్నాను. భూమి అందరికి పంచిపెడితే చాల ఉత్పత్తి అవుతుందని అంటున్నారు. భూమి ఎక్కువ అయినంతమాత్రాన పంట ఎక్కువ పండదు, 1000 సంవత్సరాలనుంచి ఏదయితే చెడిపోయిన భూమి అనుకొన్నామో దానిని తీసుకొనివచ్చి ఎద్దుగాని, వైకము గాని, ఏమి లేని మనిషికి ఇచ్చాము అని తృప్తి అయితే పొందవచ్చు. భూమి ఇచ్చాము అని ఘనత సాధించవచ్చు. వేదవారికి భూమిని సాధించాము అని ఇంకా కొన్ని రాజకీయపదాలు చెప్పవచ్చు. ఆ భూమి ఏ రైతుల దగ్గర వుంటుందో వారి దగ్గర దరిద్రము వుంటుంది. ఆ దరిద్రము శుక్లపక్ష చంద్రునివలె క్రమాభివృద్ధి చెందుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుకోసం మొట్టమొదట ఇన్‌సెన్సివ్ కల్టివేషన్ కావాలి. అది కావాలంటే దానికి సమర్థులయిన వారు కావాలి. ఎరువులు భూమికి కాగా అంచాలి. మనిషికి భోజనం లేకపోతే ఎట్లా తీసిస్తాడో భూమికి తగిన ఎరువు లేకపోతే ఇదేవిధంగా వాళవం అవుతుంది. ఇప్పుడు ఎక్కడ చూసినా భూమి ఎడారి మాదిరిగా కన్పిస్తుంది, సారవంతమైన భూములు హరించుకు పోయాయి. మంచి భూమి లేకుండా పోతున్నది. మనం భూమినుండి ఎంత తీసుకుంటున్నామో అంత భూమికి పెట్టాలి. బ్యాంకు మండి.

ఆప్పు తెచ్చుకొంటే తెచ్చుకొన్నదానికంటె ఎక్కువ కట్టాలి. లేకపోతే బ్యాంకు దివాళా తీస్తుంది. అలాగే భూమినుండి పంట పండించినప్పుడు ఎంతో నైట్రోజిన్, ఎంతో కాల్షియం, ఎంతో ఫాస్ఫేటు పోతున్నది. ఆవి ఎంతెంత పోతున్నవో లెక్కలు తీయించి, తిరిగి భూమికి కావలసినంత సప్లయి చేయించాలి. సాయిల్ కన్సర్వేషన్. సాయిల్ టెస్ట్స్ చేయించి దానికి కావలసిన ఎరువు వేస్తే దేశంలో పంట పండుతుంది తప్ప కేవలం ఉపన్యాసాల ద్వారా పంట పండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంక, రెండవ కారణం పంట పండక పోవటానికి చెట్లను నిర్దాక్షిణ్యంగా కొట్టేయటం. వనమహోత్సవాలు జరుగుతాయి. వాటికి సంబంధించి నేను ప్రశ్న అడిగాను కాని ఇంకా సమాధానం రాలేదు. రూపాయికి అణావంటు చెట్లు మాత్రమే బ్రతికాయి. కృష్ణుడు చిన్నతనంలో ఆడుకొన్నప్పుడు బృందావనంలో వున్నన్ని చెట్లు ఇప్పుడు దేశం అంతలో వున్నాయి. ఇదంతా శుద్ధ మోసం. మనం ఎన్ని చెట్లు పెట్టినా తెల్లారేసరికి నాశనం అవుతున్నాయి. చెట్లు నాటేటప్పుడు విందులు జరుగుతాయి, ఉపన్యాసాలు జరుగుతాయి, ఎమ్ ఎల్. ఏ. లు, బి. డి. వో. లు వచ్చి కుర్చీలలో కూర్చుంటారు, అంతా చప్పట్లు కొడతారు. ఎవరిత్రోవన వారు పోతారు. తరువాత వాటిని చూసే వారు వుండరు. వర్షాలు ఎక్కువగా పడకపోవటానికి అది కూడా ఒక కారణం. ఈ సంవత్సరం ఎండలు ఎక్కువగా వుండటానికి కూడా అదే కారణం ముందు ముందు ఇంకా ఎక్కువ అవుతాయి. సూర్యుడు దగ్గరకు వస్తున్నాడని కొందరు అంటున్నారు. ఆ విధంగా కాకుండా వుండాలంటే ప్రతి నియోజకవర్గంలో, ప్రతి బ్లాకులో ఎన్ని చెట్లు పోతారు, ఎంత భూమి సారవంతమయినది, ఎంత తేమ ఎక్కువయినది, ఎంత వేచర్ కంపోస్ట్ కలిసింది అనే లెక్కలు తీయించి, వాటి మీద తగిన శ్రద్ధ చూపితే దేశానికి సేవ చేసినవారవుతారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక, పశువులు ఎక్కువయ్యాయి. భూమి మీద త్రొక్కిడి ఎక్కువ అయింది. గడ్డి మొలవటంలేదు. పశువులు సర్కస్‌లో దొక్క ఎండిన సింహం మాదిరిగా కన్పిస్తున్నాయి. దున్నటానికి ప్రతి వేయి ఎకరాల భూమికి 34 పశువులు మాత్రమే వున్నాయి. 34 పశువులతో వేయి ఎకరాల భూమిని దున్నటం అసంభవమని ప్రతిభారు అంటారు బలంగల ఎద్దులు వేయి ఎకరాలు దున్నటానికి కనీసం 50 అయినా వుండాలనే పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలి. మంచి ఎద్దులు

చూడాలంటే ఒంగోలు వెళ్ళి చూడాలి. ఒంగోలులో కూడ అక్కడ పశుగ్రాసం తక్కువ కావటం వల్ల, అక్కడ పొగాకు మొదలైన పంటలు ఎక్కువ కావడం వల్ల అక్కడ పశువులు కూడ తీసుకొనిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడుతున్నది. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని, ప్రతివారు నిర్మాణాత్మకంగా పని చేస్తే దేశం సౌభాగ్యవంతం అవుతుంది, అందరకూ తిండి, బట్ట, ఇల్లు మొదలైన వసతులు కలుగుతాయని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్.— లక్ష్మణదాస్ గారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ కె. గోవిందరాజు :— అధ్యక్షా, నేను ఈ డిబేటుపై క్లోజర్ మోషన్ ప్రవేశపెడుతున్నాను ఇది అనేకమంది ప్రజలను కలవరపరచే సమస్య కాబట్టి దీనిపై మంత్రిగారికి వున్న అభిప్రాయం ఏమిటో తెలుసుకోవటానికి వారి సమాధానంలో, అసలు లేటెస్ట్ పొజిషన్ తెలుసుకొనటానికి వీలుంటుంది. వారు కేంద్రమంత్రితో మాట్లాడిన తరువాత, సివిల్ సప్లయి డైరెక్టర్‌తో మద్రాసులో కలసి మాట్లాడిన తరువాత ఏ స్టాండ్ తీసుకోబోతున్నారో, దీనిపై ప్రభుత్వ పాలసీ ఏమిటో తెలుసుకోవటం అవసరం కనుక ఇప్పుడు మిగిలిన పావుగంట మంత్రిగారు మాట్లాడితే బాగుంటుంది కనుక నేను ఈ డిబేట్‌ను ఇక్కడితో ముగించాలని ఒక క్లోజర్ మోషన్ మూవ్ చేస్తున్నాను. దీనిని అందరూ అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— హౌస్ అంగీకరించాలి నేను ఎట్లా ?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— మంత్రిగారు మాట్లాడితే అందరూ మాట్లాడినట్లే అవుతుంది. మంత్రిగారు మాట్లాడటం చాలా అవసరం కనుక ఈ మోషన్ వచ్చింది. లక్ష్మణదాస్ గారు మాట్లాడితే వినటానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు. వారికి ఇంకోసారి అవకాశం ఇచ్చి, ఇప్పుడు మంత్రిగారు మాట్లాడితే బాగుంటుంది. మనం ఈ విషయాన్ని అనేక సందర్భాల్లో చర్చించాము. సుబ్రహ్మణ్యంగారు వచ్చిన తరువాత, మద్రాసులో కాన్ఫరెన్స్ అయిన తరువాత ప్రభుత్వ నిర్ణయం ఏమిటో తెలుసుకోవాలని ప్రజలు ఆందోళన పడుతున్నారు. ఇది ఇప్పుడు పూర్తి చేయకపోతే తిరిగి నవంబరు సెషన్ వరకూ దీనికి అవకాశం

వుండదు. అందువల్ల మంత్రిగారి సమాధానం వినటానికి గాను లక్ష్మణదాస్ గారిని ఈ మోషన్ ను అంగీకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాస్ :— అధ్యక్షా, ఆహార సమస్య కేవలం తీర్మానాలు పాస్ చేసినంతమాత్రాన పరిష్కారం కాదు. దీని గురించి వీలుంటే తుణ్ణంగా రెండు మూడు రోజులు చర్చించి, సభ్యులయొక్క ఉద్దేశాలు తెలుసుకోవాలి. కేవలం ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టినందువల్ల పరిష్కారం కాదు. ఇంకా ఏ ఏ ఆటంకాలు ఉన్నాయో తుణ్ణంగా చర్చించటానికి అవకాశం ఉండాలి. కనుక వీలుంటే ఒకటి రెండు రోజులు స్పీకరుగారు ఇవ్వాలి కాని దీనిని ఇప్పుడు క్లోజ్ చేయటం మంచిది కాదు కనుక చర్చను పొడిగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— లక్ష్మణదాస్‌గారు చెప్పింది పూర్తిగా యథార్థమే. వారు చెప్పిన దానితో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. అందరి అభిప్రాయాలు తెలుసుకోటానికి మూడు రోజులు చర్చకు అవకాశం ఇచ్చినా రోజుకు ఏ వేలు నష్టం రాదనే అభిప్రాయంలో వున్నాము. కాని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఆ అభిప్రాయంలో లేరు. వారు ఇవాళ ఒక్కరోజే కేటాయించారు. నాన్ అఫిషియల్ డేస్ రెండు వుండాలని రూల్స్‌లో షుల్ అని వ్రాసుకొన్నాము. కాని ఆ రూల్ ను పాటించకుండా ఒకేరోజు చేశారు. మనం చేయగల్గింది, లక్ష్మణదాస్‌గారు చేయగల్గింది లేదు. మంత్రిగారు సమాధానం ఇప్పుడు వినకపోతే తిరిగి నవంబరు సెషన్ వరకూ మరల అవకాశం రాదు. అందువల్ల లక్ష్మణదాస్‌గారు ఈసారికి తమ ఉపన్యాసం విన్పించకుండా వుండటానికి (నవ్వు) అంగీకరించి మంత్రిగారికి అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాస్ :— కనీసం కాంగ్రెసు సభ్యులయొక్క అభిప్రాయం తెలుసుకోకుండా క్లోజర్ మోషన్ మూవ్ చేయటం న్యాయం కాదు. ఇంకా మాట్లాడదలచుకొన్నవారు వుంటారు. నలుగురి అభిప్రాయాలు తెలుసుకొన్న తరువాత మంత్రిగారు జవాబు ఇస్తే బాగుంటుంది. అంతగా అయితే ఒక రోజు పొడిగించుకొంటే బాగుంటుంది కనుక ఇప్పుడు ఈ చర్చను కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఈ సెషన్‌లోనే ఒక రోజు విర్ణయిస్తే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— బిజినెస్ ఎడ్వయిజరీ కమిటీ చూడాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మంత్రిగారు ఒప్పుకొంటే మనము,మంత్రి గారు బిజినెస్ ఎడ్వయిజరి కమిటిని రిక్వెస్టు చేద్దాము.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— హౌస్ డైరెక్టిడ్ ఇస్తే బిజినెస్ ఎడ్వయిజరి కమిటీ ఒప్పుకొంటుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— ఇంకో రోజు వీలు కాకపోతే ఇవాళ సాయంత్రం నాలుగున్నరకు రీజినల్ కమిటి వుంది. కనుక మనం ఏడున్నరకు కూర్చుని నైట్ సెషన్ పెట్టుకొని చర్చిస్తే అందరు సభ్యులు మాట్లాడటానికి అవకాశం వస్తుంది. కనుక నైట్ సెషన్ పెట్టుకొందాము.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడు వచ్చారు కనుక వారు కూడ ఆలోచించాలి. ఈ సెషన్ అయ్యేలోపు ఇంకో రోజు ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తామంటే ఇవాళ చర్చ జరిపి వాయిదా వేయవచ్చు. ఒక రోజు ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తే మంత్రిగారి ఉపన్యాసం వినటానికి అవకాశం వుంటుంది. రూల్స్ చూసుకొన్నా For every 10 days there shall be not less than two days అని వుంది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నా యింకోరోజు పెట్టుకోడానికి అవకాశం వుంది కనుక ఒకరోజు పొడిగించవలసినది కోరుతున్నాము.

Sri A. Balarami Reddi:— If the Business Advisory Committee decides, I have no objection, Sir, to sit another day and reply to the debate.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— చేస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పుడైనా సరే దానిని మనం ఈ సెషన్ బ్రేక్ అయ్యేలోపు ఒకరోజు ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తామంటే తప్పకుండా వాయిదా వేయవచ్చు. మినిస్టర్ గారి ఉపన్యాసం తరువాత వివరణానికి అవకాశం ఉంటుంది. లేకపోతే మాత్రం సభ్యులయొక్క అభిప్రాయం తెలుసుకోవడానికి మంత్రివర్గంవారికి అవకాశం లేకుండా పోతుంది. తప్పకుండా ఈ చర్చ మనం కొనసాగించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇంకొకటి కూడ ఉంది. అది కూడ దృష్టిలోకి తీసుకుని కూడా మనం ఇంకోరోజు పెట్టుకొనే అవకాశం ఉన్నది కనుక ఇంకో రోజుకు దీనిని పొడిగించమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

re : the steps to be taken to ensure the snpply of articles of daily usage such as rice, jawar, sugar etc. to the Public at fair prices by taking over the trade in these Commodities

Sri A. Balarama Reddi:— If the Bussiness Advisory Committee decides, I have no objection, Sir, to sit another day and reply to the debate.

శ్రీపిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్, చీఫ్ మినిష్టర్ గారు ఫలానారోజు అనిచెబితే సరిపోతుందండి. రాత్రిపూట అయినా సరే, ఏ రాత్రివేళ అయినా సరే

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఇప్పుడు మన బిజినెస్ ఎడ్వయిజరీ కమిటీ నిర్ణయం చేసిన ప్రకారం 14 వ తేదీ 1—30 వరకు మనం ఫిక్సు చేసుకున్నాము. మరి తమరు అంగీకరిస్తే 14 వ తేదీన మనం 3 గంటలకు కూర్చోవచ్చు 6-30 వరకు కూర్చోవచ్చు; ఆక్షేపణ లేదు.

Mr. Deputy Speaker:— Now the closure is not pressed.

Sri pillalamarri Venkateswarlu:— We are not pressing it, Sir.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాను:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ ఆహార సమస్య విషయంలో ముఖ్యంగా దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలు కూడ, కేంద్రం కూడ చాల శీఘ్రంగా చర్చలు చేస్తున్నది. అయితే ఈ సందర్భంలో ఒకటి మాత్రం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఎంతో పట్టుదలతో దేశంలో ఆహారం చాల తక్కువగా ఉన్నదని ఈ పరిస్థితులలో కూడ ప్రజలకు వీలైనంతవరకు అందుబాటు చేయడానికి సర్వ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. ఆ విషయంలో మాత్రం ఎవరూ కూడ అభ్యంతరం చెప్పలేరని ఈ నాడు ఈ 17 సంవత్సరాలలో స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఆహారసమస్య విషయంలో మనకు తెలుసు, మొత్త దేశంలో పండిన పంట ఎంతో మనకు ఇక్కడ కావలసినది ఎంతో; ఇతర దేశాలమంచి మనం చాలవరకు తెప్పించుకుంటున్నాము. అయినప్పటికి మనం ముఖ్యంగా ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేసుకోనడానికి, అసలు ప్లానింగ్ కమిషన్ తన దృక్పథమే మార్చుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్న దేమో అని నేను అనుకుంటున్నాను ఈవాళ వ్యవసాయదారులయొక్క పరిస్థితులు మనం కొంచం గమనించుకుంటే వాళ్ళయొక్క నీటి వాగుల విషయంలోకాని ఇతర విషయాలలోకాని మనం హెచ్చు ప్రాము

ఖ్యత ఇవ్వకపోతున్నామేమో అనేది కూడ మనం ఆలోచించుకోవాలి. వ్యవసాయదారులకు కావలసిన ప్రతి సౌకర్యం గురించి ఈవాళ మనం ఏమి ఇస్తున్నాము అని లెక్కవేసుకుంటే చాలా తక్కువే ఇస్తున్నామని. ఎక్కడ ఒక 5%, 10% వాళ్ళకు కావలసింది ఇస్తున్నప్పుడు మరి బాగా పండించండి, మీ పంటలు అభివృద్ధి చేసుకోండి అంటే నిజంగా ప్రతి రైతు కూడ తన పంట బాగా పండించుకోవాలనే కుతూహలంతోనే ఉంటాడు. అలాంటి పరిస్థితిలలో ఆహార సమస్యను పరిష్కారం చేసుకోవడానికి ఒక ప్రత్యేక మైన ప్రణాళికను మనం తయారు చేసుకోవాలి. మరి ఈ ప్లానింగ్ కమిషన్‌లో పెద్దవారు ఉన్నారు. వారు చాల తెలిసినవారు. వారిని నేను ఏమీ అనలేనుకాని వ్యవసాయం విషయంలో గల ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టీస్ వాళ్ళకు బాగా తెలియవేమో అని అప్పుడప్పుడు అనిపిస్తుంది ఈనాడు మనం ఆహారధాన్యాలు ఎన్నో ఇతరదేశాలనుంచి తెప్పించుకోవలసి వస్తున్నది, తెప్పించుకోక తప్పదు. మన దేశంలో తిండి లేకపోతే ఏదో ఒక విధంగా తెప్పించుకోవలసి ఉంటుంది. ఇన్ని కష్టాలు దేశం ఎదుర్కొంటూ ఉండి ఈ విధంగా మనం ఆహార ధాన్యాలపట్ల ఎంతో శ్రద్ధ తీసుకుంటున్న ఈ సమయంలో అన్ని పార్టీలవారు కూడ దీనిని సంపూర్ణంగా సహకరించినవాడు మనకు ఈవాళ ఉన్నటువంటి ఆహారసమస్య కూడ చాల సులువుగా పరిష్కారం అవుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈనాడు బ్లాక్ మార్కెట్ జరుగుతున్నది. మరి ముంద్రాస్ ఉన్నారు దేశంలో అవి మనం ఒప్పుకుంటున్నప్పుడు నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. శాసన సభ్యులము మనం అందరం మన యొక్క బాధ్యతలనుకూడ నిర్వర్తించుకోలేకపోయినామేమో వాళ్ళను పట్టుకోడానికి, మనం ప్రయత్నం చేయలేకపోతున్నామేమో అనే బాధ నాకు కూడ ఉంది. నిజంగా ప్రతి శాసన సభ్యుడు తన నియోజక వర్గంలో ముంద్రాస్‌నుగాని ఈ బ్లాక్ మార్కెటీర్స్‌నుగాని మనం ప్రయత్నం చేస్తే తప్ప, ఈనాడు చేస్తున్న కృషి – ప్రభుత్వమేమో వారిని చూస్తుందవికాదు – ఆంధ్ర ప్రభుత్వం అయితే నేమి ఢిల్లీ ప్రభుత్వం అయితేనేమి గట్టి హెచ్చరికలు చేస్తూనే ఉంది, ఎన్నో వార్నింగ్స్ ఇస్తున్నది. అయినా మనం కూడ వారికి తోడ్పడినప్పుడు కొంత వరకు ఈవాళ అక్కడక్కడ నిల్వాలు లేవని కాదు – ఏవాడైతే కంట్రోల్స్ అనే పద్ధతి మనం పెట్టుకుంటామో ప్రమాదమైన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. 1950 ప్రాంతంలో మనం చూచాము. కంట్రోల్సుయొక్క పరిస్థితులలో కేవలం

ఈవాళ వర్తకులు, నిజంగా ఒక్కొక్కప్పుడు బాధ అనిపిస్తుంది. దేశంలో తన ప్రక్క ఉన్న పౌరుడికి ఆహార విషయంలో లాభాలుపొంది తాము మేడలు కట్టేస్తూ ఉంటే వాళ్ళు చచ్చిపోవాలని చేస్తున్నారా అనేది, అటువంటివారిమీద మనం ఎటువంటి కఠిన చర్యలు తీసుకోవడానికిగాని వెనుకాడకూడదని ఒక సంపూర్ణమైన దృక్పథంతో మనం ముందుకు పోవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయేమో, ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఏమీ నిర్లక్ష్యం చేయకుండా ముందుకు పోతుందని నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసం ఉంది. అయినప్పటికి కూడ మనం ముఖ్యంగా ఆహార సమస్య పరిష్కార మార్గాలు - ఇవాళ ఉన్న ఆహారం సప్లయి ఎలాగు చేయడం అనేదేకాదు, ఈ అధిక ఆహారోత్పత్తికి కావలసినటువంటి సాధనాలు ఏమిటో — ఈవాళ మనం నాగార్జునసాగర్, నిజంగా దానికి కావలసినటువంటి డబ్బు కేటాయించేటట్లయితే మనం అనుకొన్నదానికంటె 2, 3 ఏండ్లు ముందుగా ఆ ప్రాజెక్టుపని పూర్తిచేసి అక్కడ వ్యవసాయాభివృద్ధి చేసి ఉంటే మరి దేశానికి కావలసిన ఆహారధాన్యాలు, ఒక ఆంధ్రదేశానికే కాదు, యావద్భారత దేశానికి కూడ సప్లయి అవుతాయి. అయితే అలాంటి పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు మరి స్టేట్ ప్రభుత్వాల చేతిలోకి ఎందుకు ఇవ్వడం. ఢిల్లీప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకున్నట్లయితే దానివల్ల వెంటనే రిజల్ట్సు వస్తాయి కదా; 4, 5 ఏండ్లలో కావలసిన ఆహార ధాన్యాలు పండుతాయి కదా: వాటిని గురించి ఢిల్లీప్రభుత్వం కూడ ఆలోచన చేయాలి. ఎన్నో ప్రాజెక్టులున్నాయి దేశంలో. ఈ ప్రాజెక్టుల విషయంలో అవి కేవలం ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించిన ప్రాజెక్టులు అని వాళ్లు భావించినా మనం భావించినా అది చాల పొరబాటు. దేశం మొత్తంపైన ఎక్కడ ఆహారధాన్యాలు ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయో అక్కడ పంజాబులోకాని, ఇటు ఆంధ్రదేశంలోకాని, ఇంకా ఒరిస్సాలోకావి ఇటువంటి రాష్ట్రాలు చాల ఉన్నాయి. ఇక్కడ మనకు ఇన్‌డస్ట్రీస్ అభివృద్ధి జరగకపోయినా వ్యవసాయాభివృద్ధి చేసుకోవడానికి మనకు అవకాశాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటి ప్రకారంగా మనకు 2 వేల కోట్లు 6 వేల కోట్లు 20 వేల కోట్లు ఇచ్చి రేపు 4 వ ప్రణాళిక మనం తయారు చేస్తున్నామో, నేను ముఖ్యంగా మనవి చేస్తున్నాను 20 వేల కోట్ల రూపాయలతో 16 వేల కోట్ల రూపాయలైనా వ్యవసాయం గురించి గ్రామ అభివృద్ధి గురించి మనం ఖర్చుపెట్టిననాడే మనం ఈ ఆహారసమస్యను పరిష్కారం చేసుకోడానికి అవకాశం కలుగుతుందికాని కేవలం మరి ఈవాళ ఇస్తున్న

ఫిగర్సు ఈనాడు ధాన్యాలు ఎంత ఉన్నాయి, ఎంతమంది మనుష్యులున్నారు, వారికి ఇంత ధాన్యం సరిపోతుంది అవి ఫిగర్సుతో వేసినందువల్ల ప్రయోజనంలేదు. అందుచేతనే నేను ప్రభుత్వమే ఈ ఆహార సమస్యను, వారు ఈ వ్యాపారం చేయాలికాని — అవసరం వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం కూడ వెనుకాడదని, తప్పకుండా ముందుకు వస్తుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. డిసెంబరు మాసములో; జొన్నవరీ మాసములో రైతు అమ్ముతున్న ధాన్యాన్ని మన ప్రభుత్వం తీసుకొన పూనుకున్నట్లు యితే ఈ వాళ యీ బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్న వారికి ఈ అవకాశం లేకుండా ఉండేది. ఈ ధాన్యం మనం నిర్ణయం చేసుకోవాలి. పెద్ద ధాన్యాలు పండ చేసుకున్న రైతుకు ఈ వాళ ఎంత ధర పెరిగింది, రైతు ఏమన్నా బాగుపడ్డాడా అని మనం లెక్కవేసుకుంటే రైతు ఏమాత్రము బాగుపడలేదని మాత్రం నేను మనవిచేస్తున్నాను. రైతు రు. 20, రు. 22, రు. 25 ల కంటె పెద్ద బస్తా ధాన్యం అమ్మలేదు. ఈ వాళ రు. 85 రు అమ్ముతున్నది అంటే ఎవరికి పోతున్నది ఈ డబ్బు. మరి దీనిని మనం కంట్రోల్ చేయలేకపోతున్నాము.

Mr. Deputy Speaker :— The House is adjourned to meet tomorrow at 8-30 a. m.

1-30 p.m. The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Saturday, the11 th July 1964.